



**Grupa Kapitałowa Open Finance**  
**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe**  
**za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku**  
**sporządzone zgodnie**  
**z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej**

**SPIS TREŚCI:**

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU .....	4
II. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU	5
III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU .....	6
IV. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU .....	7
V. INFORMACJE OGÓLNE .....	8
VI. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO .....	13
VII. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH .....	13
VIII. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI .....	15
1. Oświadczenie o zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej .....	15
2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego .....	15
3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości .....	15
4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie. ....	16
5. Zasady konsolidacji .....	22
6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych .....	22
7. Połączenia jednostek .....	23
8. Istotne zasady rachunkowości .....	25
IX. SEGMENTY OPERACYJNE .....	41
X. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO .....	43
1. Przychody .....	43
2. Koszty działalności operacyjnej .....	43
3. Pozostałe przychody operacyjne .....	44
4. Pozostałe koszty operacyjne .....	44
5. Przychody finansowe .....	45
6. Koszty finansowe .....	46
7. Podatek dochodowy .....	46
7.1 Obciążenie podatkowe .....	46
7.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej .....	47
7.3 Odroczonego podatku dochodowego .....	48
8. Zysk na jedną akcję (zł na akcję) .....	50
9. Rzeczowe aktywa trwałe .....	52
10. Leasing finansowy .....	53
11. Wartości niematerialne .....	53
12. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych .....	57
13. Nieruchomości inwestycyjne .....	59
14. Należności z tytułu dostaw i usług .....	60
15. Pozostałe należności .....	61
16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty .....	61
17. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe .....	61
17.1 Kapitał podstawowy .....	61
17.2 Akcjonariusze jednostki dominującej .....	65
17.3 Pozostałe kapitały rezerwowe .....	65
18. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego .....	66

19.	Leasing operacyjny.....	66
20.	Wyemitowane obligacje.....	67
21.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług .....	69
22.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe .....	70
23.	Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia (zobowiązania) .....	70
24.	Rezerwy .....	70
25.	Aktywa i zobowiązania warunkowe .....	71
26.	Sprawy sądowe .....	71
27.	Rozliczenia podatkowe .....	71
XI.	INSTRUMENTY FINANSOWE .....	72
1.	Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	72
2.	Zyski i straty netto w podziale na kategorie instrumentów finansowych rozpoznane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.....	74
XII.	DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH .....	75
XIII.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI .....	77
XIV.	INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA.....	80
XV.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM .....	80
XVI.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	83
XVII.	STRUKTURA ZATRUDNIENIA .....	84
XVIII.	ISTOTNE ZDARZENIA POMIĘDZY DATĄ, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE A DATĄ JEGO ZATWIERDZENIA DO PUBLIKACJI .....	84
XIX.	KOREKTY BŁĘDU Z OKRESU WCZEŚNIEJSZEGO .....	84

## I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU

	<i>Nota</i>	1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł
<b>DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA</b>			
Przychody ze sprzedaży	X.1	351 655	317 831
Koszty działalności operacyjnej	X.2	346 365	387 026
<b>Zysk (strata) brutto ze sprzedaży</b>		<b>5 290</b>	<b>(69 195)</b>
Pozostałe przychody operacyjne	X.3	4 712	6 588
Pozostałe koszty operacyjne	X.4	38 333	90 448
<b>Zysk (strata) z działalności operacyjnej</b>		<b>(28 331)</b>	<b>(153 055)</b>
Przychody finansowe	X.5	25 728	200
Udział w zysku/(stracie) jednostek stowarzyszonych	X.12	17 663	(3 501)
Wynik na sprzedaży jednostki zależnej		-	127 824
Koszty finansowe	X.6	8 664	8 583
<b>Zysk (strata) brutto</b>		<b>6 396</b>	<b>(37 115)</b>
Podatek dochodowy	X.7	24 568	123
<b>Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej</b>		<b>(18 173)</b>	<b>(37 238)</b>
<b>Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej</b>		<b>-</b>	<b>18 061</b>
<b>Zysk (strata) netto</b>		<b>(18 173)</b>	<b>(19 177)</b>
- przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(18 173)	(23 941)
- z działalności kontynuowanej		(18 173)	(37 238)
- z działalności zaniechanej		-	13 297
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		-	4 764
- z działalności zaniechanej		-	4 764
<b>Inne całkowite dochody</b>		<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Całkowity dochód za okres:</b>		<b>(18 173)</b>	<b>(19 177)</b>
- przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(18 173)	(23 941)
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		-	4 764
<b>Zysk netto na jedną akcję:</b>			
- podstawowy z zysku za okres (w zł)	X.8	(0,28)	(0,44)
- rozwnodniony z zysku za okres (w zł)	X.8	(0,28)	(0,44)
<b>Całkowity dochód na jedną akcję:</b>			
- podstawowy z zysku za okres (w zł)		(0,28)	(0,44)
- rozwnodniony z zysku za okres (w zł)		(0,28)	(0,44)

Grupa zaniechała działalności związanej z zarządzaniem aktywami i funduszami w 2016 roku.

## II. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU

	Nota	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
<b>AKTYWA</b>			
<b>Aktywa trwałe</b>		<b>553 816</b>	<b>550 966</b>
Rzeczowe aktywa trwałe	X.9	6 809	7 327
Wartości niematerialne	X.11	284 412	281 313
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	X.12	232 947	209 089
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	V	3 297	18 409
Nieruchomości inwestycyjne	X.13	5 663	6 075
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	X.7.3	14 074	26 417
Instrumenty pochodne	X.5	3 965	-
Pozostałe należności długoterminowe	X.15	1 458	1 126
Pozostałe niefinansowe aktywa długoterminowe		1 190	1 210
<b>Aktywa obrotowe</b>		<b>66 754</b>	<b>80 581</b>
Należności z tytułu dostaw i usług	X.14	39 487	35 418
Należności z tytułu sprzedaży akcji		-	16 580
Pozostałe należności krótkoterminowe	X.15	2 574	26 520
Rozliczenia międzyokresowe		513	1 038
Pozostałe niefinansowe aktywa krótkoterminowe		494	613
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	X.16	23 685	412
<b>SUMA AKTYWÓW</b>		<b>620 569</b>	<b>631 547</b>
<b>ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY</b>			
<b>Kapitał własny</b>		<b>369 205</b>	<b>387 615</b>
Kapitał podstawowy	X.17.1	743	543
Pozostałe kapitały rezerwowe	X.17.3	314 380	314 817
Zyski zatrzymane		54 082	72 255
<b>Zobowiązania długoterminowe</b>		<b>126 805</b>	<b>122 296</b>
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	X.7.3	19 050	9 082
Rezerwy - część długoterminowa	X.24	28	31
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - część długoterminowa	X.10,X.18	741	1 059
Wyemitowane obligacje - część długoterminowa	X.20	106 984	112 124
<b>Zobowiązania krótkoterminowe</b>		<b>124 560</b>	<b>121 636</b>
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego - część krótkoterminowa	X.10,X.18	599	648
Wyemitowane obligacje - część krótkoterminowa	X.20	11 991	13 878
Rezerwy - część krótkoterminowa	X.24	2	3
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	X.21	15 294	11 767
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia	X.23	58 153	45 418
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 252	5 355
Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe	X.22	37 267	44 567
<b>Zobowiązania razem</b>		<b>251 364</b>	<b>243 932</b>
<b>SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO</b>		<b>620 569</b>	<b>631 547</b>

## III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	Nota	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem	
		Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały rezerwowe			Zyski zatrzymane			Razem
			Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych	Świadczenia w formie akcji - składnik kapitałowy				
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł		
<b>Na dzień 1 stycznia 2017 roku</b>	X.17.1	543	299 893	11 311	3 613	72 255	387 615	-	387 615
Zysk netto za okres		-	-	-	-	(18 173)	(18 173)	-	(18 173)
Inne całkowite dochody		-	-	-	-	-	-	-	-
Wtórna emisja akcji (X.17.1) *		200	(437)	-	-	-	(237)	-	(237)
<b>Na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	X.17.1	743	299 456	11 311	3 613	54 082	369 205	-	369 205

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	Nota	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem	
		Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały rezerwowe			Zyski zatrzymane			Razem
			Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych	Świadczenia w formie akcji - składnik kapitałowy				
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł		
<b>Na dzień 1 stycznia 2016 roku</b>	X.17.1	543	261 977	11 311	3 613	115 063	392 507	4 963	397 470
Zysk netto za okres		-	-	-	-	(23 941)	(23 941)	4 764	(19 177)
Inne całkowite dochody		-	-	-	-	-	-	-	-
Dywidenda w yplacona z Open Finance TFI S.A.		-	-	-	-	-	-	(4 828)	(4 828)
Wtórna emisja akcji (X.17.1) *		-	23 200	-	-	-	23 200	-	23 200
Zakup akcji Open Finance TFI S.A.		-	-	-	-	(4 151)	(4 151)	(501)	(4 652)
Utrata kontroli w Open Finance TFI S.A.		-	-	-	-	-	-	(4 398)	(4 398)
Podział zysku:		-	14 716	-	-	(14 716)	-	-	-
- Przeniesienie zysku netto za 2015 r. na kapitał zapasowy		-	14 716	-	-	(14 716)	-	-	-
<b>Na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	X.17.1	543	299 893	11 311	3 613	72 255	387 615	-	387 615

(\*) W dniu 22 grudnia 2016 roku Zarząd jednostki dominującej dokonał przydziału Akcji wyemitowanych na podstawie Uchwały Emisyjnej. Zgodnie z MSSF sama rejestracja kapitału jest uznawana za czynność administracyjną, w związku z czym kapitały powinny być już ujęte na moment zatwierdzenia emisji przez organy Spółki oraz opłacenia tych akcji (nawet jeżeli podmiot odpowiedzialny za zebranie środków z subskrypcji ze względów formalnych nie przekazał jeszcze tych środków). Powyższa emisja akcji nie doszła do skutku, co zostało szerzej opisane w nocie X.17. W wyniku kolejnej wtórnej emisji akcji, która doszła do skutku w dniu 30 czerwca 2017 roku, Grupa przekięgowała kwotę 200 tys. zł z kategorii kapitał zapasowy na kapitał podstawowy oraz pomniejszyła pierwotnie zaksięgowaną kwotę kapitału w wysokości 23.200 tys. zł o koszty kolejnej wtórnej emisji akcji w kwocie 237 tys. zł.

#### IV. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

	Nota	1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł
<b>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</b>			
Zysk netto z działalności kontynuowanej		(18 173)	(37 238)
Zysk netto z działalności zaniechanej		-	18 061
Korekty o pozycje:		28 761	53 262
Amortyzacja	X.9,X.11, X.2	19 908	84 215
(Zysk)/Strata na działalności inwestycyjnej		(9 672)	(3 089)
Przychody z tytułu odsetek		(833)	-
Koszty z tytułu odsetek		6 905	7 661
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	XII	(2 195)	1 323
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	XII	965	4 658
Zmiana stanu aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	XII	23 343	(5 008)
Zmiana stanu pozostałych należności długoterminowych	XII	(332)	500
Zmiana stanu pozostałych należności krótkoterminowych	XII	845	(161)
Zmiana stanu pozostałych finansowych aktywów krótkoterminowych	XII	-	(6)
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów długoterminowych	XII	23	18
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów krótkoterminowych	XII	119	2 861
Zmiana stanu inwestycji długoterminowych		-	(111 564)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	XII	12 129	45 345
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych (długo- i krótkoterminowych)	XII	238	17 686
Zmiana stanu rezerw	XII	(3)	(7)
Bieżący podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	X.7.1	1 541	9 345
Podatek dochodowy zapłacony		(6 497)	(4 016)
Udział w zysku/stracie jednostek stowarzyszonych		(17 663)	3 501
Pozostałe		(60)	-
<b>Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej</b>		<b>10 588</b>	<b>34 085</b>
<b>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</b>			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i w wartości niematerialnych		273	231
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(2 773)	(2 613)
Nabycie w wartości niematerialnych		(15 297)	(17 938)
Sprzedaż udziałów Open Finance TFI	V	9 000	36 783
Nabycie udziałów w jednostce stowarzyszonej	V	(25 482)	-
Nabycie akcji w LC Corp S.A.		-	(18 409)
Dywidendy otrzymane		8 261	324
Nabycie akcji w jednostce zależnej Open Finance TFI S.A.		-	(4 652)
Sprzedaż akcji LC Corp S.A.	V	18 839	-
Zbycie nieruchomości inwestycyjnych		607	-
Nabycie udziałów kontrolujących Open Brokers - w płyn gotówki		3 589	-
Zbycie udziałów w Open Finance TFI S.A. - w wpływ gotówki		-	(19 518)
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		(181)	-
Sprzedaż akcji Idea Bank S.A.	V	6 808	-
<b>Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej</b>		<b>3 644</b>	<b>(25 792)</b>
<b>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</b>			
Wpływ z tytułu emisji obligacji	X.20	-	28 000
Wpływ z tytułu emisji akcji	X.17	22 964	-
Splata kredytu		-	(9 000)
Splata pożyczek		-	(5 000)
Splata odsetek od obligacji		(6 127)	(7 459)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(718)	(783)
Splata odsetek od leasingu finansowego		(78)	(83)
Splata odsetek od pożyczek		-	(142)
Splata odsetek od kredytów		-	(379)
Dywidenda wypłacona akcjonariuszom mniejszościowym		-	(4 828)
Splaty zobowiązań z tytułu wemitowanych obligacji	X.20	(7 000)	(29 500)
<b>Środki pieniężne netto z działalności finansowej</b>		<b>9 041</b>	<b>(29 174)</b>
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		23 273	(20 881)
Różnice kursowe netto		-	-
Środki pieniężne na początek okresu	X.16	412	21 293
<b>Środki pieniężne na koniec okresu</b>	<b>X.16</b>	<b>23 685</b>	<b>412</b>
w tym: środki pieniężne o ograniczonej swobodzie dysponowania		-	-

## V. INFORMACJE OGÓLNE

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A. (Grupa) składa się z Open Finance S.A. („Spółka”, „Open Finance”) i jej spółek zależnych.

Jednostka dominująca Grupy Open Finance S.A. z siedzibą w Warszawie (Polska) przy ul. Przyokopowej 33 została utworzona dnia 30 stycznia 2004 r. na czas nieokreślony. W dniu 25 lutego 2004 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000196186.

Podstawą prawną działalności jednostki dominującej jest statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 30 stycznia 2004 r. (z późniejszymi zmianami).

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 015672908.

Podstawowym przedmiotem działalności jednostki dominującej, zgodnie ze statutem jednostki dominującej, jest:

- pozostałe pośrednictwo pieniężne,
- pozostałe formy udzielania kredytów,
- pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

### Zarząd jednostki dominującej

W skład Zarządu Open Finance na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego wchodził:

1. Przemysław Guberow – Prezes Zarządu,
2. Helena Kamińska – Członek Zarządu,
3. Paweł Komar – Członek Zarządu.

W dniu 26 maja 2017 roku Rada Nadzorcza Open Finance, podjęła decyzję o powołaniu z dniem 1 czerwca 2017 roku na trzyletnią kadencję Pana Pawła Splawskiego na stanowisko Członka Zarządu. W dniu 27 października 2017 roku, Pan Paweł Splawski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Open Finance S.A. z dniem 31 października 2017 roku.

Poza zmianami wymienionymi powyżej nie było zmian w składzie Zarządu w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

### Rada Nadzorcza jednostki dominującej

W skład Rady Nadzorczej Open Finance na dzień 31 grudnia 2017 roku wchodził:

1. Tobiasz Bury – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. dr Leszek Czarnecki – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
3. Aneta Skrodzka Książek – Członek Rady Nadzorczej,
4. Izabela Lubczyńska – Członek Rady Nadzorczej,
5. Małgorzata Szturmowicz – Członek Rady Nadzorczej,
6. Jacek Lisik – Członek Rady Nadzorczej,
7. Stanisław Wlazło – Członek Rady Nadzorczej.



W dniu 1 lutego 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Open Finance S.A. powołało z dniem 1 lutego 2018 roku Pana Macieja Kleczkiewicza do składu Rady Nadzorczej Open Finance S.A. na trzyletnią kadencję.

W związku z powyższym w skład Rady Nadzorczej Open Finance na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego wchodził:

1. Tobiasz Bury – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. dr Leszek Czarnecki – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
3. Aneta Skrodzka Książek – Członek Rady Nadzorczej,
4. Izabela Lubczyńska – Członek Rady Nadzorczej,
5. Małgorzata Szturmowicz – Członek Rady Nadzorczej,
6. Jacek Lisik – Członek Rady Nadzorczej,
7. Stanisław Wlazło – Członek Rady Nadzorczej,
8. Maciej Kleczkiewicz – Członek Rady Nadzorczej.

Poza zmianami wymienionymi powyżej nie było zmian w składzie Rady Nadzorczej w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 27 marca 2018 roku.

Podmiotem dominującym wobec Grupy Open Finance S.A. jest dr Leszek Czarnecki, posiadający na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego pośrednio poprzez podmioty zależne (tj. Getin Noble Bank S.A., Idea Money S.A. oraz LC Corp B.V.) 63,52% ogólnej liczby akcji Open Finance.

W skład Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych wchodziły następujące jednostki zależne:

Nazwa jednostki	Rodzaj powiązania	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
				31.12.2017	31.12.2016
Home Broker S.A.	spółka zależna	Warszawa, Przyokopowa 33	pośrednictwo w obrocie nieruchomościami	100%	100%
Open Brokers S.A.	spółka zależna	Warszawa, Przyokopowa 33	pośrednictwo finansowe, agent ubezpieczeniowy	100%	49%

Spółka Open Finance TFI S.A. była jednostką zależną do dnia 31 grudnia 2016 roku.

#### *Zmiany w inwestycji w Noble Funds TFI S.A.*

W dniu 1 czerwca 2017 roku nastąpiło prawne połączenie Noble Funds TFI S.A. oraz Open Finance TFI S.A. Połączenie spółek nastąpiło przez przejęcie, gdzie spółką przejmującą jest Noble Funds TFI S.A.. Połączenie nastąpiło w drodze przeniesienia na Noble Funds TFI S.A. całego majątku Open Finance TFI S.A. w zamian za akcje w podwyższonym kapitale zakładowym, które Noble Funds TFI S.A. wydało akcjonariuszom Open Finance TFI S.A. Po połączeniu organem zarządzającym funduszami inwestycyjnymi utworzonymi przez Open Finance TFI S.A. zostało Noble Funds TFI S.A. W związku z połączeniem, akcjonariuszom Open Finance TFI S.A. zostały przyznane akcje Noble Funds TFI S.A. w następującym stosunku: za 63,8174931 (sześćdziesiąt trzy i 8174931/10000000) akcji Open Finance TFI S.A. o wartości nominalnej 1 złoty każda przyznana została 1 akcja Noble Funds TFI S.A. o wartości nominalnej 5 złotych.

Udział Open Finance S.A. w połączonym podmiocie (tj. Noble Funds TFI S.A.) wynosił po połączeniu 28,14% udziału w kapitale zakładowym Noble Funds TFI S.A.

W dniu 14 sierpnia 2017 roku Open Finance zawarł z LC Corp B.V. („Sprzedający”) umowę sprzedaży akcji Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., której przedmiotem jest sprzedaż przez Sprzedającego na rzecz Open Finance 5.170 sztuk akcji imiennych serii D o wartości nominalnej 5,00 zł każda, o numerach od 68.228 do 73.397, stanowiących w przybliżeniu 2,78% udziału w kapitale zakładowym spółki oraz 2,78% ogólnej liczby głosów w spółce, w ramach wykonania przez Sprzedającego Opcji Put. Sprzedaż Akcji na podstawie umowy nastąpiła za łączną cenę wynoszącą 8.509,4 tys. zł. W dniu 14 sierpnia 2017 roku nastąpiła zapłata ceny Sprzedającemu. W związku z powyższym udział Open Finance S.A. w spółce Noble Funds TFI S.A. wzrósł do 30,92%.

W dniu 19 grudnia 2017 r. Open Finance S.A. zawarł z Panem Krzysztofem Rosińskim umowę, na podstawie której nabył 5.170 akcji imiennych serii D spółki Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. o wartości nominalnej 5,00 zł każda, stanowiących w przybliżeniu 2,78% udziału w kapitale zakładowym spółki oraz 2,78% ogólnej liczby głosów w spółce, w ramach wykonania przez Sprzedającego Opcji Put. Cena za akcje będące przedmiotem umowy wynosi łącznie 8.509,4 tys. zł. W dniu 19 grudnia 2017 roku nastąpiła zapłata ceny Sprzedającemu. W związku z powyższym udział Open Finance S.A. w spółce Noble Funds TFI S.A. wzrósł do 33,70%.

W dniu 4 stycznia 2018 r. Open Finance S.A. zawarł z Panem Markiem Mikuciem, Panem Cezarym Markiewiczem oraz z Panem Przemysławem Nowickim umowy sprzedaży akcji spółki Noble Funds TFI S.A.

Open Finance S.A. zawarł z Panem Markiem Mikuciem umowę, na podstawie której nabył 1508 akcji imiennych serii D Spółki o wartości nominalnej 5,00 zł każda, stanowiących w przybliżeniu 0,81% udziału w kapitale zakładowym Spółki oraz 0,81% ogólnej liczby głosów w Spółce. Cena za akcje będące przedmiotem umowy wynosi łącznie 2.844,8 tys. zł.

Open Finance S.A. zawarł z Panem Cezarym Markiewiczem umowę, na podstawie której nabył 431 akcji imiennych serii D Spółki o wartości nominalnej 5,00 zł każda, stanowiących w przybliżeniu 0,23% udziału w kapitale zakładowym Spółki oraz 0,23% ogólnej liczby głosów w Spółce. Cena za akcje będące przedmiotem umowy wynosi łącznie 812,8 tys. zł.

Open Finance S.A. zawarł z Panem Przemysławem Nowickim umowę, na podstawie której nabył 359 akcji zwykłych imiennych serii D Spółki o wartości nominalnej 5,00 zł każda, stanowiących w przybliżeniu 0,19% udziału w kapitale zakładowym Spółki oraz 0,19% ogólnej liczby głosów w Spółce. Cena za akcje będące przedmiotem niniejszej umowy wynosi łącznie 677,3 tys. zł.

Zamknięcie powyższych trzech transakcji nastąpiło w dniu 5 stycznia 2018 r. W wyniku powyższych transakcji, udział Open Finance S.A. w spółce Noble Funds TFI S.A. wzrósł z 33,70% do 34,93%.

W dniu 21 lutego 2018 roku Open Finance S.A. zawarł z Jacelyn Limited umowę, na podstawie której nabył 215 akcji imiennych serii D spółki Noble Funds TFI S.A. o wartości nominalnej 5,00 zł każda, stanowiących w przybliżeniu 0,11% udziału w kapitale zakładowym Noble Funds TFI S.A. oraz 0,11% ogólnej liczby głosów w spółce. Cena za akcje będące przedmiotem niniejszej umowy wynosi łącznie 406,4 tys. zł i została rozliczona w dniu 21 lutego 2018 roku. W wyniku tej transakcji udział Open Finance w kapitale Noble Funds TFI S.A. wzrósł z 34,93% do 35,04%.

W dniu 24 stycznia 2018 roku NWZA spółki Noble Funds TFI S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału z 931 085 zł do kwoty 962 735 zł, tj. o kwotę 31 650 zł poprzez utworzenie nowych 6 330 akcji zwykłych imiennych serii F o numerach od F 0001 do F 6330 o wartości nominalnej 5 zł każda i cenie

emisyjnej równej wartości nominalnej tj. 5 zł za jedną akcję i łącznej cenie emisyjnej 31,6 tys. zł. Open Finance S.A. nie brał udziału w powyższym podwyższeniu kapitału. Do momentu zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowanego w KRS. Po zarejestrowaniu podwyższenia w KRS, udział Open Finance w kapitale tej spółki spadnie z 35,04% do 33,89%.

#### *Nabywanie akcji Open Brokers S.A.*

W dniu 29 czerwca 2017 roku, w ramach wykonania przez Open Finance S.A. opcji „call”, Open Finance zawarł z Valoro Investments Ltd umowę sprzedaży 12.600 akcji imiennych serii A spółki Open Brokers S.A., stanowiących 12,60% w kapitale zakładowym oraz 12,60% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu. Cena sprzedaży akcji wyniosła 80,89 zł za 1 akcję i została ustalona, zgodnie z podpisanymi umowami inwestycyjnymi z dnia 22 października 2014 roku, jako iloczyn określonego procentowo udziału sprzedawanych akcji w kapitale zakładowym Open Brokers S.A. i zysku netto za 2016 rok tej spółki. W związku z tym, łączna cena za 12,60% akcji Open Brokers S.A. wyniosła 1.019 tys. zł, którą Open Finance S.A. zobowiązał się zapłacić wraz z wynagrodzeniem za udzielenie odroczonego terminu płatności w kwocie 93,7 tys. zł w terminie do 30 czerwca 2019 roku. Zgodnie z umową formalne przeniesienie własności akcji Open Brokers S.A. na Open Finance S.A. nastąpiło w dniu 3 lipca 2017 roku.

W tym samym dniu, w ramach wykonania przez Open Finance S.A. opcji „call”, Open Finance zawarł z Yarus Investments Ltd umowę sprzedaży 15.700 akcji imiennych serii A spółki Open Brokers S.A., stanowiących 15,70% w kapitale zakładowym oraz 15,70% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu. Cena sprzedaży akcji wyniosła 80,89 zł za 1 akcję i została ustalona, zgodnie z podpisanymi umowami inwestycyjnymi z dnia 22 października 2014 roku, jako iloczyn określonego procentowo udziału sprzedawanych akcji w kapitale zakładowym Open Brokers S.A. i zysku netto za 2016 rok tej spółki. W związku z tym, łączna cena za 15,70% akcji Open Brokers S.A. wyniosła 1.270 tys. zł, którą Open Finance S.A. zobowiązał się zapłacić wraz z wynagrodzeniem za udzielenie odroczonego terminu płatności w kwocie 116,8 tys. zł w terminie do 30 czerwca 2019 roku. Zgodnie z umową formalne przeniesienie własności akcji Open Brokers S.A. na Open Finance S.A. nastąpiło w dniu 3 lipca 2017 roku.

W dniu 3 lipca 2017 roku, w ramach wykonania przez Open Finance S.A. opcji „call”, Open Finance zawarł z LC Corp B.V. umowę sprzedaży 22.700 akcji imiennych serii A spółki Open Brokers S.A., stanowiących 22,70% w kapitale zakładowym oraz 22,70% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu. Cena sprzedaży akcji wyniosła 80,89 zł za 1 akcję i została ustalona, zgodnie z podpisanymi umowami inwestycyjnymi z dnia 22 października 2014 roku, jako iloczyn określonego procentowo udziału sprzedawanych akcji w kapitale zakładowym Open Brokers S.A. i zysku netto za 2016 rok tej spółki. W związku z tym, łączna cena za 22,70% akcji Open Brokers S.A. wyniosła 1.836 tys. zł, którą Open Finance S.A. zobowiązał się zapłacić wraz z wynagrodzeniem za udzielenie odroczonego terminu płatności w kwocie 169 tys. zł w terminie do 30 czerwca 2019 roku. Zgodnie z umową formalne przeniesienie własności akcji Open Brokers S.A. na Open Finance S.A. nastąpiło w dniu 3 lipca 2017 roku.

W związku z zawarciem ww. umów, Open Finance podpisał z każdym sprzedającym osobno porozumienia, na podstawie, których zapłata ceny i dodatkowego wynagrodzenia może nastąpić w drodze umownego potrącenia wzajemnych wierzytelności pieniężnych. Przedmiotem potrącenia mogą być w szczególności wierzytelności Open Finance o zapłatę ceny emisyjnej akcji, które zostaną wyemitowane i objęte przez sprzedających oraz z tytułu objęcia obligacji, które zostaną wyemitowane przez Open Finance i objęte przez sprzedających. Sprzedający zobowiązują się, że obejmą akcje i przyjmą propozycję nabycia obligacji emitowanych przez Open Finance S.A, o ile takie propozycje zostaną przez Open Finance S.A. do nich

skierowane.

W związku z odkupem 51% akcji spółki Open Brokers S.A., na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, udział Open Finance S.A. w tej spółce wynosi 100%. Od 3 lipca 2017 roku tj. od dnia formalnego przeniesienia na Open Finance S.A. akcji spółki Open Brokers S.A., spółka ta jest traktowana jako podmiot zależny od Open Finance S.A. i jest objęta konsolidacją pełną.

#### *Sprzedaż akcji LC Corp S.A.*

W dniu 19 września 2017 roku doszła do skutku transakcja sprzedaży 8.971.099 akcji zwykłych na okaziciela LC Corp S.A., stanowiących 2% w kapitale zakładowym oraz 2% w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu LC Corp S.A., zrealizowana na podstawie Umowy Oferowania i Plasowania Akcji. Cena sprzedaży akcji wyniosła 18.839,3 tys. zł. Spółka otrzymała płatność z tytułu wyżej opisanej transakcji w dniu 19 września 2017 roku.

#### *Rozliczenie zakupu akcji Open Finance TFI S.A. i nabycie akcji Idea Bank S.A.*

W dniu 20 grudnia 2017 roku RB Investcom sp. z o.o. uregulowała należności z tytułu nabycia akcji Open Finance TFI S.A. (obecnie Noble Funds TFI S.A.) w kwocie 9.000 tys. zł. Reszta należności została rozliczona w formie akcji notowanych na GPW, co zostało opisane poniżej.

Dnia 21 grudnia 2017 r. Open Finance S.A. zawarł z RB Investcom sp. z o.o. umowę, na podstawie której Open Finance S.A. nabył 420.321 akcji spółki Idea Bank S.A. za cenę wynoszącą 24,30 zł za jedną akcję, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW, stanowiących łącznie w przybliżeniu 0,54% udziału w kapitale zakładowym spółki oraz 0,53% ogólnej liczby głosów w spółce. Cena za akcje będące przedmiotem umowy wynosi łącznie 10.213,8 tys. zł.

Open Finance S.A. oraz RB Investcom sp. z o.o. zawarły również z dniem 21 grudnia 2017 r. umowę potrącenia wierzytelności, na podstawie której nastąpi zapłata ceny za akcje spółki poprzez potrącenie wierzytelności w kwocie 10.213,8 tys. zł, którą Open Finance posiada względem RB Investcom sp. z o.o. zgodnie z umową sprzedaży akcji zawartą w dniu 13 grudnia 2016 r. pomiędzy ww. stronami.

W dniu 22 grudnia 2017 r. Zarząd Open Finance S.A. zawarł z Panem Krzysztofem Rosińskim umowę sprzedaży akcji, na podstawie której Open Finance sprzedał 284.833 akcje spółki Idea Bank S.A. za cenę wynoszącą 23,90 zł za jedną akcję, stanowiące w przybliżeniu 0,36% udziału w kapitale zakładowym Spółki oraz 0,36% ogólnej liczby głosów w Spółce. W związku z powyższym łączna cena sprzedaży wynosi 6.807,5 tys. zł. Płatność za powyższe akcje została uregulowana w dniu 22 grudnia 2017 roku.

W związku z powyższym udział Open Finance w spółce Idea Bank S.A. wynosi 0,17% i jest wykazywane w sprawozdaniu finansowym jako Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży.

Poza opisanymi powyżej zdarzeniami nie było żadnych innych istotnych zmian w strukturze Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. w raportowanym okresie oraz do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w poszczególnych spółkach równy był udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

W roku finansowym 2017 Grupa nie zaniechała żadnej działalności, natomiast w roku finansowym 2016 Grupa zaniechała działalności w segmencie „Zarządzanie aktywami i funduszami” w związku z utratą kontroli w spółce Open Finance TFI S.A.

## VI. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Prezentowane dane obejmują skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku tj. od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku. Porównywalne dane finansowe obejmują skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku. Powyższe dane były objęte badaniem przez biegłego rewidenta.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, instrumentów pochodnych oraz instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („zł”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego, tj. od dnia 31 grudnia 2017 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy lub istotne ograniczenie kontynuowania ich działalności.

## VII. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

### Profesjonalny osąd i niepewność szacunków

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa jednostki dominującej. Oszacowania oraz szacunki księgowe poddaje się okresowej weryfikacji. Przy każdej zmianie uwzględnia się wpływ wszystkich przewidywanych zdarzeń. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

### *Stawki i sposób amortyzacji rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych*

Kierownictwo jednostki dominującej na każdy koniec okresu sprawozdawczego uczestniczy w procesie ustalania wysokości stawek amortyzacyjnych na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności. Szacowane okresy użytkowania zostały przedstawione na stronach 26 i 27.

### *Znak towarowy i wartość firmy*

Znak towarowy oraz wartość firmy są corocznie testowane pod kątem utraty wartości. Zidentyfikowana utrata wartości jest odnoszona do wyniku finansowego.

Przeprowadzone testy zarówno na dzień 31 grudnia 2017 roku jak i 31 grudnia 2016 roku nie wykazały utraty

wartości przez znak towarowy (Nota X.11).

#### *Prawa Open Finance wynikające z zawartych umów inwestycyjnych (opcje „put”)*

W związku z podpisanymi w grudniu 2016 roku oraz w kwietniu 2017 roku aneksami z umów inwestycyjnych z akcjonariuszami mniejszościowymi Noble Funds TFI S.A. (poprzednio Open Finance TFI S.A.) oraz w wyniku spełnienia się warunku połączenia spółek Open Finance TFI S.A. oraz Noble Funds TFI S.A. z dniem 1 czerwca 2017 roku w ocenie Open Finance S.A. istnieje możliwość wiarygodnej wyceny opcji na wykup 4,08% akcji Noble Funds TFI od akcjonariuszy mniejszościowych, przeznaczonych do realizacji w 2018 roku, do wartości godziwej. W związku z powyższym Spółka ujęła taką wycenę w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2017 roku w kwocie 3.965 tys. zł jako Instrumenty pochodne w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W związku z realizacją opcji odkupu 5,55% akcji Noble Funds TFI S.A., szerzej opisaną w punkcie V powyżej, Grupa wyceniła odkupione akcje do wartości godziwej oraz ujęła ich wartość w pozycji inwestycji w spółkę Noble Funds TFI S.A. w kwocie 5.073 tys. zł (nota X.5).

W związku z zaistnieniem możliwości wiarygodnej wyceny opcji odkupu 51% akcji Open Brokers S.A. oraz w związku z podpisanymi w dniach od 29 czerwca do 3 lipca 2017 roku umowami (szerszy opis w punkcie V powyżej), Grupa wyceniła odkupione akcje do wartości godziwej, co zostało ujęte w przychodach finansowych (nota X.5) a następnie, w wyniku zrealizowania opcji i rozliczenia połączenia, ujęła ich wartość w pozycji wartości firmy Open Brokers.

#### *Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz należności kaucyjnych*

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych oraz należności kaucyjnych tworzony jest na podstawie analizy indywidualnych sald należności. Do przesłanek utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz należności kaucyjnych Grupa zalicza:

- niewywiązywanie się kontrahenta z płatności należności w ustalonym terminie;
- wystąpienie znaczących trudności finansowych dłużnika;
- zaistnienie wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub restrukturyzacji dłużnika;
- toczące się wobec dłużnika postępowanie upadłościowe;

Wszelkie przesłanki utraty wartości analizowane są przynajmniej na koniec okresu sprawozdawczego. Zidentyfikowana utrata wartości odnoszona jest do wyniku finansowego. Zmiany na odpisach aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług zostały opisane w nocie X.14.

#### *Podatek odroczony*

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Wyliczenie aktywów z tytułu podatku dochodowego zaprezentowano w nocie X.7.3.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa wykazywała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywo z tytułu podatku odroczonego dotyczącego podatkowej wartości firmy, która powstała w wyniku transakcji sprzedaży ZCP (nota 7.3 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku). Po zasięgnięciu opinii podatkowej odnośnie możliwości ujęcia w kosztach podatkowych amortyzacji podatkowej wartości firmy, Zarząd dokonał ponownej oceny realizacji tego składnika aktywa z punktu widzenia przepisów podatkowych obowiązujących na dzień 30 czerwca 2017 roku. W wyniku tego, w dniu 2 sierpnia 2017 roku Zarząd zdecydował o zaprzestaniu amortyzacji wartości firmy dla celów podatkowych.

Zgodnie z MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”, w efekcie zmiany założeń odnośnie możliwości rozpoznania aktywa z tytułu podatku odroczonego, Zarząd podjął decyzję o prospektywnym ujęciu wyżej opisanej zmiany począwszy od 1 stycznia 2017 roku która skutkuje:

- Spisaniem aktywa z tytułu podatku odroczonego od podatkowej wartości firmy w kwocie 19.438 tys. zł;
- Korektą podatku dochodowego za 2016 rok w kwocie 628 tys. zł oraz korektą podatku dochodowego za pierwszy kwartał 2017 roku w kwocie 313 tys. zł będącej efektem obniżenia kosztów uzyskania przychodów za te okresy w związku z niższą amortyzacją podatkową wartości niematerialnych i prawnych.

*Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe.*

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wycenienie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno, co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Informacje dotyczące szacowanych wysokości świadczeń zostały przedstawione w notcie X.24.

## VIII. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

### 1. Oświadczenie o zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską (łącznie dalej jako „MSSF-UE” lub „MSSF”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Grupa zastosowała MSSF – UE po raz pierwszy sporządzając Skonsolidowane Historyczne Informacje Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku na potrzeby sporządzenia prospektu emisyjnego. Data przejścia na MSSF – UE to 1 stycznia 2007 roku. W związku z powyższym niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest kolejnym sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF – UE.

Zasady rachunkowości stosowane przez Grupę zostały opisane w notcie VIII.8 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

### 2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej, dwóch spółek zależnych oraz spółek stowarzyszonych jak również walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

### 3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zmiany do istniejących standardów i interpretacja zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2017 rok

Następujące zmiany do istniejących standardów oraz interpretacja wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2017 rok:

- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie) – powyższe zmiany zostały zaimplementowane w Grupie poprzez dodanie ujawnienia w nocy XII Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych.
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat – zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 12 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Wyżej wymienione zmiany do istniejących standardów oraz interpretacja nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe za 2017 rok.

#### **4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.**

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).
- MSSF 16 „Leasing” – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji - – zatwierdzone w UE w dniu 27 lutego 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” – zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),



- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

#### Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy za wyjątkiem MSSF 16 „Leasing”, co do którego Grupa jest w trakcie analiz i szacowania wpływu

implementacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz MSSF 9 i MSSF 15, których wpływ ujawniono poniżej.

#### **Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 15 oraz MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe**

Zgodnie z zapisami MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”, jednostka ujmuje przychód w taki sposób, aby odzwierciedlić transakcję przeniesienia na klienta przyrzeczonych dóbr lub usług w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, które spółka oczekuje otrzymać w zamian za te dobra lub usługi. Aby zrealizować tę zasadę, jednostka podejmuje następujące kroki:

- 1: Identyfikacja umów z klientami.
- 2: Identyfikacja umownych zobowiązań do wykonania świadczeń.
- 3: Określenie ceny transakcji.
- 4: Alokacja ceny transakcji do umownych zobowiązań do realizacji świadczeń.
- 5: Ujęcie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.

Umowa z klientem wchodzi w zakres tego standardu, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- umowa posiada treść ekonomiczną (tj. jej realizacja spowoduje zmianę poziomu ryzyka, czasu wystąpienia lub kwoty przyszłych przepływów pieniężnych w jednostce);
- strony umowy zatwierdziły tę umowę;
- jednostka jest w stanie określić prawa poszczególnych stron dotyczące przekazywanych dóbr lub usług;
- jednostka jest w stanie określić warunki płatności dotyczących przekazywanych dóbr lub usług;
- strony umowy są zobowiązane do wypełnienia wynikających z niej obowiązków umownych i zamierzają wyegzekwować przysługujące im prawa umowne;
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka otrzyma wynagrodzenie należne jej w zamian za przekazanie klientowi dóbr lub usług.

Z analiz przeprowadzonych w Grupie wynika, że, oprócz zasad opisanych powyżej, szczególnie zastosowanie będą miały zapisy B36-B38 standardu dotyczące wynagrodzenia pośrednika. Zgodnie z tymi zapisami: „B36 jednostka działa jako pośrednik, jeśli jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Jeśli jednostka będąca pośrednikiem wypełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia, ujmuje przychody w kwocie jakiegokolwiek opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Opłata lub prowizja należna jednostce może być kwotą wynagrodzenia netto, które jednostka zachowuje po zapłaceniu innemu podmiotowi wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi dostarczane przez ten podmiot. B37 Następujące cechy wskazują, że jednostka jest pośrednikiem (tzn. nie sprawuje kontroli nad dobrem lub usługą przed przekazaniem ich klientowi):

- a) inny podmiot ponosi główną odpowiedzialność za wykonanie umowy;
- b) jednostka nie ponosi ryzyka przechowywania zapasów przed lub po tym, jak dobra zostały zamówione przez klienta, podczas transportu lub zwrotu;
- c) jednostka nie może swobodnie ustalać cen dóbr lub usług innego podmiotu i, w związku z tym, korzyści, jakie może uzyskać z tych dóbr lub usług są ograniczone”.

Klientami Open Finance są instytucje finansowe (banki, instytucje ubezpieczeniowe, fundusze), na rzecz których Open Finance pośredniczy w sprzedaży produktów finansowych na podstawie zawartych umów. Zidentyfikowane umowy zawierają szczegółowe zapisy dotyczące zobowiązania Open Finance do wykonania świadczenia wraz z określoną ceną transakcji. Grupa otrzymuje przychody z tytułu pośrednictwa finansowego w sprzedaży: kredytów hipotecznych i produktów związanych z kredytami hipotecznymi a także z kredytów gotówkowych i komercyjnych oraz produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. Open Finance rozpoznaje przychody zgodnie z powyższymi

zapisami standardu tzn. ujmuje przychód w kwocie należnej prowizji w momencie wypełnienia zobowiązania wynikającego z umowy. Spółka ujmuje w księgach rachunkowych przychody z tytułu pośrednictwa finansowego w sprzedaży produktów finansowych na podstawie wystawionych faktur sprzedaży. Faktury sprzedaży są wystawiane na podstawie comiesięcznych raportów otrzymywanych z instytucji, zawierających kwotę prowizji naliczoną od kwoty uruchomionych kredytów, opłaconych produktów inwestycyjnych, bądź opłaconych polis ubezpieczeniowych.

W wyniku przeprowadzonych analiz, Grupa ocenia, że wdrożenie standardu MSSF 15 nie będzie mieć istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe i na zyski zatrzymane na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zdaniem Grupy zmiany wprowadzone przez standard MSSF 15 obejmą zmianę prezentacji przychodów i kosztów prowizyjnych związanych z zerwaniami (obecnie prezentowane w szyku rozwartym, po wprowadzeniu MSSF 15 zostaną unettowione).

Poza ww. kategoriami przychodów, Grupa nie zidentyfikowała innych istotnych kategorii przychodów i kosztów, których sposób rozpoznawania lub sposób ujęcia musiałby ulec zmianie w wyniku implementacji MSSF 15.

Grupa zastosuje metodę zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego polegające na tym, że Grupa podjęła decyzję o nieprzekształcaniu danych porównawczych dotyczących wcześniejszych okresów i wszelkie różnice między wcześniejszą wartością pozycji przychodów lub/i kosztów a wartością na dzień pierwszego zastosowania MSSF 15 (tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku) Grupa zaprezentuje w saldzie początkowych zysków zatrzymanych w okresie, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania.

Wchodzący w życie w dniu 1 stycznia 2018 roku MSSF 9 „Instrumenty finansowe” określa wymogi ujmowania, wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania i ogólne zasady rachunkowości zabezpieczeń. Wszystkie instrumenty finansowe wycenia się początkowo w wartości godziwej powiększonej lub pomniejszonej (w przypadku aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy) o koszty transakcji. MSSF 9 dzieli wszystkie aktywa finansowe wchodzące obecnie w zakres MSR 39 na dwie grupy: wyceniane w koszcie zamortyzowanym i wyceniane w wartości godziwej. Przy wycenie w wartości godziwej zyski i straty ujmuje się w całości w wyniku finansowym (wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy, WGPWF) lub w pozostałych całkowitych dochodach (wycena w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, WGPCD). Inwestycje kapitałowe należy klasyfikować jako WGPWF, chyba że stosuje się opcję wyceny WGPCD. Opcja ta jest dozwolona jeżeli inwestycja kapitałowa nie jest przeznaczona do obrotu. Wyznaczenie następuje w chwili jej początkowego ujęcia i jest nieodwołalne. W przypadku wyboru tej opcji w wyniku finansowym należy ujmować tylko dochody z tytułu a skutki wyceny odnoszone są na inne całkowite dochody. W przypadku opcji WGICD w momencie sprzedaży różnice z tytułu wyceny do wartości godziwej odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny nie podlegają przeniesieniu do wyniku finansowego.

Instrument dłużny, który: (i) utrzymywany jest w ramach modelu biznesowego zakładającego pozyskiwanie umownych przepływów pieniężnych, (ii) w określonych datach generuje umowne przepływy pieniężne, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty [MSSF9 4.1.2 b)], wycenia się w koszcie zamortyzowanym, chyba że przy podejmowaniu początkowej decyzji został wyznaczony jako WGPWF (w ramach opcji wyceny w wartości godziwej). Jednostka może bowiem w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych o charakterze dłużnym jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowie”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad. Instrument dłużny, który: (i) utrzymywany jest w ramach modelu biznesowego zakładającego zarówno pozyskiwanie umownych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż aktywów, (ii) w określonych datach generuje

umowne przepływy pieniężne wyłącznie w formie spłat kapitału i odsetek, musi być wyceniany w WGPCD, chyba że przy podejmowaniu początkowej decyzji został wyznaczony jako WGPWF (w ramach opcji wyceny w wartości godziwej).

MSSF 9 nie zmienia podstawowego modelu ujmowania zobowiązań finansowych zgodnie z MSR 39. Nadal istnieją dwie kategorie wyceny: w WGPWF i w koszcie zamortyzowanym. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wycenia się w WGPWF, a wszystkie inne zobowiązania finansowe - w koszcie zamortyzowanym, chyba że zastosowano opcję wyceny w wartości godziwej. Wszystkie instrumenty pochodne wchodzące w zakres MSSF 9, w tym powiązane z inwestycjami kapitałowymi nienotowanymi na aktywnych rynkach, wycenia się w wartości godziwej a zmiany wartości ujmuje się w wyniku finansowym.

Model utraty wartości opisany w MSSF 9 jest oparty o oczekiwane straty kredytowe i dotyczy zarówno instrumentów dłużnych wycenianych w koszcie zamortyzowanym i według WGPCD, należności leasingowych, aktywów umownych określonych przez MSSF 15, jak i określonych zobowiązań do udzielenia kredytu oraz umów gwarancji finansowych. Oczekiwane straty kredytowe (z wyjątkiem aktywów finansowych, które wyemitowano lub nabyto z początkową stratą kredytową) należy wyceniać w formie odpisu na straty, w kwocie równej: (i) kwocie strat prognozowanej na okres 12 miesięcy; (ii) kwocie strat prognozowanej na cały okres życia instrumentu. Drugi wariant dotyczy sytuacji, w której znacząco wzrosło ryzyko kredytowe od daty początkowego ujęcia instrumentu finansowego. Przychody odsetkowe oblicza się stosując efektywną stopę procentową do kosztu zamortyzowanego (stanowiącego wartość bilansową brutto pomniejszoną o odpis aktualizacyjny) dla aktywów finansowych, dla których rozpoznano utratę wartości oraz dla aktywów nabytych lub rozpoznanych z utratą wartości (POCI), podczas gdy dla wszystkich innych instrumentów przychody oblicza się na podstawie wartości bilansowej brutto.

Zastosowanie powyższych zmian w przypadku Open Finance będzie dotyczyło wyłącznie zmiany klasyfikacji tylko w stosunku do instrumentu kapitałowego tj. akcji Idea Bank S.A. poprzez zmianę klasyfikacji z instrumentów dostępnych do sprzedaży na instrumenty kapitałowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Grupa zdecydowała o wyborze opcji wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody ze względu na planowany strategiczny charakter tej inwestycji.

Grupa w zakresie implementacji MSSF 9 zastosuje zmodyfikowane podejście retrospektywne, polegające na tym, że Grupa podjęła decyzję o nieprzekształcaniu danych porównawczych dotyczących wcześniejszych okresów i wszelkie różnice między wcześniejszą wartością bilansową a wartością bilansową na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9 (tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku) jednostka zaprezentuje w saldzie początkowych zysków zatrzymanych w okresie, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania.

Poniżej zaprezentowano wpływ jakościowy i ilościowy wdrożenia MSSF 9 od 1 stycznia 2018 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Open Finance S.A.

Aktywa finansowe	Klasyfikacja według MSR 39	Klasyfikacja według MSSF 9	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39 według stanu na 31.12.2017	wynikająca ze:		Wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9 według stanu na 01.01.2018	Łączny wpływ zmiany wartości na aktywa/zobowiązania	Wpływ na zyski zatrzymane (bez efektu podatkowego)	Wpływ na inne pozycje kapitałów
				zmiany klasyfikacji	zmiany wyceny				
Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki i należności	Wycena w zamortyzowanym koszcie	39 487	-	(410)	39 077	(410)	(410)	-
Pozostałe należności	Pożyczki i należności	Wycena w zamortyzowanym koszcie	4 033	-	-	4 033	-	-	-
Instrumenty pochodne	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 965	-	-	3 965	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Wycena w zamortyzowanym koszcie	23 685	-	-	23 685	-	-	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Wycena w wartości godziwej przez całkowite dochody	Nie dotyczy	3 297	(3 297)	-	3 297	(3 297)	-	-
Instrumenty kapitałowe	Nie dotyczy	Wycena w wartości godziwej przez całkowite dochody	-	3 297	-	3 297	3 297	-	-

  

Zobowiązania finansowe	Klasyfikacja według MSR 39	Klasyfikacja według MSSF 9	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39 według stanu na 31.12.2017	wynikająca ze:		Wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9 według stanu na 01.01.2018	Łączny Wpływ na aktywa/zobowiązania	Wpływ na zyski zatrzymane (bez efektu podatkowego)	Wpływ na inne pozycje kapitałów
				zmiany klasyfikacji	zmiany wyceny				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Wycena w zamortyzowanym koszcie	15 294	-	-	15 294	-	-	-
Wyemitowane obligacje	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Wycena w zamortyzowanym koszcie	118 976	-	-	118 976	-	-	-

Łączny wpływ netto na pozycje kapitałów (zyski zatrzymane) na dzień 1 stycznia 2018 roku wynikający z wdrożenia MSSF 9 od dnia 1 stycznia 2018 roku wynosi 332 tys. zł (410 tys. zł brutto), przy czym wpływ netto wdrożenia MSSF 9 na jednostki stowarzyszone wynosi 0 zł.

Zmiana wyceny wynika wyłącznie ze zmiany wartości odpisów aktualizujących. Od 1 stycznia 2018 roku Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe zgodnie z podejściem ogólnym opisanym w MSSF 9 odnośnie utraty wartości aktywów.

## 5. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Open Finance S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017, z wyłączeniem spółki Home Broker S.A., która w 2015 roku wydłużyła rok księgowy i w związku z tym sporządziła kolejne roczne sprawozdanie na dzień 30 listopada 2017 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty. Dane finansowe Home Broker S.A. zostały uwzględnione na podstawie pakietu sprawozdawczego sporządzonego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Dane finansowe Open Brokers S.A. zostały uwzględnione na podstawie pakietu sprawozdawczego sporządzonego za okres od 3 lipca do 31 grudnia 2017 roku tj. od momentu objęcia kontroli nad Open Brokers S.A. przez Open Finance.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Zgodnie z MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy podmiot dominujący jednocześnie:

- posiada władzę nad jednostką, w której dokonał inwestycji;
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonał inwestycji oraz
- posiada możliwość wykorzystania władzy nad jednostką, w której dokonał inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów inwestora.

Dokonując oceny czy jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonała inwestycji zarząd jednostki dominującej bierze pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności. Grupa dokonuje ponownej oceny, czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką, jeżeli fakty i okoliczności wskazują, iż nastąpiła zmiana jednego bądź więcej z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

## 6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych są podstawą wyceny posiadanych przez jednostkę dominującą udziałów metodą praw własności. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie o Rachunkowości. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek

do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych odzwierciedlany jest w skonsolidowanym zysku lub stracie. Korekta wartości bilansowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału w jednostce stowarzyszonej, wynikające ze zmian w innych całkowitych dochodach tej jednostki. Udział Grupy w tych zmianach ujmuje się w innych całkowitych dochodach Grupy.

Ocena inwestycji w jednostki stowarzyszone pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

## **7. Połączenia jednostek**

W dniu 29 czerwca oraz 3 lipca 2017 roku Open Finance S.A. dokonał w 3 transakcjach z podmiotami niepowiązanymi nabycia 51% akcji Open Brokers S.A. – multiagencji ubezpieczeniowej, której usługi są dostępne w 100 placówkach Open Finance S.A. oraz w rozwijanej sieci Agencji Partnerskich i w telefonicznym Centrum Doradców.

Open Brokers S.A. dotychczas była wykazywana jako jednostka stowarzyszona. Open Finance S.A. posiadając pakiet 49% akcji posiadało znaczący wpływ na działalność operacyjną Spółki. W ramach transakcji nabyto 51% akcji, co doprowadziło do uzyskania kontroli nad Spółką.

Celem nabycia akcji Spółki jest lepsze wykorzystanie możliwych do uzyskania synergii sprzedażowych pomiędzy pośrednictwem finansowym a ubezpieczeniami. Cena w transakcji ustalona została na poziomie 4.505 tys. zł (88,33 zł za 1 akcję) i zostanie zapłacona gotówką do 30 czerwca 2019 r. Wartość bieżąca zapłaty wynosiła 4.129 tys. zł. Cena gotówkowa objęcia akcji wynikała z posiadanej przez Open Finance S.A. opcji zakupu tych akcji. Opcja na dzień objęcia akcji była wyceniona na 8.946 tys. zł. Kosztem nabycia w rozumieniu MSSF 3 jest zapłacona cena gotówkowa oraz wartość opcji na dzień objęcia udziałów.

Wartości godziwe nabytych aktywów i zobowiązań Open Brokers S.A. na dzień nabycia kształtowały się następująco:

<b>3.07.2017</b>	
<b>tys. zł</b>	
<b>AKTYWA</b>	
<b>Aktywa trwałe</b>	<b>830</b>
Rzeczowe aktywa trwałe	138
Wartości niematerialne	549
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	141
Pozostałe niefinansowe aktywa długoterminowe	3
<b>Aktywa obrotowe</b>	<b>5 314</b>
Należności z tytułu dostaw i usług	1 658
Pozostałe należności krótkoterminowe	52
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone przychody prowizyjne	15
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 589
<b>SUMA AKTYWÓW</b>	<b>6 145</b>
<b>ZOBOWIĄZANIA</b>	
<b>Zobowiązania długoterminowe</b>	<b>17</b>
Kredyty i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - część długoterminowa	17
<b>Zobowiązania krótkoterminowe</b>	<b>1 765</b>
Kredyty i zobowiązania z tyt. leasingu finansowego - część krótkoterminowa	9
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	629
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia	935
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	192
<b>Zobowiązania razem</b>	<b>1 782</b>

Wartość godziwa przejmowanych należności z tytułu dostaw i usług wyniosła 1.658 tys. zł, co jest równe wartości brutto kwot należności wynikających z zawartych umów/faktur. Na moment przejścia nie wystąpiły należności, których wpływu nie można by oczekiwać. Przy rozliczeniu transakcji połączenia nie zidentyfikowano aktywów niematerialnych niekwalifikujących się do osobnego ujęcia.

Ze względu na poprzednio posiadany w Spółce udział, Open Finance S.A. dokonał przeszacowania go do wartości godziwej, zgodnie z akapitem 42 MSSF 3. Uzyskano w ten sposób wartość 12.559 tys. zł i w konsekwencji w skonsolidowanym rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej Open Finance SA rozpoznano w pozycji „Przychody finansowe” zysk w wysokości 140 tys. zł, który powstał jako różnica pomiędzy kwotą wyceny do wartości godziwej 12.559 tys. zł a wartością rezydualną na moment połączenia w kwocie 12.419 tys. zł.

W rezultacie dokonanego nabycia zaprzestano wykazywania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną w kwocie 12.559 tys. zł, a w zamian rozpoznano przejęte aktywa netto o wartości godziwej 4.363 tys. zł oraz wartość firmy w kwocie 21.271 tys. zł, zgodnie z kalkulacją przedstawioną poniżej..

<b>3.07.2017</b>	
<b>tys. zł</b>	
<b>Kalkulacja wartości firmy</b>	
Wycena udziałów rezydualnych do w wartości godziwej (49%)	12 559
Wartość bieżąca zapłaty za pakiet kontrolny (51%)	4 129
Wycena zrealizowanej opcji na akcje Open Brokers S.A.	8 946
Wartość przejmowanych aktywów netto	(4 363)
<b>Wartość firmy na moment objęcia kontroli</b>	<b>21 271</b>

Grupa nie przewiduje amortyzacji wartości firmy dla celów podatkowych.

Wartości przychodów oraz zysku Open Brokers S.A. ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy



Kapitałowej Open Finance S.A. od momentu nabycia: przychody: 8.382 tys. zł; zysk za okres: 1.460 tys. zł.

Hipotetyczna wartość przychodów i zysku netto do ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Open Finance SA za rok 2017, gdyby nabycie nastąpiło na 1 stycznia 2017: przychody: 15.780 tys. zł; zysk za okres: 2.599 tys. zł. Koszty powyższej transakcji ujawniono w nocie V.

## 8. Istotne zasady rachunkowości

Poniżej prezentowane istotne zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przez wszystkie podmioty Grupy.

### Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31.12.2017	31.12.2016
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240

### Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

<u>Typ</u>	<u>Okres</u>
Inwestycje w obiektach obcych	3 – 4 lata (nie dłużej niż czas trwania umowy najmu)
Maszyny i urządzenia techniczne	3 – 6 lat
Zespoły komputerowe	3 – 4 lata
Środki transportu	4 – 5 lat (nie dłużej niż czas trwania umowy leasingu)
Sprzęt biurowy, meble	3 – 4 lata

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje, na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Każdorazowo, przy wykonywaniu remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli są spełnione kryteria ujmowania.

#### Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości lub w przypadku wartości niematerialnych, które nie są amortyzowane, podlegają testom na utratę wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Nabyte bazy klientów są ujmowane przez Grupę jako aktywa niematerialne. Grupa ocenia okres

użytkowania składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów jako określony i amortyzuje go metodą degresywną. Nabyte bazy klientów Grupa amortyzuje przez okres, w którym spodziewane są przyszłe korzyści dla Grupy z tytułu sprzedaży produktów do klientów z nabytej bazy. Po początkowym ujęciu, Grupa stosuje model ceny nabycia. Grupa weryfikuje okres i metodę amortyzacji składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów co najmniej na koniec każdego roku obrotowego i ujmuje zmianę jako zmianę wartości szacunkowych zgodnie z MSR 8. Spółka dokonuje testów na utratę wartości składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów zgodnie z MSR 36 za każdym razem, kiedy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości tego składnika. Grupa zaprzestaje ujmowania składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów w momencie zbycia lub gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia – szerzej opisane w notcie X.11.

#### Wartość firmy

Wartość firmy jest wartością powstałą w wyniku nabycia jednostki zależnej. Wartość firmy jest początkowo ujmowana według nadwyżki kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż jego wartość bilansowa powiększona o wartość firmy, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości przez wartość firmy.

#### Znak towarowy

Znak towarowy to składnik wartości niematerialnych przyjęty w transakcji połączenia jednostek gospodarczych, możliwy do wyodrębnienia, określony w sposób wiarygodny, ujęty oddzielnie od wartości firmy. Ponieważ oczekuje się, że znak towarowy będzie się przyczyniał do wypracowywania środków pieniężnych (wpływy netto) przez czas nieokreślony, uznaje się że ma on nieokreślony czas użytkowania. Znak towarowy nie jest amortyzowany aż do chwili zmiany klasyfikacji jego okresu użytkowania na określony. Zgodnie z MSR 36, znak towarowy jest poddawany testom na utratę wartości na koniec każdego okresu sprawozdawczego oraz każdorazowo w przypadku zaistnienia przesłanek wskazujących na wystąpienie utraty jego wartości.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Wartość firmy	Znak towarowy	Oprogramowanie komputerowe	Bazy danych klientów	Inne wartości niematerialne
Okresy użytkowania	nieokreślony	nieokreślony	2 - 10 lat	4 lat	2 - 10 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	nie podlega amortyzacji	nie podlega amortyzacji	metodą liniową	metodą degresywną	metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	nabyte	nabyte	nabyte	nabyte	nabyte/ wytworzone wewnętrznie
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczny test utraty wartości	Coroczny test utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości

Inne wartości niematerialne zawierają m.in. nakłady poniesione na utworzenie strony WWW spółek z Grupy jak również nabyte prawa autorskie z zakresu IT.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w wyniku finansowym w momencie jego wyksięgowania.

#### Leasing – Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku finansowego .

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

#### Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według kosztu wytworzenia bądź ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość nieruchomości inwestycyjnych wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży/użytkowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia, a jej poprzednią wartością wykazaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

#### Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się pozostałych kosztach operacyjnych.

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w wyniku finansowym. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

#### Połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek gospodarczych dotyczące jednostek bądź przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w ramach którego wszystkie łączące się jednostki lub przedsięwzięcia znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony bądź stron zarówno przed, jak i po połączeniu jednostek gospodarczych, oraz kontrola ta nie jest tymczasowa (MSSF 3).

MSSF 3 nie ma zastosowania do połączeń jednostek gospodarczych dotyczących jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą. W takiej sytuacji (zgodnie z MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości,

*zmiany wartości szacunkowych, i korygowanie błędów*”: „w przypadku braku standardu bądź interpretacji mających bezpośrednie zastosowanie do danej transakcji, innego zdarzenia lub warunku”) zarząd jednostki dominującej kieruje się osądem przy opracowywaniu i stosowaniu zasad rachunkowości, co prowadzi do uzyskania informacji wiarygodnych (tzn. wiernie przedstawiających sytuację, odzwierciedlających ekonomiczną treść transakcji, a nie tylko formę prawną, obiektywnych, zgodnych z zasadą ostrożnej wyceny oraz kompletnych) oraz przydatnych dla użytkowników.

Przy kierowaniu się osądem zarząd uwzględnia następujące źródła:

- wymogi i wytyczne zawarte w standardach oraz interpretacjach dotyczących podobnych i powiązanych zagadnień;
- definicje, kryteria ujmowania i wyceny aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów określone w Założeniach koncepcyjnych.

Przy kierowaniu się osądem zarząd może również uwzględniać najaktualniejsze regulacje innych podmiotów tworzących standardy na podstawie podobnych założeń koncepcyjnych.

W związku z zapisami MSR 8 zarząd jednostki dominującej może kierować się wytycznymi MSSF 3 dokonując rozliczenia nabycia akcji Home Broker S.A. W celu rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą w 2011 roku (nabycie przez Open Finance S.A. akcji Home Broker S.A.) Grupa zastosowała metodę nabycia. Wybrana metoda, spełniała w ocenie zarządu jednostki dominującej kryteria wyznaczone w MSR 8 „*Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych, i korygowanie błędów*”.

Zastosowanie metody nabycia wymaga ujęcia wszystkich zidentyfikowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej według ich wartości godziwej określonej na dzień przejęcia kontroli. Różnica pomiędzy wartością godziwą zapłaty a ujętymi według wartości godziwej aktywami netto spółki przejmowanej może prowadzić do powstania wartości firmy lub zysku na okazyjnym nabyciu.

Potencjalne skutki podatkowe różnic przejściowych (pomiędzy ustaloną na dzień transakcji wartością podatkową składników aktywów netto jednostki przejmowanej, a ich wartością przyjętą na potrzeby rozliczenia księgowego transakcji), które istnieją na dzień przejęcia lub wynikają z przejęcia będą podlegały ujęciu zgodnie z MSR 12 *Podatek dochodowy* („MSR 12”). Rozpoznanie składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego będzie uzależnione od prawdopodobieństwa jego realizacji, rezerwę natomiast ujmie się w pełnej jej wysokości. Kwota rozpoznanego na dzień nabycia podatku odroczonego wpłynie na wartość firmy lub zysk na okazyjnym nabyciu.

Identyfikacja składników aktywów netto jednostki przejmowanej i określenie ich wartości godziwej na dzień nabycia może doprowadzić do rozpoznania w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym aktywów i zobowiązań, które nie występowały w księgach jednostki przejmowanej przed połączeniem. Dotyczy to w szczególności wartości niematerialnych wewnątrznie wytworzonych przez tę jednostkę, które jako takie mogły nie spełniać kryteriów rozpoznania w jej jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Wartość godziwa zapłaty stanowiąca podstawę kalkulacji wartości firmy lub zysku na okazyjnym nabyciu akcji jest każdorazowo wyznaczana jako wartość godziwa zapłaty, z uwzględnieniem wartości godziwej płatności warunkowych.

Koszty związane bezpośrednio z transakcją nabycia akcji nie stanowią elementu ceny przejęcia i podlegają ujęciu w skonsolidowanym wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Przy stosowaniu metody nabycia (zgodnie z MSSF 3) jednostka przejmująca ma 12 miesięcy na ostateczne rozliczenie nabycia (okres wyceny). Dotyczy to zarówno ustalenia wartości godziwej przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jak również ustalenia wartości godziwej dokonanej zapłaty. W okresie wyceny jednostka przejmująca koryguje retrospektywnie dotychczasowe wartości ujęte na dzień przejęcia, aby

odzwierciedlić nowe informacje uzyskane o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia, i jeśli byłyby wówczas znane, wpłynęłyby na wycenę pozycji ujętych na ten dzień. Efekt takich zmian zwiększa/zmniejsza wartość firmy. W przypadku korekt wartości godziwej przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych oraz wartości godziwej zapłaty, które wynikają z powzięcia nowych informacji (które nie mogły być znane na moment rozliczenia przejęcia) efekt takich zmian jest ujmowany bezpośrednio w wyniku grupy. Do takich faktów i okoliczności należą m.in. zdarzenia, które miały miejsce po transakcji nabycia, jak np. osiągnięcie określonego wyniku finansowego przez przejmowaną jednostkę czy nowi klienci lub transakcje gospodarcze, które jednostka przejmowana zdobyła po dacie nabycia. Po zakończeniu okresu wyceny jednostka przejmująca dokonuje zmiany w rozliczeniu połączenia tylko w razie konieczności skorygowania błędu zgodnie z MSR 8.

#### Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

*Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności* są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

*Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności* wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. *Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności* kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Składnikiem *aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy* jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

1. Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
  - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
  - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
  - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
2. Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

*Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy* są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sporządzenia sprawozdań finansowych bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii *aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy*. Nie dotyczy to

przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii *wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy*, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

*Pożyczki i należności* to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdań finansowych. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdań finansowych zalicza się do aktywów trwałych.

*Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży* są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży* są ujmowane według wartości godziwej, z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, *aktywa finansowe dostępne do sprzedaży* wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, odnosi się jako inne całkowite dochody na kapitał z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do sprawozdania z całkowitych dochodów jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku posiadane przez Grupę akcje Idea Bank S.A. zostały zakwalifikowane do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała pochodne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku posiadane przez Grupę akcje LC Corp S.A. zostały zakwalifikowane do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiadała akcji LC Corp S.A. Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne inne aktywa finansowe Grupy nie zostały zakwalifikowane do kategorii:

- wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy;



- utrzymywanych do terminu wymagalności oraz;
- dostępnych do sprzedaży.

#### Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Grupa ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

#### *Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu*

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis. Kwotę straty ujmuje się jako pozostały koszt operacyjny w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozostały przychód operacyjny w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

#### *Aktywa finansowe wykazywane według kosztu*

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

#### *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika *aktywów finansowych dostępnych*

do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą (pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w kosztach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do wyniku finansowego. Nie można ujmować w wyniku finansowym odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w wyniku finansowym.

#### Instrumenty pochodne

Pochodne instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty. Wyjątek stanowią zobowiązania będące instrumentem pochodnym powiązany z i rozliczany przez dostawę instrumentu kapitałowego, w odniesieniu do którego nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), którego wartość godziwa nie może zostać wiarygodnie ustalona i który wycenia się według kosztu.

#### Rachunkowość zabezpieczeń

W okresach od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

#### Wbudowane instrumenty pochodne

W okresach od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała wbudowanych instrumentów pochodnych.

#### Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

#### Pozostałe należności

Pozostałe należności obejmują w szczególności kaucje wpłacone z tytułu najmu lokali. Kaucje prezentowane są zgodnie z terminem zapadalności – odpowiednio jako aktywa trwałe bądź obrotowe. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość pozostałych należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z daną należnością. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności

z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

#### Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych są wyceniane w zamortyzowanym koszcie..

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących (jeśli występują).

#### Rozliczenia międzyokresowe

W celu przypisania kosztów do okresów sprawozdawczych, których one dotyczą, Grupa dokonuje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Czynne rozliczenia międzyokresowe odnoszą się do kosztów przyszłych okresów sprawozdawczych.

W biernych rozliczeniach międzyokresowych kosztów uwzględnione są koszty bieżącego okresu, których jeszcze nie poniesiono oraz rezerwy na zobowiązania, które Grupa ustala w oparciu o wiarygodne szacunki przyszłych wydatków związanych z bieżącą działalnością Grupy, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów oraz rezerwy, które mają w pełni pokryć przyszłe zobowiązania wobec pracowników, m.in. z tytułu niewykorzystanych urlopów czy nagród zadaniowych. Jako rozliczenia międzyokresowe bierne ujmowane są również niezafakturowane koszty prowizji dla doradców Grupy (sieć doradców stacjonarnych i doradców mobilnych Open Direct).

#### Zobowiązania finansowe

##### *Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sporządzenia sprawozdań finansowych bez uwzględnienia kosztów transakcji. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty lub przychody finansowe.

##### *Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy*

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie początkowego ujęcia ujmowane są według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z zaciągnięciem danego zobowiązania (np. uzyskania kredytu lub pożyczki). Po początkowym ujęciu zobowiązania te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w wyniku finansowym.

#### Oprocentowane papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z emisją.

Po początkowym ujęciu oprocentowane papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z emisją papieru oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

#### Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania niefinansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania niefinansowe wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń.

#### Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na podmiocie Grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w wyniku finansowym po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na

dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

#### Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał podstawowy, zyski zatrzymane (niepodzielony wynik finansowy) oraz pozostałe kapitały rezerwowe.

#### *Kapitał podstawowy*

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego jednostki dominującej.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie jednostki dominującej, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji „Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

#### *Zyski zatrzymane (niepodzielony wynik finansowy)*

Zyski zatrzymane tworzone są z wyniku finansowego roku bieżącego oraz wyników finansowych z lat ubiegłych, które nie zostały przeznaczone na kapitał zapasowy lub rozdystrybuowane do akcjonariuszy.

#### *Pozostałe kapitały rezerwowe*

Kapitał zapasowy powstał przy założeniu jednostki dominującej/emisji akcji w wyniku objęcia akcji powyżej ich wartości nominalnej. Pozostała część kapitału zapasowego pochodzi z przeniesienia zysków wypracowanych w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują również kapitał wynikający z oszacowania wartości godziwej otrzymanych usług w ramach funkcjonującego w Spółce programu motywacyjnego rozliczanego w instrumentach kapitałowych („świadczenia w formie akcji – składnik kapitałowy”).

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują również kapitał przeznaczony na skup akcji własnych, który powstał w 2012 roku w celu sfinansowania nabywania przez Spółkę akcji własnych niezbędnych do obsługi Programu motywacyjnego, w ramach którego osoby pełniące funkcje kierownicze w Spółce i spółce zależnej Home Broker S.A. były uprawnione do nabycia od Spółki jej akcji własnych. Szczegóły programu opisane zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku w nocie X.21.3.

Dodatkowo, pozostałe kapitały rezerwowe obejmują kapitał z aktualizacji wyceny, na który odnosi się skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku kapitał z aktualizacji wyceny nie występował.

#### Przychody i koszty

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Koszty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli nastąpiło zmniejszenie przyszłych korzyści ekonomicznych związane ze zmniejszeniem stanu aktywów lub zwiększeniem stanu zobowiązań, których wielkość można wiarygodnie ustalić.

Koszty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami a osiągnięciem odpowiadających im przychodów.

#### *Przychody z tytułu pośrednictwa finansowego i związane z nimi koszty sprzedaży*

Grupa otrzymuje przychody z tytułu pośrednictwa finansowego w sprzedaży głównie następujących produktów finansowych:

- kredytów hipotecznych i produktów związanych z kredytami hipotecznymi;
- produktów inwestycyjno – ubezpieczeniowych.

Grupa ujawnia w księgach rachunkowych przychody z tytułu pośrednictwa finansowego w sprzedaży produktów finansowych oraz odpowiadające im koszty sprzedaży tych produktów na podstawie wystawionych faktur sprzedaży.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów ujmowane są przychody ze sprzedaży produktów finansowych w miesiącu uruchomienia wniosku klienta przez bank nabywcy i/lub innych instytucji finansowych oraz koszty prowizji należne pracownikom sieci sprzedaży Grupy/doradcom zewnętrznym z tytułu sprzedaży produktów finansowych.

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Zgodnie z MSR 18 przychód z tytułu pośrednictwa w sprzedaży danego produktu finansowego jest uznawany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przypadku spełnienia następujących warunków:

- uzyskanie korzyści ekonomicznych przez jednostkę jest prawdopodobne - w wyniku wywiązania się przez jednostkę z umowy pośrednictwa traktowanej jako umowa celu;
- stopień zaawansowania świadczonej usługi jest wiarygodnie mierzalny - jednostka traktuje świadczone usługi jako usługi, których wykonania następuje w określonym momencie czasu, przyjmując, iż momentem tym jest uruchomienie wniosku przez bank nabywcy i/lub inną instytucję finansową;
- kwotę przychodów można obliczyć w wiarygodny sposób.

#### *Przychody z tytułu pośrednictwa w obrocie nieruchomości i związane z nimi koszty sprzedaży*

Grupa ujawnia w księgach rachunkowych przychody z tytułu pośrednictwa w obrocie nieruchomości oraz odpowiadające im koszty sprzedaży tych produktów na podstawie wystawionych faktur sprzedaży.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów ujmowane są przychody ze sprzedaży usług pośrednictwa w obrocie nieruchomości w miesiącu podpisania umowy przedwstępnej i końcowej oraz koszty prowizji należne doradcom zewnętrznym z tytułu sprzedaży.

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Zgodnie z MSR 18 przychód z tytułu pośrednictwa w sprzedaży usług pośrednictwa w obrocie nieruchomości jest uznawany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przypadku spełnienia następujących warunków:

- uzyskanie korzyści ekonomicznych przez jednostkę jest prawdopodobne - w wyniku wywiązania się przez jednostkę z umowy pośrednictwa traktowanej jako umowa celu;
- stopień zaawansowania świadczonej usługi jest wiarygodnie mierzalny;
- kwotę przychodów można obliczyć w wiarygodny sposób.

#### *Pozostałe przychody i koszty operacyjne*

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością Grupy.

Są to w szczególności:

- wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych,
- otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny,
- wynik z tytułu utworzenia bądź rozwiązania rezerw i odpisów aktualizujących aktywa,
- koszty oraz refaktury tych kosztów na inne podmioty.

#### *Przychody i koszty finansowe*

Do przychodów finansowych Grupa zalicza przede wszystkim otrzymane i naliczone przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych oraz skutki wyceny aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W kosztach finansowych Grupa ujmuje głównie zapłacone i naliczone koszty z tytułu odsetek od zobowiązań oraz koszty opłat leasingowych, w części umożliwiającej uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania bądź skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

#### Podatek dochodowy

##### *Podatek bieżący*

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

##### *Podatek odroczony*

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest tworzony metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy koniec okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

#### Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota podatku od towarów i usług należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część zobowiązań.

#### Zysk netto na akcję

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Dla celów wyliczenia rozwodnionego zysku na akcję, wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej oraz średnią ważoną liczbę występujących akcji koryguje się o wpływ wszystkich rozważających potencjalnych akcji zwykłych.

#### Udzielone zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych



przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy;

- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37. Gwarancje finansowe są ujmowane i rozpoznawane zgodnie z przepisami MSR 39.

## IX. SEGMENTY OPERACYJNE

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na trzy segmenty w oparciu o charakter sprzedawanych produktów. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Produkty inwestycyjne;
- Produkty kredytowe;
- Pośrednictwo w obrocie nieruchomości;

### Produkty inwestycyjne

Szeroko rozumiana dystrybucja produktów inwestycyjnych obejmuje sprzedaż planów oszczędnościowych, depozytów, lokat strukturyzowanych, funduszy inwestycyjnych i produktów ubezpieczeniowych. Działalność w tym segmencie prowadziła jednostka dominująca oraz spółka Open Brokers S.A.

### Produkty kredytowe

Usługi z zakresu dystrybucji produktów kredytowych obejmują sprzedaż kredytów hipotecznych, finansowych i konsumpcyjnych. Usługi te świadczone są zarówno nowym jak i dotychczasowym klientom, którzy za pośrednictwem Grupy zawarli w przeszłości umowy kredytowe. Działalność w tym segmencie prowadziła jednostka dominująca.

### Pośrednictwo w obrocie nieruchomości

Grupa zajmuje się pośrednictwem w sprzedaży nieruchomości na rynku wtórnym i pierwotnym na obszarze całego kraju. Dodatkowo Grupa zajmuje się pośrednictwem w poszukiwaniu lokali. Działalność na rynku pośrednictwa prowadzona jest zarówno na rynku komercyjnym jak i detalicznym. Działalność w tym segmencie w ramach Grupy prowadzi spółka Home Broker S.A.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd jednostki dominującej monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności w segmentach produktów inwestycyjnych, kredytowych i pośrednictwa nieruchomości jest marża na sprzedaży liczona jako różnica między przychodami i kosztami z tytułu pośrednictwa, na które składają się koszty prowizji doradców analizowane na bazie memoriałowej. W wyniku na powyższych segmentach operacyjnych uwzględnione są przychody i koszty związane bezpośrednio z pośrednictwem finansowym/ pośrednictwem w obrocie nieruchomości. Aktywa i zobowiązania Grupy, koszty działalności operacyjnej inne niż bezpośrednio związane ze sprzedażą koszty pośrednictwa finansowego/pośrednictwa w obrocie nieruchomości, pozostałe przychody i koszty operacyjne, koszty i przychody finansowe, oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów – w poniższych tabelach zostały zaprezentowane jako „Niezaalokowane”.

1.1.2017 - 31.12.2017	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Nie-zaalokowane	Razem
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
Przychody ze sprzedaży	39 689	235 609	76 324	33	351 655
<b>Przychody ze sprzedaży</b>	<b>39 689</b>	<b>235 609</b>	<b>76 324</b>	<b>33</b>	<b>351 655</b>
Koszty z tytułu pośrednictwa	(13 996)	(158 689)	(50 314)	-	(222 999)
Inne koszty działalności operacyjnej	-	-	-	(123 366)	(123 366)
<b>Zysk brutto ze sprzedaży</b>	<b>25 693</b>	<b>76 920</b>	<b>26 010</b>	<b>(123 333)</b>	<b>5 290</b>
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	4 712	4 712
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	(38 333)	(38 333)
<b>Zysk z działalności operacyjnej</b>	<b>25 693</b>	<b>76 920</b>	<b>26 010</b>	<b>(156 955)</b>	<b>(28 331)</b>
Przychody finansowe	-	-	-	25 728	25 728
Udział w zysku/(stracie) jednostek stowarzyszonych	-	-	-	17 663	17 663
Wynik na sprzedaży jednostki zależnej	-	-	-	-	-
Koszty finansowe	-	-	-	(8 664)	(8 664)
<b>Zysk brutto</b>	<b>25 693</b>	<b>76 920</b>	<b>26 010</b>	<b>(122 227)</b>	<b>6 396</b>
Podatek dochodowy	-	-	-	(24 568)	(24 568)
<b>Zysk netto za rok obrotowy</b>	<b>25 693</b>	<b>76 920</b>	<b>26 010</b>	<b>(146 796)</b>	<b>(18 173)</b>
<b>Aktywa segmentu na 31.12.2017</b>	-	-	-	<b>620 569</b>	<b>620 569</b>
<b>Zobowiązania segmentu na 31.12.2017</b>	-	-	-	<b>251 364</b>	<b>251 364</b>
<b>Inne informacje:</b>					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	<b>232 947</b>	<b>232 947</b>

  

1.1.2016 - 31.12.2016	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Nie-zaalokowane	Razem
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
Przychody ze sprzedaży	25 125	221 166	68 174	3 366	317 831
<b>Przychody ze sprzedaży</b>	<b>25 125</b>	<b>221 166</b>	<b>68 174</b>	<b>3 366</b>	<b>317 831</b>
Koszty z tytułu pośrednictwa	(10 441)	(144 649)	(45 640)	-	(200 730)
Inne koszty działalności operacyjnej	-	-	-	(186 296)	(186 296)
<b>Zysk brutto ze sprzedaży</b>	<b>14 684</b>	<b>76 517</b>	<b>22 534</b>	<b>(182 930)</b>	<b>(69 195)</b>
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	6 588	6 588
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	(90 448)	(90 448)
<b>Zysk z działalności operacyjnej</b>	<b>14 684</b>	<b>76 517</b>	<b>22 534</b>	<b>(266 790)</b>	<b>(153 055)</b>
Przychody finansowe	-	-	-	200	200
Udział w zysku/(stracie) jednostek stowarzyszonych	-	-	-	(3 501)	(3 501)
Wynik na sprzedaży jednostki zależnej	-	-	-	127 824	127 824
Koszty finansowe	-	-	-	(8 583)	(8 583)
<b>Zysk brutto</b>	<b>14 684</b>	<b>76 517</b>	<b>22 534</b>	<b>(150 850)</b>	<b>(37 115)</b>
Podatek dochodowy	-	-	-	(123)	(123)
<b>Zysk netto za rok obrotowy</b>	<b>14 684</b>	<b>76 517</b>	<b>22 534</b>	<b>(150 973)</b>	<b>(37 238)</b>
<b>Aktywa segmentu na 31.12.2016</b>	-	-	-	<b>631 547</b>	<b>631 547</b>
<b>Zobowiązania segmentu na 31.12.2016</b>	-	-	-	<b>243 932</b>	<b>243 932</b>
<b>Inne informacje:</b>					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	<b>209 089</b>	<b>209 089</b>

Przychody z transakcji z pojedynczymi klientami zewnętrznymi, które indywidualnie przekraczają w każdym z okresów 10% łącznych przychodów Grupy prezentują poniższe tabele:

1.1.2017 - 31.12.2017	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Zarządzanie aktywami i funduszami	Razem	Procentowy udział w sprzedaży
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	-	43 593	-	-	<b>43 593</b>	12%

  

1.1.2016 - 31.12.2016	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Zarządzanie aktywami i funduszami	Razem	Procentowy udział w sprzedaży
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	
Getin Noble Bank S.A.	2 568	30 321	-	-	<b>32 889</b>	10%
PKO Bank Polski S.A.	-	33 074	-	-	<b>33 074</b>	10%

Grupa Open Finance prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski i tu osiąga całość swoich przychodów.

Wszystkie aktywa posiadane przez Grupę zlokalizowane są w Polsce.

## X. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wartości prezentowane w notach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach złotych (tys. zł).

### 1. Przychody

<b>Przychody ze sprzedaży</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł</b>
Produkty kredytow e	235 609	221 166
Produkty inw estycyjne, w tym:	39 689	25 125
Produkty oszczędnościow e	8 412	5 651
Produkty depozytow e	1 796	2 568
Jednorazow e produkty inw estycyjne	29 481	16 906
Pośrednictw o w obrocie nieruchomości, w tym:	76 324	68 174
Rynek pierw otny	50 068	42 685
Rynek w tórny	26 256	25 489
Pozostałe	33	3 366
<b>Razem</b>	<b>351 655</b>	<b>317 831</b>

### 2. Koszty działalności operacyjnej

<b>Koszty działalności operacyjnej</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł</b>
Św iadczenia pracow nicze, w tym:	53 776	59 186
- w ynagrodzenia	44 425	48 625
- koszty ubezpieczeń społecznych	7 201	7 890
- pozostałe św iadczenia	2 150	2 671
Zużycie materiałów i energii	7 740	6 951
Usługi obce, w tym:	260 642	233 459
- prow izje doradców zew nętrznych	222 894	194 956
- w ynajem i dzierżaw a	21 045	24 297
- marketing, reprezentacja i reklama	5 977	4 976
- usługi telekomunikacyjne i pocztow e	2 233	2 021
- koszty obsługi i napraw	2 625	2 096
- usługi IT	1 550	1 290
- usługi praw ne	1 505	974
- usługi w indykacyjne	145	694
- ubezpieczenia	330	324
- usługi doradcze	218	196
- usługi ochrony	55	56
- inne	2 066	1 580
Podatki i opłaty	1 432	985
Amortyzacja	19 908	83 927
Pozostałe koszty	2 867	2 518
<b>Razem</b>	<b>346 365</b>	<b>387 026</b>

Spadek kosztów amortyzacji wynika ze zmiany sposobu amortyzacji nabywanych baz danych w 2016 roku z metody liniowej na degresywną i uwzględnienia tej zmiany w sprawozdaniu finansowym prospektywnie.

**3. Pozostałe przychody operacyjne**

<b>Pozostałe przychody operacyjne</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł</b>
Przychody uboczne	1 965	4 693
Rozliczenia z tytułu kart Multisport	1 098	829
Rozwiązanie odpisu na należności	429	-
Rozwiązanie rezerw	291	217
Zysk ze zbycia inw estycji	266	210
Zysk ze sprzedaży aplikacji	174	-
Rozwiązanie odpisu na środki trwałe	163	-
Usługi administracyjne	92	141
Otrzymane kary, odszkodowania i grzywny	52	138
Wynik na okazijnym nabyciu środków trwałych	36	38
Bonus za terminowe płatności PIT	14	15
Wynik aktualizacji rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	4	7
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	-	86
Sprzedaż usług Open TV	-	47
Pozostałe przychody	128	167
<b>Razem</b>	<b>4 712</b>	<b>6 588</b>

Pozycja „Przychody uboczne” zawiera przychody z tytułu refaktury kosztów (między innymi: przesyłki kurierskie, usługi telekomunikacyjne, opłaty eksploatacyjne i czynszowe).

**4. Pozostałe koszty operacyjne**

<b>Pozostałe koszty operacyjne</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł</b>
Odpis z tytułu utraty wartości firmy Home Broker	19 707	-
Dotworzenie rezerwy na sprawy sądowe	5 136	4 344
Rezerwa na koszty związane z zerwaniami produktów	4 771	8 991
Wyplacone kary, odszkodowania i grzywny	1 966	1 240
Koszty związane z przychodami ubocznymi	1 498	5 646
Odpisy na kaucje i należności z tytułu dostaw i usług	1 319	1 941
Rozliczenia z tytułu kart Multisport	1 209	1 086
Odpisy na inne aktywa	594	2 309
Spisane koszty emisji akcji	545	-
Opłaty licencyjne Sotheby's	438	395
Koszty zerwanych i wypłaconych polis ubezpieczeniowych	378	67
Koszty aktywizacji sprzedaży	320	553
Likwidacja niefinansowych aktywów trwałych	176	750
Amortyzacja czynszów w g stawek niernokowych	83	213
Odpisy aktualizujące wartość nabytych baz klientów	-	30 309
Spisanie należności dot. premii odnowieniowych	-	26 367
Straty z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	2 392
Odpis na należności z tytułu CIT	-	875
Koszty podatku u źródła i VAT	-	633
Koszty Open TV	-	4
Pozostałe koszty	194	2 333
<b>Razem</b>	<b>38 333</b>	<b>90 448</b>

W 2017 roku Grupa dokonała odpisu z tytułu utraty wartości firmy Home Broker na kwotę 19.707 tys. zł, co zostało szerzej opisane w notcie X.11. W roku 2017 Grupa dotworzyła rezerwę na sprawy sądowe w kwocie 5.136 tys. zł i na koszty związane z zerwaniami produktów w kwocie 4.771 tys. zł (koszty reklamacji). W 2016 roku, przeprowadzony test na utratę wartości nabywanych baz klientów wykazał utratę wartości w wysokości

30.309 tys. zł. Dodatkowo w 2016 roku Grupa dokonała spisania aktywa z tytułu przyszłych przychodów z prowizji odnowieniowych na kwotę 26.367 tys. zł, jako efekt podpisanego przez Towarzystwa Ubezpieczeń porozumień z UOKiK, w wyniku którego obniżono opłaty likwidacyjne dla klientów.

Pozycja „Koszty związane z przychodami ubocznymi” zawiera refakturowane koszty (między innymi: przesyłki kurierskie, usługi telekomunikacyjne, opłaty eksploatacyjne i czynszowe).

## 5. Przychody finansowe

Przychody finansowe	1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł
Wycena opcji	17 984	-
Wycena udziałów w Noble Funds TFI S.A. na dzień połączenia	4 142	-
Rozliczenie dyskonta od odroczonej płatności za sprzedaż akcji Open Finance TFI S.A.	1 811	-
Odsetki od odroczonej płatności za akcje Open Finance TFI S.A.	823	-
Dywidenda otrzymana z LC Corp S.A.	628	-
Wycena udziałów rezydualnych Open Brokers S.A.	140	-
Przychody z tytułu odsetek bankowych	104	25
Odsetki handlowe	77	104
Dyskonto kaucji długoterminowych	19	23
Dodatnie różnice kursowe	-	47
Pozostałe przychody finansowe	-	1
<b>Razem</b>	<b>25 728</b>	<b>200</b>

W związku z podpisanymi w grudniu 2016 roku oraz w maju i czerwcu 2017 roku aneksami z umów inwestycyjnych dotyczącymi opcji na akcje spółki Noble Funds TFI S.A. (poprzednio Open Finance TFI S.A.) z akcjonariuszami mniejszościowymi Noble Funds TFI S.A. (poprzednio Open Finance TFI S.A.) oraz w wyniku spełnienia się warunku połączenia spółek Open Finance TFI S.A. oraz Noble Funds TFI S.A. z dniem 1 czerwca 2017 roku w ocenie Open Finance S.A. zaistniała możliwość wiarygodnej wyceny opcji na wykup akcji Noble Funds TFI do wartości godziwej. Grupa ujęła wycenę w sprawozdaniu finansowym za rok 2017 w kwocie 9.038 tys. zł, z czego, w związku z realizacją części opcji w 2017 roku, Grupa ujęła wycenę do wartości godziwej tych opcji w wartości inwestycji w Noble Funds TFI S.A. w kwocie 5.073 tys. zł natomiast niezrealizowana wycena opcji na 4.08% akcji na kwotę 3.965 tys. zł do realizacji w 2018 roku została zaprezentowana jako Instrumenty pochodne w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

W związku z realizacją opcji odkupu 51% akcji Open Brokers S.A. w dniach od 29 czerwca do 3 lipca 2017 roku szerzej opisaną w punkcie V niniejszego sprawozdania finansowego, zaistniała możliwość wyceny tej opcji do wartości godziwej. Skutki wyceny zostały ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok 2017 w kwocie 8.946 tys. zł a następnie, w wyniku zrealizowania opcji, zostały ujęte w pozycji wartości firmy Open Brokers S.A. Wartość opcji odpowiada różnicy pomiędzy wartością godziwą nabywanych instrumentów kapitałowych (51% akcji) oraz ceną wykonania opcji. Powyższa wartość powiększyła wartość firmy rozpoznaną na moment objęcia kontroli, co zostało opisane w notce VIII.7.

Poniższa tabela prezentuje przejście pomiędzy rozpoznaną wyceną opcji w rachunku zysków i strat a saldem bilansowym dotyczącym wyceny opcji.

<b>Instrumenty pochodne</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł</b>
Rozpoznanie przychodów finansowych z tytułu wyceny opcji	17 984	-
Przebieganie wyceny opcji na akcje Open Brokers S.A. na Wartość firmy Open Brokers w związku z realizacją opcji	(8 946)	-
Przebieganie wyceny opcji na akcje Noble Funds TFI S.A. na wartość inwestycji w jednostkę stowarzyszoną Noble Funds TFI S.A. w związku z realizacją opcji	(5 073)	-
<b>Saldo bilansowe wyceny opcji na 31.12.2017 związane z niezrealizowanymi opcjami na akcje Noble Funds TFI S.A.</b>	<b>3 965</b>	<b>-</b>

W dniu 8 sierpnia 2017 roku Open Finance otrzymał dywidendę ze spółki LC Corp S.A. w kwocie 628 tys. zł.

## 6. Koszty finansowe

<b>Koszty finansowe</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł</b>
Odsetki od obligacji	6 101	6 356
Odsetki od odroczonej płatności za akcje Noble Funds TFI S.A.	645	430
Koszty faktoringu	644	663
Odsetki budżetowe	594	1
Strata ze sprzedaży akcji LC Corp S.A. oraz Idea Bank S.A.	220	-
Odsetki od zaliczki	152	304
Ujemne różnice kursowe	102	91
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	78	67
Odsetki od zobowiązań	51	45
Odsetki od kredytu	-	379
Odsetki od pożyczki	-	157
Pozostałe koszty finansowe	77	90
<b>Razem</b>	<b>8 664</b>	<b>8 583</b>

## 7. Podatek dochodowy

### 7.1 Obciążenie podatkowe

<b>Podstawowe składniki obciążenia podatkowego</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł</b>
<b>Ujęte w zysku</b>		
<b><u>Bieżący podatek dochodowy</u></b>	<b>1 921</b>	<b>5 355</b>
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 541	5 355
Podatek od zysków kapitałowych	380	-
<b><u>Odroczony podatek dochodowy</u></b>	<b>22 647</b>	<b>(5 232)</b>
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	22 647	(5 232)
<b>Obciążenie podatkowe wykazane w zysku</b>	<b>24 568</b>	<b>123</b>
<b>Sprawozdanie z innych całkowitych dochodów</b>		
<b><u>Bieżący podatek dochodowy</u></b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b><u>Odroczony podatek dochodowy</u></b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Razem podstawowe składniki obciążenia podatkowego</b>	<b>24 568</b>	<b>123</b>

Obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i istotne wątpliwości w ich stosowaniu. Organy podatkowe posiadają instrumenty kontroli umożliwiające im weryfikację podstaw opodatkowania (w większości przypadków w okresie poprzednich 5 lat

obrotowych), oraz nakładanie kar i grzywien. Od 15 lipca 2016 roku Ordynacja Podatkowa uwzględnia także postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia opodatkowania. Klauzulę GAAR należy stosować tak w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie, jak i do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiąganymi. W konsekwencji ustalenie zobowiązań podatkowych może wymagać istotnego osądu, w tym dotyczącego transakcji już zaistniałych, a kwoty obciążeń podatkowych prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku kontroli organów podatkowych.

## 7.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Efektywna stawka podatkowa	1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł
Zysk brutto przed opodatkowaniem	6 396	(37 115)
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	24 568	123
Efektywna stawka podatkowa	384,1%	-0,3%
<b>Podatek dochodowy według obowiązującej stawki 19%</b>	<b>1 215</b>	<b>(7 052)</b>
<b>Wpływ różnic trwałych na obciążenie podatkowe, w tym:</b>	<b>23 353</b>	<b>7 175</b>
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	659	-
Korekta bieżącego podatku dochodowego ego za I półrocze 2017	627	-
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	1 864	3 539
- koszty związane z zerwaniami produktów	216	194
- odsetki od obligacji NKUP	691	999
- PFRON	141	129
- reprezentacja, reklama, ubezpieczenia samochodów	79	210
- zmiana aktywów z tytułu strat podatkowych (2013-2015)	-	975
- inne	737	1 032
Spisanie aktywów od straty podatkowej	377	204
Rozwiązanie aktywów z tytułu podatku odroczonego	19 438	-
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (strata (zysk) jednostki stowarzyszonej Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.)	(1 767)	1 039
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (zysk jednostki stowarzyszonej Open Brokers S.A.)	(106)	(189)
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (zysk jednostki stowarzyszonej Open Finance TFI S.A.)	(396)	-
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (zysk jednostki stowarzyszonej Noble Funds TFI S.A.)	(1 087)	(185)
Różnica w podatku na utracie kontroli	-	2 767
Odpis aktualizujący wartość firmy Home Broker	3 744	-
<b>Razem podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów</b>	<b>24 568</b>	<b>123</b>

Zmiana salda aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2017 roku w stosunku do salda na dzień 31 grudnia 2016 roku wynika głównie z rozwiązania aktywów z tytułu podatku odroczonego (nota VII).

**7.3 Odroczone podatki dochodowe**

	Stan na dzień 1.01.2017	Zmiany w okresie		Stan na dzień 31.12.2017
		Odniesione na kapitał	Odniesione na wynik finansowy	
<b>Rezerwa na podatek odroczoney</b>				
Rozliczenia międzyokresowe (przychody szacunkowe z pośrednictwa finansowego i nieruchomościowego)	-	-	-	-
Środki trwałe i Wartości niematerialne (szybsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	10 468	-	320	10 788
Środki trwałe w leasingu finansowym	268	-	-	268
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	148	-	(5)	143
Inne	(73)	-	(173)	(246)
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Finance TFI S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego oraz wycena podmiotu Noble Funds TFI S.A. po połączeniu z Open Finance TFI S.A.	17 210	-	4 342	21 552
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Brokers S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego	1 719	-	-	1 719
Rozpoznanie znaków towarowych na moment rozliczenia nabycia Home Broker S.A.	10 260	-	-	10 260
<b>Rezerwa na podatek odroczoney</b>	<b>40 000</b>	<b>-</b>	<b>4 484</b>	<b>44 484</b>
<b>Aktywo z tytułu podatku odroczonego</b>				
Rozliczenia międzyokresowe (niezafakturowane koszty)	6 302	(919)	6 588	11 971
Odpis aktualizujący nabyte bazy klientów	5 759	-	-	5 759
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	335	-	(250)	85
Środki trwałe i Wartości niematerialne (w olniejsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	1 239	-	(367)	872
Należności z tytułu dostaw i usług (odpisy aktualizujące)	1 095	-	9	1 104
Naliczone, a niezapłacone odsetki (w tym od obligacji)	419	-	6	425
Straty podatkowe z lat ubiegłych	13 185	-	(3 453)	9 732
Strata podatkowa do rozliczenia	6 653	-	86	6 739
Aktywo z tytułu podatku odroczonego utworzone w wyniku transakcji ZCP	20 015	627	(20 642)	-
Inne	2 961	-	(140)	2 821
<b>Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego</b>	<b>57 963</b>	<b>(292)</b>	<b>(18 163)</b>	<b>39 508</b>
<b>Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów</b>	<b>x</b>	<b>292</b>	<b>22 647</b>	<b>x</b>
<b>Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego</b>	<b>26 417</b>	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>14 074</b>
<b>Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego</b>	<b>9 082</b>	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>19 050</b>

Zmiana salda aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2017 roku w stosunku do salda na dzień 31 grudnia 2016 roku wynika głównie z rozwiązania aktywa z tytułu podatku odroczonego (nota VII).



	Stan na dzień 1.01.2016	Zmiany w okresie Odniesione na wynik finansowy	Stan na dzień 31.12.2016
<b>Rezerwa na podatek odroczony</b>			
Rozliczenia międzyokresowe (przychody szacunkowe z pośrednictwa finansowego i nieruchomościowego)	5 927	(5 927)	-
Środki trwałe i Wartości niematerialne (szybsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	21 271	(10 803)	10 468
Środki trwałe w leasingu finansowym	268	-	268
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	598	(450)	148
Inne	(162)	89	(73)
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Finance TFI S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego	-	17 210	17 210
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Brokers S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego	1 719	-	1 719
Rozpoznanie znaków towarowych na moment rozliczenia nabycia Home Broker S.A.	10 260	-	10 260
<b>Rezerwa na podatek odroczony</b>	<b>39 881</b>	<b>119</b>	<b>40 000</b>
<b>Aktywo z tytułu podatku odroczonego</b>			
Rozliczenia międzyokresowe (niezafakturowane koszty)	6 837	(535)	6 302
Odpis aktualizujący nabyte bazy klientów	-	5 759	5 759
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	181	154	335
Środki trwałe i Wartości niematerialne (wolniejsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	1 548	(309)	1 239
Należności z tytułu dostaw i usług (odpisy aktualizujące)	567	528	1 095
Naliczone, a niezapłacone odsetki (w tym od obligacji)	651	(232)	419
Straty podatkowe z lat ubiegłych	13 390	(205)	13 185
Strata podatkowa do rozliczenia	7 197	(544)	6 653
Aktyw o z tytułu podatku odroczonego utworzone w wyniku transakcji ZCP	21 270	(1 255)	20 015
Inne	971	1 990	2 961
<b>Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego</b>	<b>52 612</b>	<b>5 351</b>	<b>57 963</b>
<b>Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w sprawozdaniu z całkowitych</b>	<b>x</b>	<b>(5 232)</b>	<b>x</b>
<b>Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego</b>	<b>28 950</b>	<b>x</b>	<b>26 417</b>
<b>Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego</b>	<b>16 190</b>	<b>x</b>	<b>9 082</b>

W okresie 2007-2017 spółka zależna Home Broker S.A. poniosła straty podatkowe w łącznej wysokości 92.825 tys. zł. Zgodnie z Art. 7, ust 5 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 roku, Nr. 54 poz. 654 z późniejszymi zmianami) o wysokość straty podatkowej poniesionej w roku podatkowym można obniżyć dochód w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty tej straty. Do dnia 31 grudnia 2015 roku Home Broker rozliczył straty podatkowe w wysokości 4.507 tys. złotych. W 2014 roku spisano aktywo naliczone od straty w wysokości 334,4 tys. zł niepodlegające rozliczeniu w kolejnych latach. W 2016 roku spisano aktywo od naliczonych strat w wysokości 1.077,5 tys. zł niepodlegające rozliczeniu w kolejnych latach. W 2017 roku spisano aktywa od strat z 2013 roku na łączną kwotę 1.981 tys. złotych. Od pozostałej wielkości straty do rozliczenia, w wysokości 84.925 tys. zł, spółka utworzyła aktywa podatkowe, które na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 16.136 tys. zł, spodziewając się całkowitej realizacji straty podatkowej w kolejnych latach. Pozostałe do rozliczenia straty obejmują stratę podatkową powstałą w 2013 roku w kwocie 30.220 tys. zł, z 2014 roku w wysokości 30.862 tys. zł, za rok obrotowy kończący się 30 listopada 2016 roku w wysokości 23.248 tys. zł stratę podatkową za rok kończący się 30 listopada 2016 roku w wysokości 141 tys. zł oraz stratę podatkową za grudzień 2017 roku w wysokości 453 tys. zł.

W roku 2013 jednostka dominująca poniosła stratę podatkową w wysokości 15.437 tys. zł, w roku 2014 jednostka dominująca poniosła stratę podatkową w wysokości 15.163 tys. zł a w roku 2015 jednostka dominująca poniosła stratę podatkową w wysokości 3.382 tys. zł. Zgodnie z art. 7, ust. 5 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 roku, Nr 74, poz. 397 z późniejszymi zmianami) o wysokość straty poniesionej w roku podatkowym można obniżyć dochód w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym, że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty tej straty. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2016 roku aktywo z tytułu podatku odroczonego dotyczące niewykorzystanej, możliwej do odliczenia od dochodu do opodatkowania straty podatkowej z roku 2013 wynosiło 2.933 tys. zł, z roku 2014 wynosiło 2.881 tys. zł a z roku 2015 wynosiło 643 tys. zł. W roku 2016 wykorzystano stratę podatkową z 2013 roku w kwocie 7.719 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 1.467 tys. zł), z 2014 roku wykorzystano stratę w kwocie 7.581 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 1.440 tys. zł) a z roku 2015 wykorzystano stratę w kwocie 1.691 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 321 tys. zł). W roku 2017 wykorzystano stratę podatkową z 2013 roku w kwocie 7.718 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 1.466 tys. zł), z 2014 roku wykorzystano stratę w kwocie 7.582 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 1.441 tys. zł) a z roku 2015 wykorzystano stratę w kwocie 880 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 168 tys. zł). W związku z tym na dzień 31 grudnia 2017 roku jednostka dominująca posiadała aktywo z tytułu podatku odroczonego dotyczące niewykorzystanej, możliwej do odliczenia od dochodu do opodatkowania straty podatkowej w wysokości 154 tys. zł.

Z dniem 1 grudnia 2017 roku Grupa utworzyła Podatkową Grupę Kapitałową wraz ze spółkami zależnymi Home Broker S.A. i Open Brokers S.A. Rozliczenie strat podatkowych w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej jest odroczone na czas jej trwania tj. na 3 lata.

#### **8. Zysk na jedną akcję (zł na akcję)**

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu, skorygowaną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe (np. skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

<b>Zysk na jedną akcję</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2017</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2016</b>
Skonsolidowany zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	(18 173)	(23 941)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys. sztuk)	64 357	54 357
<b>Zysk przypadający na jedną akcję (w zł na akcję)</b>	<b>(0,28)</b>	<b>(0,44)</b>

<b>Rozwodniony zysk przypadający na akcję</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2017</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2016</b>
Skonsolidowany zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	(18 173)	(23 941)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego (w tys. sztuk)	64 357	54 850
<b>Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w zł na akcję)</b>	<b>(0,28)</b>	<b>(0,44)</b>

<b>Uzgodnienie średniej ważonej liczby akcji</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2017</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2016</b>
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys. sztuk) do wyliczenia zysku podstawowego	64 357	54 357
Średnia ważona liczba akcji wynikająca z wrotnej emisji akcji (w tys. szt.)	-	493
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego (w tys. sztuk)	64 357	54 850

W okresie między 31 grudnia 2017 roku a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

W 2016 roku Grupa zaniechała działalności w segmencie Zarządzania aktywami i funduszami. Podstawowy i rozwodniony zysk netto na akcję wynikający z działalności zaniechanej zaprezentowano poniżej:

<b>Zysk na jedną akcję z działalności zaniechanej</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2017</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2016</b>
Skonsolidowany zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	n.d.	13 297
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys. sztuk)	n.d.	54 357
<b>Zysk przypadający na jedną akcję (w zł na akcję)</b>	<b>n.d.</b>	<b>0,24</b>

<b>Rozwodniony zysk przypadający na akcję z działalności zaniechanej</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2017</b>	<b>Rok zakończony 31.12.2016</b>
Skonsolidowany zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	n.d.	13 297
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego (w tys. sztuk)	n.d.	54 850
<b>Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w zł na akcję)</b>	<b>n.d.</b>	<b>0,24</b>

## 9. Rzeczowe aktywa trwałe

Zmiany środków trwałych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Inwestycje w obce środki trwałe tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Ogółem tys. zł
<b>Wartość początkowa</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	20 386	25 769	1 976	9 846	34	58 011
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	<b>637</b>	<b>2 169</b>	<b>381</b>	<b>184</b>	<b>(4)</b>	<b>3 367</b>
Nabycie	36	2 042	354	173	624	3 229
Transfer ze środków trwałych w budowie	596	32	-	-	(628)	-
Nabycie Open Brokers S.A.	5	95	27	11	-	138
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	<b>(5 096)</b>	<b>(5 559)</b>	<b>(651)</b>	<b>(837)</b>	-	<b>(12 143)</b>
Likwidacja	(5 096)	(5 121)	(73)	(837)	-	(11 127)
Sprzedaż	-	(438)	(578)	-	-	(1 016)
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	<b>15 927</b>	<b>22 379</b>	<b>1 706</b>	<b>9 202</b>	<b>30</b>	<b>49 244</b>
<b>Umorzenie</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	(18 049)	(21 232)	(1 504)	(9 577)	-	(50 362)
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	<b>(1 226)</b>	<b>(2 100)</b>	<b>(229)</b>	<b>(275)</b>	-	<b>(3 830)</b>
Amortyzacja okresu	(1 226)	(2 100)	(229)	(275)	-	(3 830)
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	<b>5 045</b>	<b>5 427</b>	<b>635</b>	<b>818</b>	-	<b>11 925</b>
Likwidacja	5 045	5 014	73	818	-	10 950
Sprzedaż	-	413	562	-	-	975
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	<b>(14 230)</b>	<b>(17 905)</b>	<b>(1 098)</b>	<b>(9 043)</b>	-	<b>(42 276)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	(300)	-	-	(22)	(322)
Zmniejszenia	-	148	-	15	-	163
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	-	<b>(152)</b>	-	<b>15</b>	<b>(22)</b>	<b>(159)</b>
<b>Wartość netto</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 337	4 237	472	269	12	7 327
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	<b>1 697</b>	<b>4 322</b>	<b>608</b>	<b>174</b>	<b>8</b>	<b>6 809</b>

Zmiany środków trwałych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016	Inwestycje w obce środki trwałe tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Ogółem tys. zł
<b>Wartość początkowa</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	24 726	26 150	2 896	11 152	30	64 954
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	<b>281</b>	<b>1 623</b>	<b>615</b>	<b>90</b>	<b>4</b>	<b>2 613</b>
Nabycie	135	1 623	615	90	150	2 613
Transfer ze środków trwałych w budowie	146	-	-	-	(146)	-
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	<b>(4 621)</b>	<b>(2 004)</b>	<b>(1 535)</b>	<b>(1 396)</b>	-	<b>(9 556)</b>
Likwidacja	(4 380)	(1 288)	(488)	(1 155)	-	(7 311)
Sprzedaż	-	(67)	(602)	(176)	-	(845)
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	(241)	(649)	(445)	(65)	-	(1 400)
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>20 386</b>	<b>25 769</b>	<b>1 976</b>	<b>9 846</b>	<b>34</b>	<b>58 011</b>
<b>Umorzenie</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	(20 105)	(20 523)	(2 329)	(10 072)	-	(53 029)
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	<b>(2 290)</b>	<b>(2 595)</b>	<b>(400)</b>	<b>(613)</b>	-	<b>(5 898)</b>
Amortyzacja okresu	(2 290)	(2 595)	(400)	(613)	-	(5 898)
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	<b>4 346</b>	<b>1 886</b>	<b>1 225</b>	<b>1 103</b>	-	<b>8 560</b>
Likwidacja	4 268	1 233	488	1 039	-	7 028
Sprzedaż	-	50	598	13	-	661
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	78	603	139	57	-	877
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>(18 049)</b>	<b>(21 232)</b>	<b>(1 504)</b>	<b>(9 577)</b>	-	<b>(50 362)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	-	-	-	(22)	(22)
Zwiększenia	-	(300)	-	-	-	(300)
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	-	<b>(300)</b>	-	-	<b>(22)</b>	<b>(322)</b>
<b>Wartość netto</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	4 621	5 627	567	1 080	8	11 903
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>2 337</b>	<b>4 237</b>	<b>472</b>	<b>269</b>	<b>12</b>	<b>7 327</b>

Wartość bilansowa środków transportu użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 608 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku 472 tys. zł.). Umowy leasingu zawarte z Getin Leasing S.A. (dotyczące części środków transportu) są zabezpieczone wekslami *in blanco*.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa użytkowała środki trwale o wartości brutto 33.563 tys. zł (37.542 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku), które były w pełni umorzone.

## 10. Leasing finansowy

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku przyszłe, minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	31.12.2017		31.12.2016	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.
Do 1 roku	654	599	712	648
Od 1 roku do 5 lat	786	741	1 106	1 059
<b>Razem</b>	<b>1 441</b>	<b>1 341</b>	<b>1 818</b>	<b>1 707</b>
Niezrealizowane koszty finansowe (-)	(100)		(111)	
<b>Inwestycja leasingowa netto</b>	<b>1 341</b>		<b>1 707</b>	
<b>Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:</b>		<b>1 341</b>		<b>1 707</b>
krótkoterminowe		599		648
długoterminowe		741		1 059

W okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku istotne warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako koszt danego okresu sprawozdawczego nie wystąpiły.

## 11. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Wartość Firmy Home Broker	182 885	202 592
Wartość Firmy Open Brokers	21 271	-
Znaki towarowe	54 000	54 000
Bazy klientów	15 767	15 415
Inne wartości niematerialne	9 858	8 587
Zaliczki na wartości niematerialne	631	719
<b>Razem</b>	<b>284 412</b>	<b>281 313</b>

Istotnymi wartościami niematerialnymi z punktu widzenia Grupy są: znak towarowy „Home Broker” oraz wartość firmy rozpoznane na moment połączenia jednostek gospodarczych jak również nabywane bazy danych klientów.

### Wartość firmy Home Broker

Jej wartość została wyliczona jako nadwyżka wartości godziwej zapłaty nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych Home Broker. Wartość godziwa zapłaty została wyznaczona z uwzględnieniem wartości godziwej płatności warunkowych. Szczegóły dotyczące wyliczenia wartości firmy zostały zaprezentowane w nocie X.9 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Powyzsza wartość firmy jest testowana pod kątem utraty wartości. Grupa przeprowadziła test na utratę wartości w odniesieniu do rozpoznanej wartości firmy na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku.

W celu weryfikacji, czy wystąpiła utrata wartości wartości firmy zgodnie z MSR 36 porównywana jest wartość bilansowa inwestycji z jej wartością odzyskiwalną, czyli wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Wartość odzyskiwalna ośrodka została ustalona na podstawie wartości użytkowej, dla ustalenia której sporządzono plan generowanych przepływów pieniężnych obejmujący okresy do 5 lat. W wycenie uwzględniono również wartość rezydualną ośrodka wypracowującego środki pieniężne w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników osiągniętych w okresie prognozy. W celu wyliczenia wolnych przepływów operacyjnych przed opodatkowaniem, wynik operacyjny w poszczególnych latach objętych prognozą skorygowany został o istotne pozycje niepieniężne i planowane nakłady inwestycyjne. Kluczowe założenia w planach finansowych dotyczą m.in. poziomu przychodów, osiąganych marż, kosztów administracyjnych, kosztów sprzedaży oraz poziomu nakładów inwestycyjnych.

Stopę dyskontową oparto o średnio ważony kosztu kapitału własnego Home Broker S.A., wyliczony z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona ze względu na występującą niepewność co do utrzymania się obecnego poziomu stopy procentowej wolnej od ryzyka oraz w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki. Użyta do tego celu stopa dyskontowa wynosiła 9,59%.

Za wartość odzyskiwalną przyjęto wartość przepływów pieniężnych zdyskontowanych według powyższych założeń skorygowanych o wydatki inwestycyjne i zmianę kapitału niepracującego. W wyniku porównania tej wartości odzyskiwalnej z wartością bilansową ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2017 roku nastąpiła utrata wartości wartości firmy Home Broker w kwocie 19.707 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie zachodziła utrata wartości wartości firmy Home Broker.

#### Wartość firmy Open Brokers

Jej wartość została wyliczona jako nadwyżka wartości godziwej spółki Open Brokers nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych Open Brokers. Szczegóły dotyczące powstania wartości firmy zostały opisane szerzej w nocie 7. Połączenia jednostek. Grupa przeprowadziła na dzień 31 grudnia 2017 roku test na utratę wartości wartości firmy Open Brokers. Przeprowadzony test nie wykazał utraty wartości wartości firmy Open Brokers.

#### Znaki towarowe

Znak towarowy „Home Broker” został wyceniony w wartości godziwej 54.000 tys. złotych. Podstawą wyceny znaków towarowych był raport przygotowany przez niezależną firmę.

Zgodnie z MSR 38 na koniec okresu sprawozdawczego jednostka ocenia czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest nieokreślony czy określony. Zarząd jednostki dominującej uznał, iż z analizy wszystkich istotnych czynników wynika, że nie istnieje żadne dające się przewidzieć ograniczenie czasu, w którym można spodziewać się, że składnik aktywów przestanie generować wpływy pieniężne netto. Zarząd Open Finance uważa, iż brak zdefiniowania okresu użytkowania znaków towarowych, biorąc pod uwagę wszystkie związane z tym konsekwencje (przeprowadzenie przynajmniej raz w roku testu na utratę wartości znaku towarowego, w celu zidentyfikowania utraty wartości) prowadzi do lepszego zrozumienia przez użytkowników skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wierniej odzwierciedla sytuację finansową Grupy. Powyższa decyzja została podjęta biorąc pod uwagę następujące czynniki:

- Nie istnieją żadne prawne ograniczenia, które wpływałyby na okres użytkowania znaków towarowych;
- Brak jest ograniczeń regulacyjnych, ekonomicznych lub innych przewidywanych działań konkurentów i potencjalnych konkurentów, które mogłyby wpłynąć na ograniczenie okresu użytkowania znaków towarowych;
- Okres użytkowania znaków towarowych nie jest podatny na technologiczną, techniczną bądź handlową utratę przydatności;

- Okres użytkowania znaków towarowych nie jest zależny od okresu użytkowania innych aktywów.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego zarząd jednostki dominującej ustala, czy powyższe czynniki są wciąż aktualne i czy podtrzymuje podjętą decyzję.

Grupa przeprowadziła test na utratę wartości znaku towarowego na dzień 31 grudnia 2017 oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku. Test został przeprowadzony według tego samego modelu jak test przeprowadzony na utratę wartości firmy. Wyniki przeprowadzonych testów nie wykazały utraty wartości znaku towarowego.

#### Bazy danych klientów

Począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku, Spółka zmieniła szacunki dotyczące użytkowania nabytych baz klientów oraz metodę amortyzacji tych baz w oparciu o przeprowadzoną analizę. W rezultacie Grupa skróciła okres amortyzacji nabytych baz klientów z 7 do 4 lat oraz zmieniła metodę amortyzacji baz z liniowej na degresywną.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Grupa skapitalizowała koszty nabywanych baz danych klientów w kwocie 13.573 tys. zł (14.942 tys. zł złotych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku).

Dla pozostałej do zamortyzowania wartości nabytych baz klientów, przeprowadzony został test na utratę wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku polegający na porównaniu wartości bilansowej nabytej bazy z jej wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna bazy została oszacowana w oparciu o oczekiwany poziom przyszłych przepływów pieniężnych przypisanych do tego składnika aktywów na podstawie historycznych i prognozowanych przychodów ze sprzedaży usług do klientów, których dane zostały zakupione w nabywanych bazach. Oczekiwane przyszłe przepływy zostały zdyskontowane średnim ważonym kosztem kapitału w wysokości 9.34%. Test przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2017 roku nie wykazał utraty wartości nabywanych baz danych. Przeprowadzony na 31 grudnia 2016 roku test oparty na wyżej opisanych założeniach wykazał utratę wartości w wysokości 30.309 tys. zł, którą Grupa ujęła w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończonych w dniu 31 grudnia 2016 roku. Wartość netto baz na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 15.415 tys. zł.

#### Wartości niematerialne w pełni umorzone

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa użytkowała wartości niematerialne o wartości brutto 49.810 tys. złotych (50.477 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2016 roku), które były w pełni umorzone.

Zmiany wartości niematerialnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Znak towarowy tys. zł	Wartość firmy tys. zł	Bazy klientów tys. zł	Inne wartości niematerialne tys. zł	Zaliczki na wartości niematerialne tys. zł	Ogółem tys. zł
<b>Wartość początkowa</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	54 000	202 592	181 213	25 036	719	463 560
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	-	21 271	13 573	4 394	(88)	17 879
Nabycie	-	21 271	13 573	1 894	1 597	17 064
Transfer z zaliczek na wartości niematerialne	-	-	-	1 685	(1 685)	-
Nabycie Open Brokers S.A.	-	-	-	815	-	815
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	-	-	-	-	-	-
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	-	-	-
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	<b>54 000</b>	<b>223 863</b>	<b>194 786</b>	<b>29 430</b>	<b>631</b>	<b>502 710</b>
<b>Umorzenie</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	-	(135 489)	(16 449)	-	(151 938)
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	-	-	(13 221)	(3 123)	-	(16 344)
Amortyzacja okresu	-	-	(13 221)	(2 857)	-	(16 078)
Nabycie Open Brokers S.A.	-	-	-	(266)	-	(266)
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	-	-	-	-	-	-
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	-	-	-
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(148 710)</b>	<b>(19 572)</b>	<b>-</b>	<b>(168 282)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	-	(30 309)	-	-	(30 309)
Zwiększenia	-	(19 707)	-	-	-	(19 707)
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	<b>-</b>	<b>(19 707)</b>	<b>(30 309)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(50 016)</b>
<b>Wartość netto</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2017 roku	54 000	202 592	15 415	8 587	719	281 313
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2017 roku</b>	<b>54 000</b>	<b>204 156</b>	<b>15 767</b>	<b>9 858</b>	<b>631</b>	<b>284 412</b>

Zmiany wartości niematerialnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016	Znak towarowy tys. zł	Wartość firmy tys. zł	Bazy klientów tys. zł	Inne wartości niematerialne tys. zł	Zaliczki na wartości niematerialne tys. zł	Ogółem tys. zł
<b>Wartość początkowa</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	54 000	202 592	166 271	21 949	540	445 352
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	-	-	14 942	3 380	209	18 531
Nabycie	-	-	13 628	3 394	1 523	18 545
Transfer z zaliczek na wartości niematerialne	-	-	1 314	-	(1 314)	-
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	-	-	-	(293)	(30)	(323)
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	(208)	(30)	(238)
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	-	-	-	(85)	-	(85)
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>54 000</b>	<b>202 592</b>	<b>181 213</b>	<b>25 036</b>	<b>719</b>	<b>463 560</b>
<b>Umorzenie</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	-	(59 706)	(14 192)	-	(73 898)
<b>Zwiększenia, w tym:</b>	-	-	(75 783)	(2 534)	-	(78 317)
Amortyzacja okresu	-	-	(75 783)	(2 534)	-	(78 317)
<b>Zmniejszenia, w tym:</b>	-	-	-	277	-	277
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	208	-	208
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	-	-	-	69	-	69
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(135 489)</b>	<b>(16 449)</b>	<b>-</b>	<b>(151 938)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia	-	-	(30 309)	-	-	(30 309)
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(30 309)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(30 309)</b>
<b>Wartość netto</b>						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	54 000	202 592	106 565	7 757	540	371 454
<b>Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>54 000</b>	<b>202 592</b>	<b>15 415</b>	<b>8 587</b>	<b>719</b>	<b>281 313</b>



## 12. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Wartość inwestycji w jednostkę Open Life TUŻ S.A. na 31 grudnia 2017 roku wynosi 94.315 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku 85.015 tys. zł) i stanowi cenę zakupu powiększoną o dopłaty do kapitału oraz udział w zysku/(stracie) jednostki stowarzyszonej. Cena zakupu została oszacowana jako równowartość 49% wartości aktywów netto Open Life TUŻ S.A. na dzień 30 czerwca 2011 roku powiększoną o premię w wysokości 245 tys. zł. W okresie od nabycia akcji spółki do 31 grudnia 2017 roku Grupa rozpoznała 62.669 tys. zł jako udział w zysku/(stracie) netto Open Life TUŻ S.A.

Inwestycja w 49% akcji spółki Open Brokers S.A., powstała w rezultacie sprzedaży w październiku 2014 roku 51 tys. akcji spółki zależnej Open Brokers S.A. do podmiotów Valoro Investments Ltd, Yarus Investments Ltd raz LC Corp BV, gdzie procentowy udział Open Finance S.A. w tej spółce spadł do 49%, co skutkowało utratą kontroli nad spółką i ujęciem tej jednostki jako jednostki stowarzyszonej. Wartość pozostających w posiadaniu Open Finance S.A. udziałów (49%) została wyceniona do wartości godziwej w wysokości 10.800 tys. zł na dzień utraty kontroli. W okresie od utraty kontroli nad spółką do 30 czerwca 2017 roku Grupa rozpoznała 2.060 tys. zł jako udział w zysku netto jednostki stowarzyszonej Open Brokers S.A. pomniejszonego o otrzymane dywidendy w wysokości 441 tys. zł. W związku z transakcjami opisanymi w punkcie V oraz VIII.7 niniejszego sprawozdania finansowego tj. odkupieniem od spółek Valoro, Yarus, LC Corp 51% akcji tej spółki w dniu 3 lipca 2017 roku, od tego dnia spółka Open Brokers S.A. jest traktowana jako podmiot zależny i jest objęta konsolidacją pełną. W rezultacie dokonanego nabycia zaprzestano wykazywania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną w kwocie 12.559 tys. zł, a w zamian rozpoznano przejęte aktywa netto o wartości godziwej 4.363 tys. zł oraz wartość firmy w kwocie 21.271 tys. zł.

Inwestycja w akcje spółki Noble Funds TFI S.A. powstała w rezultacie następujących zdarzeń:

- W dniu 29 kwietnia 2016 roku Open Finance S.A. nabył 9,99% akcji Noble Funds TFI S.A. Z dniem 30 czerwca 2016 roku do składu Rady Nadzorczej Noble Funds TFI S.A. weszło dwóch członków z ramienia Open Finance S.A., co spowodowało uzyskaniem znaczącego wpływu przez Open Finance S.A. i z tym dniem pozwoliło traktować Noble Funds TFI S.A. jako spółkę stowarzyszoną i konsolidować jej wyniki metodą praw własności. W okresie od dnia uzyskania przez Open Finance S.A. znaczącego wpływu nad Noble Funds TFI S.A. (30 czerwca 2016 roku) do 30 czerwca 2017 Grupa rozpoznała 6.695 tys. zł jako udział w zysku netto jednostki stowarzyszonej Noble Funds TFI S.A., pomniejszony o wypłatę dywidendy w wysokości 1.435 tys. zł (netto). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku udział Grupy w zysku jednostki Noble Funds TFI S.A. wyniósł 5.723 tys. zł i został pomniejszony o wypłatę dywidendy w kwocie 1.111 tys. zł.
- W dniu 30 grudnia 2016 roku Open Finance S.A. sprzedał 29,97% akcji w Open Finance TFI S.A. W rezultacie sprzedaży akcji oraz zmian korporacyjnych, Open Finance S.A. utracił kontrolę nad Open Finance TFI S.A. a udział jaki pozostał w Open Finance TFI S.A. wyniósł 49,20% i został wyceniony do wartości godziwej która na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 90.577 tys. zł.
- W dniu 1 czerwca 2017 roku nastąpiło prawne połączenie Open Finance TFI S.A. (jednostka przejmowana) z Noble Funds TFI S.A. (jednostka przejmująca). W okresie od dnia utraty kontroli nad Open Finance TFI S.A. (31 grudnia 2016 roku) do 1 czerwca 2017, Grupa rozpoznała 2.083 tys. zł jako udział w zysku netto Open Finance TFI S.A. pomniejszony o wypłaconą w marcu 2017 przez tą spółkę dywidendę w wysokości 6.521 tys. zł.
- W wyniku połączenia, na dzień połączenia wysięgowano wartość inwestycji w Open Finance TFI S.A. w kwocie 86.139 tys. zł oraz wartość inwestycji w Noble Funds TFI S.A. w kwocie 22.332 tys. zł a ujęto wycenę udziału 28,14% jaki Open Finance S.A. nabył w połączonym podmiocie Noble Funds TFI S.A. w wartości godziwej w kwocie 111.926 tys. zł. W efekcie tych działań wzrost wartości udziałów w Noble Funds TFI S.A. na dzień połączenia wyniósł 90.280 tys. zł a wpływ wyceny połączonego podmiotu na

skonsolidowany rachunek zysków i strat wyniósł 4.142 tys. zł (3.355 tys. zł netto po podatku dochodowym) i jest prezentowany w pozycji Przychody finansowe.

- W dniu 14 sierpnia 2017 roku Open Finance zawarł z LC Corp B.V. umowę sprzedaży akcji Noble Funds TFI S.A., której przedmiotem była sprzedaż na rzecz Open Finance 5.170 sztuk akcji imiennych serii D o wartości nominalnej 5,00 zł każda, stanowiących w przybliżeniu 2,78% udziału w kapitale zakładowym spółki oraz 2,78% ogólnej liczby głosów w spółce, w ramach wykonania przez Sprzedającego Opcji Put. Sprzedaż Akcji na podstawie umowy nastąpiła za łączną cenę wynoszącą 8.509,4 tys. zł wraz z kosztami transakcji na kwotę 8,5 tys. zł. W dniu 14 sierpnia 2017 roku nastąpiła zapłata ceny Sprzedającemu. W dniu 19 grudnia 2017 r. Open Finance S.A. zawarł z Panem Krzysztofem Rosińskim umowę, na podstawie której nabył 5.170 akcji imiennych serii D spółki Noble Funds TFI S.A. o wartości nominalnej 5,00 zł każda, stanowiących w przybliżeniu 2,78% udziału w kapitale zakładowym spółki oraz 2,78% ogólnej liczby głosów w spółce, w ramach wykonania przez Sprzedającego Opcji Put. Cena za akcje będące przedmiotem umowy wynosi łącznie 8.509,4 tys. zł. W dniu 19 grudnia 2017 roku nastąpiła zapłata ceny Sprzedającemu. W związku z powyższymi 2 transakcjami udział Open Finance S.A. w spółce Noble Funds TFI S.A. wzrósł do 33,70% na dzień 31 grudnia 2017 roku. Wartość godziwa wykupionych udziałów wyniosła łącznie 22.105 tys. zł.

W efekcie opisanych powyżej zdarzeń, wycena inwestycji w Noble Funds TFI S.A. na 31 grudnia 2017 roku wynosi 138.632 tys. zł.

Wartość inwestycji w Noble Funds TFI S.A. została przetestowana pod kątem utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku w oparciu o wartość odzyskiwalną, która została ustalona na podstawie wartości użytkowej. Wartość użytkowa została ustalona jako średnia arytmetyczna z wycen uzyskanych metodą dochodową i metodą porównawczą. Dla ustalenia wartości odzyskiwalnej metodą dochodową wykorzystano planowane wyniki Noble Funds TFI S.A. wynikające z budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo ww. spółki. Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla 3-letniego okresu, a następnie ustalono wartość rezydualną w oparciu o przepływ w trzecim roku. Wycena metodą porównawczą bazuje na porównaniu do obserwowalnych na polskim rynku kapitałowym współczynników P/E. Stopę dyskontową ustalono stosując model CAPM, gdzie poziom stopy wolnej od ryzyka oparto na rentowności do wykupu 10-letnich obligacji skarbowych, natomiast premia za ryzyko i współczynnik beta ustalono na podstawie danych dotyczących porównywalnych spółek. Przeprowadzony test nie wykazał utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Zmiany w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych	2017 tys. zł	2016 tys. zł
<b>Wartość inwestycji na 1 stycznia</b>	<b>209 089</b>	<b>101 350</b>
Udział w zysku Open Finance TFI S.A. (do dnia 1 czerwca 2017 roku)	2 083	-
Wyplata dywidendy z Open Finance TFI S.A.	(6 521)	-
Wyksięgowanie w wartości inwestycji w Open Finance TFI S.A. na dzień 1 czerwca 2017 roku	(86 139)	-
Wycena udziałów w połączonym Noble Funds TFI S.A. na dzień 1 czerwca 2017 roku	90 280	-
Udział w zysku Noble Funds TFI S.A.	5 723	972
Dywidenda wypłacone z Noble Funds TFI S.A.	(1 111)	(324)
Udział w zysku Open Brokers S.A.	558	993
Wycena udziałów rezydualnych w Open Brokers S.A. na moment odkupu 51% akcji	140	-
Wyksięgowanie w wartości inwestycji w Open Brokers S.A.	(12 559)	-
Udział w zysku Open Life TUŻ S.A.	9 299	(5 467)
Nabycie akcji Noble Funds TFI S.A. w związku z realizacją opcji	22 105	20 987
Wycena do w wartości godziwej udziałów w Open Finance TFI S.A. w wyniku utraty kontroli i dekonsolidacji	-	90 577
<b>Wartość inwestycji na 31 grudnia</b>	<b>232 947</b>	<b>209 089</b>

Wartość inwestycji Open Finance S.A. w jednostkach stowarzyszonych (tj. koszt nabycia skorygowany o udział w zmianie aktywów netto) prezentuje poniższa tabela:

Nazwa jednostki	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Open Brokers S.A.	-	11 861
Open Finance TFI S.A.	-	90 577
Noble Funds TFI S.A.	138 632	21 635
Open Life TUŻ S.A.	94 315	85 015
<b>Suma</b>	<b>232 947</b>	<b>209 089</b>

Podstawowe informacje na temat spółek według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentuje poniższa tabela (dane zostały zaprezentowane po korektach końcowych do doprowadzenia do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę):

Na dzień:	Wartość aktywów tys. zł	Wartość zobowiązań tys. zł	Za okres:	Wartość przychodów tys. zł	Zysk netto tys. zł	% posiadanych akcji
<b>Open Life TUŻ S.A.</b>						
31.12.2017	8 291 190	8 099 695	1.01.2017-31.12.2017	228 509	18 978	49%
31.12.2016	8 028 724	7 856 207	1.01.2016-31.12.2016	182 822	(11 156)	49%
<b>Noble Funds TFI S.A.</b>						
31.12.2017	75 966	35 160	1.01.2017-31.12.2017	165 526	23 338	33,70%
31.12.2016	33 025	13 498	1.07.2016-31.12.2016	35 205	9 730	9,99%
<b>Open Finance TFI S.A.</b>						
31.12.2017	n.d.	n.d.	1.01.2017-30.05.2017	12 936	4 233	n.d.
31.12.2016	32 890	12 274	n.d.	n.d.	n.d.	49,2%
<b>Open Brokers S.A.</b>						
31.12.2017	n.d.	n.d.	1.01.2017-30.06.2017	7 398	1 140	n.d.
31.12.2016	4 946	1 718	1.01.2016-31.12.2016	12 453	2 027	49%

W przypadku spółek Open Finance TFI S.A. i Open Brokers S.A. okresy zaprezentowane w powyższej wynikają ze zmian opisanych w punkcie V niniejszego sprawozdania.

### 13. Nieruchomości inwestycyjne

Zmiana stanu wartości nieruchomości inwestycyjnych	1.01.2017- 31.12.2017 tys. PLN	1.01.2016- 31.12.2016 tys. PLN
<b>Wartość brutto</b>		
<b>Bilans otwarcia na początek okresu</b>	<b>6 075</b>	<b>8 440</b>
<b>Zwiększenia stanu</b>	-	<b>(2 365)</b>
Aktualizacja wyceny	-	(2 365)
<b>Zmniejszenia stanu</b>	<b>(412)</b>	-
Zbycie nieruchomości	(412)	-
<b>Bilans zamknięcia na koniec okresu</b>	<b>5 663</b>	<b>6 075</b>

Wycena nieruchomości inwestycyjnych wynika z ekspertyzy wydanej przez niezależnego rzeczoznawcę, posiadającego uznawane kwalifikacje zawodowe, który ostatnio przeprowadzał wyceny nieruchomości inwestycyjnych w podobnych lokalizacjach i zaliczanych do tej samej kategorii. Operaty szacunkowe nieruchomości są w posiadaniu spółki zależnej Home Broker S.A.

**14. Należności z tytułu dostaw i usług**

Należności z tytułu dostaw i usług	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Należności z tytułu dostaw i usług:		
- jednostki powiązane	10 541	6 988
- jednostki pozostałe	33 444	32 882
<b>Należności ogółem (brutto)</b>	<b>43 985</b>	<b>39 870</b>
Odpis aktualizujący należności	(4 498)	(4 452)
<b>Należności ogółem (netto)</b>	<b>39 487</b>	<b>35 418</b>

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 14-dniowy termin płatności.

Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Odpisy	1.01.2017 - 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016 - 31.12.2016 tys. zł
<b>Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia</b>	<b>4 452</b>	<b>2 936</b>
Zwiększenie	1 234	1 516
Wykorzystanie	(731)	-
Rozwiązanie odpisu	(457)	-
<b>Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia</b>	<b>4 498</b>	<b>4 452</b>

Wszystkie powyższe odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług zostały utworzone na podstawie indywidualnej analizy poszczególnych sald należności. Do przesłanek utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług Grupa zalicza:

- Niewywiązywanie się kontrahenta z płatności należności w ustalonym terminie;
- Wystąpienie znaczących trudności finansowych dłużnika;
- Zaistnienie wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub restrukturyzacji dłużnika;
- Toczące się wobec dłużnika postępowanie upadłościowe;

W przypadku należności uznanych przez Grupę za nieściągalne, Grupa nie dysponowała ustanowionymi na jej rzecz zabezpieczeniami, które spowodowałyby poprawę warunków kredytowania.

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług:

Wiekowanie należności (w tys. zł)	Nieprze- terminowane	Przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości					Przeter- minowane z utratą wartości	Razem, wartość brutto
		<30 dni	30 - 60 dni	60 - 90 dni	90 - 180 dni	>180 dni		
31 grudnia 2017	29 735	4 789	1 680	1 076	1 128	1 079	4 498	<b>43 985</b>
- w tym powiązane	8 657	360	506	33	72	666	246	<b>10 541</b>
31 grudnia 2016	29 680	3 707	461	428	314	828	4 452	<b>39 870</b>
- w tym powiązane	5 308	889	54	39	42	306	350	<b>6 988</b>

Przeterminowane, lecz w ocenie zarządu jednostki dominującej ściągalne należności z tytułu dostaw i usług pochodzą od podmiotów, z którymi Grupa regularnie współpracuje oraz na bieżąco monitoruje sytuację finansową tych podmiotów. W związku z powyższym w ocenie Grupy w tych przypadkach zarówno na 31 grudnia 2017 roku jak i na 31 grudnia 2016 roku nie zaistniały przesłanki utraty wartości należności pomimo przeterminowania sald.

**15. Pozostałe należności**

<b>Pozostałe należności krótko- i długoterminowe</b>	<b>31.12.2017 tys. zł</b>	<b>31.12.2016 tys. zł</b>
Należności z tytułu emisji akcji	-	23 200
Kaucje - w wartość niezdyktowana	4 127	4 560
Dyskonto kaucji	(95)	(114)
<b>Pozostałe należności (ogółem)</b>	<b>4 032</b>	<b>27 646</b>
- część krótkoterminowa	2 574	26 520
- część długoterminowa	1 458	1 126

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa zaksięgowała należności z tytułu wyemitowanych akcji. Emisja nie doszła do skutku. W wyniku kolejnej wtórnej emisji akcji, która doszła do skutku w dniu 30 czerwca 2017 roku, Grupa zaksięgowała na dzień 30 czerwca 2017 roku należności z tytułu wpłat od akcjonariuszy. Należności te zostały uregulowane w dniu 25 lipca 2017 roku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiadała należności z tytułu wpłat od akcjonariuszy.

Na saldo pozostałych należności składają się wpłacone kaucje za wynajmowane lokale. Stanowią one zabezpieczenie przyszłych zobowiązań. Kaucje te wpłacone zostały na czas trwania umów najmu, których dotyczą, nie są oprocentowane. Grupa na bieżąco monitoruje jakość kredytową powyższych należności, nie występują przypadki trudności z odzyskaniem kaucji.

**16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty**

<b>Środki pieniężne i ich ekwiwalenty</b>	<b>31.12.2017 tys. zł</b>	<b>31.12.2016 tys. zł</b>
Kasa i rachunki bieżące	9 964	211
Lokaty krótkoterminowe	13 721	201
<b>Razem</b>	<b>23 685</b>	<b>412</b>

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała kredytów w rachunku bieżącym.

**17. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe****17.1 Kapitał podstawowy**

<b>Kapitał zakładowy</b>	<b>31.12.2017 (badane)</b>		<b>31.12.2016 (badane)</b>	
	<b>tys. zł</b>	<b>sztuki</b>	<b>tys. zł</b>	<b>sztuki</b>
Akcje zwykłe serii A o w wartości nominalnej 1 grosz każda	150	15 000 000	150	15 000 000
Akcje zwykłe serii B o w wartości nominalnej 1 grosz każda	350	35 000 000	350	35 000 000
Akcje zwykłe serii C o w wartości nominalnej 1 grosz każda	42	4 250 000	42	4 250 000
Akcje zwykłe serii D o w wartości nominalnej 1 grosz każda	1	106 663	1	106 663
Akcje zwykłe serii E o w wartości nominalnej 1 grosz każda	42	4 203 973	-	-
Akcje zwykłe serii F o w wartości nominalnej 1 grosz każda	158	15 796 027	-	-
<b>Razem</b>	<b>743</b>	<b>74 356 663</b>	<b>543</b>	<b>54 356 663</b>

W dniu 16 października 2013 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podjął uchwałę w sprawie dopuszczenia i wprowadzenia do obrotu giełdowego na Głównym Rynku GPW akcji zwykłych na okaziciela serii D Open Finance. Do obrotu giełdowego na rynku podstawowym dopuszczone zostały 106.663 akcje zwykłe na okaziciela serii D Open Finance, o wartości nominalnej 0,01 zł każda. Zarząd Giełdy postanowił wprowadzić z dniem 18 października 2013 roku w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym akcje, o których mowa powyżej, po uprzednim dokonaniu przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w dniu 18 października 2013 roku rejestracji tych akcji. W dniu 18 listopada 2013 roku podwyższenie zostało zarejestrowane w KRS. Powyższe akcje zostały skonwertowane z warrantów Serii A wyemitowanych w ramach funkcjonującego w Spółce programu motywacyjnego (opisywanego szerzej w nocie X.31 sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012).

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego warunkowe podwyższenie kapitału dotyczące warrantów serii B, C, w związku z brakiem realizacji planów finansowych określonych w Programie Motywacyjnym, nie dojdzie do skutku. Dodatkowo warunkowe podwyższenie kapitału dotyczące warrantów serii D z Programu nie dojdzie do skutku, ponieważ seria D została rozliczona poprzez skup akcji własnych, jak to opisano w nocie X.17.3. Powyższe warunkowe podwyższenie w związku z tym nie było brane pod uwagę do wyliczenia zysku rozwodnionego przypadającego na jedną akcję według stanu na 31 grudnia 2017 roku ani do wyliczenia na 31 grudnia 2016 roku.

W ramach oferty publicznej, na podstawie Prospektu i w związku z wykonaniem Uchwały Emisyjnej podjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 29 sierpnia 2016 roku Open Finance zaoferował do objęcia 20 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii E o wartości nominalnej 0,01 zł (1 grosz) każda (Akcje Oferowane). Subskrypcja Akcji Oferowanych prowadzona była w trybie art. 431 § 2 pkt 2 (subskrypcji zamkniętej), tj. na zasadach prawa pierwszeństwa dotychczasowych akcjonariuszy do objęcia Akcji Oferowanych w stosunku do liczby posiadanych Akcji Istniejących (Prawo Poboru). Prawo Poboru nie zostało ograniczone lub wyłączone, a Walne Zgromadzenie Open Finance ustaliło dniem Prawa Poboru Akcji Oferowanych 30 listopada 2016 r. (Dzień Prawa Poboru). W dniach 5 - 12 grudnia 2016 roku przyjmowane były Zapisy Podstawowe i Dodatkowe na Akcje. W dniu 24 listopada 2016 roku Zarząd Open Finance ustalił cenę emisyjną akcji na 1,16 zł za jedną Akcję Oferowaną. W dniu 22 grudnia 2016 roku Zarząd dokonał przydziału Akcji wyemitowanych na podstawie Uchwały Emisyjnej.

W dniu 31 marca 2017 r. spółka Open Finance S.A. powzięła informację o wydaniu przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, dalej „KRS”, postanowienia o oddaleniu wniosku w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii E, co skutkowało niedojściem ww. emisji do skutku. Obrót PDA serii E został zawieszony na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w dniu 3 kwietnia 2017 r. na wniosek Spółki złożony 31 marca 2017 r.

W dniu 14 kwietnia 2017 roku spółka Open Finance S.A. odebrała postanowienie KRS w przedmiocie oddalenia wniosku o rejestrację podwyższenia kapitału zakładowego w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii E, dalej „PDA”. Z uzasadnienia postanowienia wynika, iż powodem odmowy rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego przez KRS był błąd formalny Open Finance polegający na przekroczeniu terminu złożenia wniosku do KRS wynikającego z art. 431 §4 KSH, zgodnie z którym uchwała w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego powinna zostać zgłoszona do KRS nie później niż po upływie jednego miesiąca od dnia przydziału akcji. W dniu 26 kwietnia 2017 r. Zarząd KDPW S.A. podjął uchwałę w sprawie przekazania środków pieniężnych odpowiadającym wpłatom na akcje na okaziciela serii E Spółki na rachunki pieniężne uczestników bezpośrednich, stosownie do liczby praw do tych akcji, zarejestrowanych na kontach ewidencyjnych prowadzonych dla tych uczestników według stanu na dzień 26 kwietnia 2017 r. oraz wycofania z dniem 27 kwietnia 2017 r. z depozytu

papierów wartościowych prawa do akcji na okaziciela serii E Spółki.

W związku z faktem, że podwyższanie kapitału zakładowego Open Finance w drodze emisji akcji serii E, emitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Open Finance z dnia 29 sierpnia 2016 roku nie doszło do skutku Zarząd podjął decyzję o przeprowadzeniu:

- oferty publicznej:

która była w pierwszej kolejności skierowana do podmiotów, którym przysługuje roszczenie o zwrot ceny emisyjnej Akcji Serii E 2016 i którzy otrzymają zwrot środków z tego tytułu z wyłączeniem podmiotów zależnych od dr Leszka Czarneckiego. W przypadku gdy podmioty te nie wezmą udziału w ofercie, Zarząd Open Finance skieruje ofertę nabycia akcji serii E, które nie zostały objęte do podmiotów zależnych od dr Leszka Czarneckiego. Cena emisyjna akcji serii E została ustalona w wysokości 1,16 zł i jest równa cenie emisyjnej Akcji Serii E 2016.

- oraz subskrypcji prywatnej:

która była skierowana do podmiotów zależnych od dr Leszka Czarneckiego, którym przysługuje roszczenie o zwrot ceny emisyjnej Akcji Serii E 2016 i którzy otrzymają zwrot środków z tego tytułu. Cena emisyjna akcji serii F została ustalona w wysokości 1,16 zł i jest równa cenie emisyjnej akcji serii E 2016.

W ocenie Zarządu zarówno sposób przeprowadzenia oferty publicznej i prywatnej wskazany powyżej, jak i cena emisyjna akcji serii E i serii F pozwoliła akcjonariuszom, do których była skierowana oferta, na uniknięcie niekorzystnych skutków finansowych, na które zostali narażeni w związku z niedojściem do skutku emisji akcji serii E 2016. Mając na uwadze dbałość o interes inwestorów i interes Open Finance S.A., Zarząd zarekomendował wyłączenie prawa poboru dotychczasowym akcjonariuszom w związku z emisją akcji serii E oraz serii F. W ocenie Zarządu sposób przeprowadzenia emisji akcji serii E i serii F leży w najlepiej pojętym interesie Open Finance, zarówno ze względu na możliwość wzmocnienia długoterminowych relacji z dotychczasowymi akcjonariuszami, do których będzie skierowana oferta publiczna jak i ze względu na potrzeby kapitałowe Open Finance S.A..

W celu rozpoczęcia realizacji ww. planów, Zarząd zwołał na dzień 15 maja 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, obejmujące porządkiem obrad ww. emisje, a także zmianę Statutu Spółki w zakresie dotyczącym wysokości kapitału zakładowego (w związku z planowanym podwyższeniem kapitału zakładowego).

W dniu 15 maja 2017 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, które podjęło m.in. uchwały: w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze oferty publicznej akcji serii E, wyłączenia prawa poboru akcji serii E, dematerializacji oraz ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie praw do akcji serii E oraz akcji serii E do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie, w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze subskrypcji prywatnej akcji zwykłych imiennych serii F z wyłączeniem prawa poboru przysługującego akcjonariuszom, w sprawie zmiany Statutu Spółki w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki w drodze oferty publicznej akcji oraz w drodze subskrypcji prywatnej akcji.

#### **Emisja akcji serii F**

W dniu 2 czerwca 2017 roku Spółka zawarła następujące umowy objęcia akcji:

- a) umowę objęcia akcji z Getin Noble Bank S.A.:

Na podstawie ww. umowy, w związku z podjętą uchwałą w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze subskrypcji prywatnej oraz w wykonaniu umowy przedwstępnej objęcia Akcji Serii F, Spółka złożyła Getin Noble Bank ofertę objęcia 8.698.635 sztuk Akcji Serii F na zasadach subskrypcji prywatnej. Łączna cena emisyjna Akcji Serii F zaoferowanych Getin Noble Bank przez Spółkę wyniosła 10.090,4 tys. zł. Getin Noble Bank bezwarunkowo przyjął ofertę objęcia 8.698.635 sztuk Akcji Serii F. Spółka otrzymała w dniu 28 kwietnia wpłatę z

tytułu objęcia Akcje Serii F.

b) umowę objęcia akcji z LC Corp B.V.:

Na podstawie ww. umowy, w związku z podjętą uchwałą w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze subskrypcji prywatnej oraz w wykonaniu umowy przedwstępnej objęcia Akcji Serii F, Spółka złożyła LC Corp B.V. ofertę objęcia 2.078.500 sztuk Akcji Serii F na zasadach subskrypcji prywatnej. Łączna cena emisyjna Akcji Serii F zaoferowanych LC Corp B.V. przez Spółkę wyniosła 2.411 tys. zł. LC Corp B.V. bezwarunkowo przyjął ofertę objęcia 2.078.500 sztuk Akcji Serii F. Spółka otrzymała w dniu 28 kwietnia wpłatę z tytułu objęcia Akcje Serii F.

c) umowę objęcia akcji z Idea Money S.A.:

Na podstawie ww. umowy, w związku z podjętą uchwałą w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze subskrypcji prywatnej oraz w wykonaniu umowy przedwstępnej objęcia Akcji Serii F, Spółka złożyła Idea Money ofertę objęcia 5.008.162 sztuk Akcji Serii F na zasadach subskrypcji prywatnej. Łączna cena emisyjna Akcji Serii F zaoferowanych Idea Money przez Open Finance wyniosła 5.809,5 tys. zł. Idea Money bezwarunkowo przyjął ofertę objęcia 5.008.162 sztuk Akcji Serii F. Spółka otrzymała w dniu 28 kwietnia wpłatę z tytułu objęcia Akcji Serii F.

Dodatkowo, w dniu 13 czerwca 2017 roku Open Finance S.A. zawarł umowę objęcia akcji z Noble Securities S.A. Na podstawie ww. umowy, w związku z podjętą uchwałą w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze subskrypcji prywatnej, Spółka złożyła Noble Securities S.A. ofertę objęcia 10.730 sztuk Akcji Serii F na zasadach subskrypcji prywatnej. Łączna cena emisyjna Akcji Serii F zaoferowanych Noble Securities S.A. przez Spółkę wyniosła 12,5 tys. zł. Noble Securities S.A. bezwarunkowo przyjął ofertę objęcia 10.730 sztuk Akcji Serii F oraz zapłaciła z tytułu ich objęcia kwotę w wysokości 12,5 tys. zł

Podwyższenie kapitału zakładowego w wyniku emisji serii F zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS w dniu 30 czerwca 2017 roku.

### **Emisja akcji serii E**

W dniu 18 maja 2017 r. Spółka udostępniła na stronie internetowej Memorandum informacyjne sporządzone w związku z ofertą publiczną nie mniej niż 1 sztuka i nie więcej niż 4.203.973 sztuk akcji zwykłych, na okaziciela serii E spółki Open Finance S.A. o wartości nominalnej 1 grosz każda, oferowanych z wyłączeniem prawa poboru dla dotychczasowych akcjonariuszy. Oferowanie papierów wartościowych odbywało się wyłącznie na warunkach i zgodnie z zasadami określonymi w Memorandum informacyjnym, które jest jedynym prawnie wiążącym dokumentem zawierającym informacje o papierach wartościowych, ich ofercie i Emitencie.

W dniu 1 czerwca 2017 roku Zarząd Spółki podjął uchwałę o przydziale wszystkich 4.203.973 sztuk akcji serii E Spółki o wartości nominalnej 1 grosz każda.

Podwyższenie kapitału zakładowego w wyniku emisji serii E zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS w dniu 30 czerwca 2017 roku.

W dniu 13 lipca 2017 r. Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. podjął uchwałę w sprawie zarejestrowania w depozycie 4.203.973 sztuk akcji zwykłych, na okaziciela serii E Spółki o wartości nominalnej 1 grosz każda pod warunkiem podjęcia decyzji przez spółkę prowadzącą rynek regulowany o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na tym samym rynku regulowanym. W dniu 18 lipca 2017 r. Zarząd Giełdy podjął uchwałę w sprawie dopuszczenia i wprowadzenia do obrotu na Głównym Rynku GPW akcji zwykłych na okaziciela serii E z dniem 20 lipca 2017 r. pod warunkiem dokonania przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. rejestracji tych akcji. W dniu 18 lipca 2017 r. Spółka otrzymała od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. komunikat o rejestracji 4.203.973 sztuk akcji serii E.



Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich wyemitowanych akcji po zarejestrowaniu zmiany wysokości kapitału zakładowego wynosi 74.356.663.

### 17.2 Akcjonariusze jednostki dominującej

Akcjonariusze posiadający więcej niż 5% głosów na WZA na dzień 31.12.2017 r.	Liczba posiadanych akcji (sztuki)	Liczba posiadanych głosów	% głosów na WZA
dr Leszek Czarnecki oraz spółki od niego zależne:			
<i>Getin Noble Bank S.A.</i>	31 905 600	31 905 600	42,91%
<i>Idea Money S.A.</i>	13 175 847	13 175 847	17,72%
<i>LC Corp B.V.</i>	2 149 501	2 149 501	2,89%
AVIVA OFE	4 800 000	4 800 000	6,46%

Akcjonariusze posiadający więcej niż 5% głosów na WZA na dzień 31.12.2016 r.	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów	% głosów na WZA
dr Leszek Czarnecki oraz spółki od niego zależne:			
<i>Getin Noble Bank S.A.</i>	22 909 818	22 909 818	42,15%
<i>Idea Money S.A.</i>	7 996 606	7 996 606	14,71%
AVIVA OFE	4 800 000	4 800 000	8,83%
METLIFE OFE	3 500 000	3 500 000	6,44%

### 17.3 Pozostałe kapitały rezerwowe

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych oraz składnik kapitałowy świadczeń w formie akcji.

Kapitał zapasowy powstał przy założeniu Spółki, w wyniku objęcia akcji powyżej ich wartości nominalnej (3.500 tys. zł), w wyniku sprzedaży akcji serii C powyżej ich wartości nominalnej (75.641 tys. zł) oraz w wyniku sprzedaży akcji serii E i F powyżej ich wartości nominalnej (22.763 tys. zł). Pozostała część kapitału zapasowego pochodzi z przeniesienia zysków wypracowanych przez Spółkę w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych powstał w 2012 roku w celu sfinansowania nabywania przez Spółkę akcji własnych niezbędnych do obsługi Programu motywacyjnego, w ramach którego osoby pełniące funkcje kierownicze w Spółce i spółce zależnej Home Broker S.A. były uprawnione do nabycia od Spółki jej akcji własnych. Zdarzenie zostało opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2013.

Składnik kapitałowy świadczeń w formie akcji pochodzi z wyceny programu motywacyjnego funkcjonującego w Open Finance, szerzej opisanego w nocie X.33 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku.

**18. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego**

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	31.12.2017		31.12.2016	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.
Do 1 roku	654	599	712	648
Od 1 roku do 5 lat	786	741	1 106	1 059
<b>Razem</b>	<b>1 440</b>	<b>1 340</b>	<b>1 818</b>	<b>1 707</b>
Niezrealizowane koszty finansowe (-)	(100)		(111)	
<b>Inwestycja leasingowa netto</b>	<b>1 340</b>		<b>1 707</b>	
<b>Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:</b>		<b>1 340</b>		<b>1 707</b>
krótkoterminowe		599		648
długoterminowe		741		1 059

Grupa jest stroną umów leasingu, kwalifikowanego w księgach rachunkowych jako leasing finansowy. Przedmiotem leasingu są samochody osobowe. Podstawowe warunki umów:

rok 2017

Umowa zawarta z:	Getin Leasing S.A.	IBM S.A.	Mleasing S.A.	Getin Fleet S.A.	Idea Leasing S.A.
Ilość umów	7	4	1	4	3
Czas trwania umowy	36 lub 60 miesięcy	36 lub 48 miesięcy	48 miesięcy	5 lat	5 lat
Opłata wstępna	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	n.d.	10% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	1% w wartości początkowej
Wartość w wykupu	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości finansowania / 1 zł	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	1% w wartości początkowej
Podstawa obliczenia wynagrodzenia z tytułu umowy	WIBOR 3M	n.d.	WIBOR 1M	WIBOR 1M	zmienna stopa procentowa, w wysokości stopy podstawowej 4,929%

rok 2016

Umowa zawarta z:	Getin Leasing S.A.	IBM S.A.	Mleasing S.A.	Getin Fleet S.A.	Idea Leasing S.A.
Ilość umów	6	4	1	1	2
Czas trwania umowy	36 lub 60 miesięcy	36 lub 48 miesięcy	48 miesięcy	5 lat	5 lat
Opłata wstępna	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	n.d.	10% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	1% w wartości początkowej
Wartość w wykupu	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości finansowania / 1 zł	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	1% w wartości początkowej
Podstawa obliczenia wynagrodzenia z tytułu umowy	WIBOR 3M	n.d.	WIBOR 1M	WIBOR 1M	zmienna stopa procentowa, w wysokości stopy podstawowej 4,929%

W okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły przypadki niewywiązywania się z płatności lub naruszenia warunków umów zarówno kredytowych jak i umów dotyczących leasingu finansowego.

**19. Leasing operacyjny**

Leasing operacyjny w Grupie obejmuje wynajem lokali, w których mieszczą się oddziały Open Finance, Home Broker, Open Brokers oraz biura spółek wchodzących w skład Grupy. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w używaniu Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa obowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego o pozostałym do końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Do 1 roku	11 074	14 007
Od 1 roku do 5 lat	10 041	19 772
Powyżej 5 lat	-	218
<b>Razem</b>	<b>21 115</b>	<b>33 997</b>

Zaprezentowane w powyższej tabeli zobowiązania zostały wyliczone z uwzględnieniem terminów wypowiedzenia poszczególnych umów najmu. W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony z ustalonym terminem wypowiedzenia zobowiązania zostały policzone za okres wypowiedzenia. Zobowiązanie wykazywane jest w kwocie netto. Zarówno w 2017 jak i w roku 2016 roku nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe oraz nie wystąpiły nieodwołalne umowy subleasingowe.

## 20. Wyemitowane obligacje

Wyemitowane obligacje	Efektywna stopa procentowa %	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji:	6,8%(*), 5,2-8% (**)	118 976	126 002
w tym:			
- część krótkoterminowa		11 991	13 878
- część długoterminowa		106 984	112 124

(\*) dotyczy obligacji wyemitowanych przez Home Broker S.A.

(\*\*) dotyczy obligacji wyemitowanych przez Open Finance S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania z tytułu emisji obligacji składają się z:

a) wyemitowanych w dniu 27 lipca 2015 roku przez Open Finance 8.000 sztuk obligacji na okaziciela serii F spółki Open Finance S.A. o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 8.000 tys. zł. Obligacje serii F są oprocentowane na poziomie WIBOR 3M plus marża 3,50 p.p. Odsetki są wypłacane w następujące dni: 27 października 2015 r., 27 stycznia 2016 r., 27 kwietnia 2016 r., 27 lipca 2016 r., 27 października 2016 r., 27 stycznia 2017 r., 27 kwietnia 2017 r., 27 lipca 2017 r., 27 października 2017 r., 29 stycznia 2018 r., 27 kwietnia 2018 r., 27 lipca 2018 r. Dniem wykupu Obligacji serii F jest dzień 27 lipca 2018 r. Obligacje serii F nie są zabezpieczone. Celem emisji Obligacji serii F była spłata wartości nominalnej wykupionych przez Emitenta w dniu 27 lipca 2015 r. obligacji serii A. We wszystkich dniach płatności odsetek (począwszy od piątego dnia płatności odsetek, wyłączając dzień wykupu) Open Finance jest zobowiązany do bezwarunkowego wykupu części Obligacji serii F w kwocie 1.000 tys. zł;

b) wyemitowanych w dniu 27 lipca 2015 roku przez Open Finance 32.000 sztuk obligacji na okaziciela serii G spółki Open Finance S.A. o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 32.000 tys. zł. Obligacje serii G są oprocentowane na poziomie WIBOR 3M plus marża 3,00 p.p. Odsetki będą wypłacane w następujące dni: 27 października 2015 r., 27 stycznia 2016 r., 27 kwietnia 2016 r., 27 lipca 2016 r., 27 października 2016 r., 27 stycznia 2017 r., 27 kwietnia 2017 r., 27 lipca 2017 r., 27 października 2017 r., 29 stycznia 2018 r., 27 kwietnia 2018 r., 27 lipca 2018 r., 29 października 2018 r., 28 stycznia 2019 r., 29 kwietnia 2019 r., 29 lipca 2019 r. Obligacje serii G są zabezpieczone. Zabezpieczeniem wiarytelności z Obligacji serii G jest zastaw zwykły (cywilny) w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego na 1.030.259 sztukach akcji imiennych serii A spółki Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. Celem emisji Obligacji serii G była spłata wartości nominalnej wykupionych przez Emitenta w dniu 27 lipca 2015 r. obligacji serii A. Dniem wykupu Obligacji serii G jest dzień 29 lipca 2019 r. W wyniku emisji Obligacji serii F oraz Obligacji serii G Open Finance S.A. dokonał w dniu 27 lipca 2015 r. całkowitej spłaty obligacji serii A;

c) wyemitowanych w dniu 15 marca 2013 roku przez Open Finance S.A. 45.000 sztuk obligacji na okaziciela serii B o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 45.000 tys. złotych. Odsetki płatne są w okresach rocznych. Obligacje miały zostać wykupione w dniu 16 marca 2015 roku, a kwota wykupu wypłacona łącznie z odsetkami za drugi okres odsetkowy. Oprocentowanie obligacji ustalone zostało na poziomie WIBOR 1Y +2,75%. Obligacje nie były zabezpieczone i Open Finance nie określił celu ich emisji. Dnia 16 marca 2015 roku nastąpiło przesunięcie terminu wykupu obligacji serii B wyemitowanych przez Open Finance S.A.

Powyższe obligacje zostaną wykupione w dniu 18 marca 2019 roku, odsetki będą płatne w okresach rocznych, a kwota wykupu zostanie wypłacona łącznie z odsetkami za ostatni okres odsetkowy;

d) wyemitowanych w dniu 30 października 2015 roku przez Open Finance S.A. 7.000 sztuk obligacji serii H na okaziciela o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 7.000 tys. złotych. Odsetki płatne są w okresach kwartalnych począwszy od 29 stycznia 2016 roku. Obligacje zostaną wykupione w dniu 30 października 2020 roku. Oprocentowanie obligacji ustalone zostało na poziomie WIBOR 3M plus marża 3 pp. We wszystkich dniach płatności odsetek począwszy od siódmego dnia płatności odsetek (tj. w dniu 31 lipca 2017 roku), Open Finance S.A. będzie zobowiązany do bezwarunkowego wykupu części obligacji w kwocie 500 tys. zł. Obligacje są zabezpieczone zastawem zwykłym do kwoty 8.750 tys. zł na 231.176 sztukach akcji serii A zwykłych imiennych spółki Open Finance TFI S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda. Celem emisji obligacji serii H była spłata wartości nominalnej wykupionych przez Open Finance w dniu 30 października 2015 roku obligacji serii E. Obligacje objął w całości Getin Noble Bank S.A.;

e) wyemitowanych w dniu 1 września 2015 roku przez Home Broker S.A. 8 sztuk obligacji na okaziciela serii F o wartości nominalnej 500 tys. złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 4.000 tys. zł. W wyniku wydzielenia ze spółki Home Broker S.A. spółki HB Finanse sp. z o.o. i późniejszego połączenia spółki Open Finance S.A. ze spółką HB Finanse sp. z o.o., powyższe obligacje stanowią obecnie zobowiązanie Open Finance S.A. Obligacje serii F są oprocentowane na poziomie WIBOR 3M plus marża 4 p.p. Odsetki będą płatne w okresach kwartalnych począwszy od dnia 1 grudnia 2015 roku. Dniem wykupu obligacji serii F jest dzień 3 września 2018 r. Obligacje serii F są zabezpieczone bezwarunkowym poręczeniem cywilnym do kwoty 6.000 tys. zł. We wszystkich dniach płatności odsetek począwszy od piątego dnia płatności odsetek, (tj. w dniu 1 grudnia 2016 roku) wyłączając dzień wykupu Open Finance S.A. jest zobowiązany do bezwarunkowego wykupu części obligacji serii F w kwocie 500 tys. zł;

f) wyemitowanych w dniu 11 lutego 2016 roku Open Finance 28.000 sztuk obligacji na okaziciela serii I spółki Open Finance S.A. o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 28.000 tys. zł. Obligacje serii I są oprocentowane. Wysokość oprocentowania obligacji serii I jest zmienna i jest równa stopie bazowej WIBOR 3M powiększonej o marżę w wysokości 3,30 p.p. w skali roku. Odsetki będą wypłacane w następujące dni: 11 maja 2016 r., 11 sierpnia 2016 r., 11 listopada 2016 r., 13 lutego 2017 r., 11 maja 2017 r., 11 sierpnia 2017 r., 13 listopada 2017 r., 12 lutego 2018 r., 11 maja 2018 r., 13 sierpnia 2018 r., 12 listopada 2018 r., 11 lutego 2019 r. Dniem wykupu Obligacji serii I jest dzień 11 lutego 2019 r. Obligacje serii I są zabezpieczone zastawem zwykłym w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego na 901.477 sztukach akcji imiennych serii A spółki Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. Celem emisji Obligacji serii I jest spłata obligacji serii D wyemitowanych przez Home Broker S.A., których emitentem stał się Open Finance S.A. w wyniku dokonania połączenia w trybie art. 492 par.1 pkt 1 ksh, tj. przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej tj. HB Finanse sp. z o.o. na spółkę przejmującą, tj. na Open Finance. Zgodnie z art. 494 § 1 ksh Emitent wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej. W dniu 11 lutego 2016 roku Open Finance dokonał przydziału obligacji serii I, a zatem emisja obligacji serii I doszła do skutku. Jednocześnie, w wyniku emisji obligacji serii I Open Finance dokonał w dniu 11 lutego 2016 roku całkowitej spłaty obligacji serii D wyemitowanych przez Home Broker S.A.

g) wyemitowanych w dniu 13 sierpnia 2014 roku przez Home Broker S.A. 10 sztuk obligacji serii E o wartości nominalnej 100 tys. złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 1.000 tys. złotych. Oprocentowanie obligacji ustalone zostało na poziomie WIBOR 12M plus marża 4,5 pp. Celem emisji powyższych obligacji było sfinansowanie nabycia licencji na prowadzenie działalności pośrednictwa nieruchomości od spółki Realogy Group LLC (Sotheby's International Realty). Obligacje objął w całości Getin Noble Bank S.A. Obligacje nie są

zabezpieczone. Data zapadalności powyższych obligacji to 13 sierpnia 2019 roku, odsetki są płatne w okresach rocznych.

W dniu 25 stycznia 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F w kwocie 1.000 tys. zł zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 27 lutego 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F (obligacje przejęte przez Open Finance S.A. przy połączeniu ze spółką HB Finanse sp. z o.o.) w kwocie 500 tys. zł. W dniu 25 kwietnia 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F w kwocie 1.000 tys. zł zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 30 maja 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F (obligacje przejęte przez Open Finance S.A. przy połączeniu ze spółką HB Finanse sp. z o.o.) w kwocie 500 tys. zł. W dniu 25 lipca 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F w kwocie 1.000 tys. zł zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 27 lipca 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii H w kwocie 500 tys. zł zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 29 sierpnia 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F w kwocie 500 tys. zł (obligacje przejęte przez Open Finance S.A. przy połączeniu ze spółką HB Finanse sp. z o.o.) zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 24 października 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F w kwocie 1.000 tys. zł zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 26 października 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii H w kwocie 500 tys. zł zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 29 listopada 2017 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F w kwocie 500 tys. zł (obligacje przejęte przez Open Finance S.A. przy połączeniu ze spółką HB Finanse sp. z o.o.) zgodnie z harmonogramem płatności.

Wartość nominalna posiadanych zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 116.500 tys. zł a łączna wartość naliczonych odsetek z tego tytułu wynosi 2.476 tys. zł.

Wartość nominalna posiadanych zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 123.500 tys. zł a łączna wartość naliczonych odsetek z tego tytułu wynosiła 2.502 tys. zł.

Oprócz opisanych powyżej zdarzeń, nie było innych emisji obligacji w okresie od dnia 31 grudnia 2017 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz dnia 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły przypadki naruszenia warunków spłaty i warunków zabezpieczających.

## 21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Wobec jednostek powiązanych	4 051	3 956
Wobec jednostek pozostałych	11 243	7 811
<b>Razem</b>	<b>15 294</b>	<b>11 767</b>

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych dotyczą zobowiązań z tytułu nabywanych baz klientów oraz innych zobowiązań związanych z działalnością operacyjną.

**22. Pozostałe zobowiązania niefinansowe**

Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Zaliczki	3 138	8 170
Zobowiązania z tytułu zakupu akcji Noble Funds TFI S.A.	13 601	21 407
Zobowiązania z tytułu zakupu akcji Open Brokers S.A.	4 188	-
Przychody przyszłych okresów	9 140	10 107
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych, w tym:	5 347	3 072
Podatek VAT	3 603	1 533
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 103	881
Podatek dochodowy od osób fizycznych	564	462
Pozostałe	77	196
Zobowiązanie z tytułu zmiany rynkowej w wysokości czynszu	-	36
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	1 853	1 775
<b>Razem, w tym:</b>	<b>37 267</b>	<b>44 567</b>

**23. Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia (zobowiązania)**

Rozliczenia międzyokresowe	31.12.2017 tys. zł	31.12.2016 tys. zł
Prowizje doradców w pośrednictwie finansowym	23 067	22 754
Rezerwa na zerwania	10 121	3 807
Prowizje doradców w pośrednictwie nieruchomości	5 561	5 641
Rezerwa na sprawy sądowe	5 490	4 473
Rezerwa na koszty reklamacji	3 121	-
Urlopy	4 014	4 410
Dostawy niefakturowane	2 275	786
Premie	1 289	1 179
Rezerwa na kary z UOKiK	2 173	1 339
Rozliczenia z klientami	483	499
Usługi marketingowe	53	30
Pozostałe	507	500
<b>Rozliczenia międzyokresowe, razem:</b>	<b>58 153</b>	<b>45 418</b>

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała przeniesienia salda rezerwy na koszty reklamacji wykazywanego na dzień 31 grudnia 2016 roku na saldo rezerwy na prowizje doradców w kwocie 6.497 tys. zł. Obecna prezentacja jest bardziej użyteczna jakościowo.

**24. Rezerwy**

Rezerwy	1.01.2017 - 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016 - 31.12.2016 tys. zł
<b>Stan na dzień 1 stycznia</b>	<b>34</b>	<b>41</b>
Rozwiązanie rezerwy	(4)	(7)
<b>Stan na dzień 31 grudnia</b>	<b>30</b>	<b>34</b>
w tym:		
część krótkoterminowa	2	3
część długoterminowa	28	31

**Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia**

Grupa ma obowiązek wypłacać pracownikom przechodzącym na emeryturę kwoty odpraw emerytalnych i rentowych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień sporządzenia sprawozdań finansowych do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

Główne założenia aktuarium	31.12.2017	31.12.2016
Domyślny wiek emerytalny	kobiety 60 lat / mężczyźni 65 lat	kobiety 60 lat / mężczyźni 65 lat
Model mobilności pracowników spółki	Multiple Decrement Model	Multiple Decrement Model
Stopa dyskontowa	3,6%	3,6%
Praw dopodobieństw o przejścia na rentę	0,1%	0,1%
Przewidywana stopa w zrostu wynagrodzeń	2,5%	2,5%

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku Grupa nie dokonywała na rzecz swoich pracowników wypłat z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych.

## 25. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała umowy leasingu finansowego zawarte z Getin Leasing S.A. oraz Idea Leasing S.A., które są zabezpieczone wekslem własnym *in blanco*, który może być wystawiony do kwoty aktualnego zobowiązania Grupy (łącznie z odsetkami).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku jednostka dominująca posiadała zobowiązania z tytułu obligacji, które w całości objął Getin Noble Bank S.A., które są zabezpieczone zastawem na akcjach Noble Funds TFI S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, na dzień 31 grudnia 2016 roku jak i na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie posiadała żadnych innych aktywów i zobowiązań warunkowych (zarówno udzielonych jak i otrzymanych).

## 26. Sprawy sądowe

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa była stroną w postępowaniach sądowych. Łączna wartość kwot sporu wynikających z powyższych spraw sądowych, gdzie spółki z Grupy są podmiotami pozwanymi wyniosła 8.115 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku łączna wartość kwot sporu wynikających z ze spraw sądowych, gdzie spółki z Grupy były podmiotami pozwanymi wyniosła 8.885 tys. zł. Łączna wartość kwot sporu wynikających z powyższych spraw sądowych, gdzie spółki z Grupy są podmiotami pozywającymi wyniosła 5.603 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 4.027 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa utworzyła rezerwę na sprawy sądowe, dla których prawdopodobieństwo przegranej wynosi więcej niż 50% w kwocie 5.490 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku 4.473 tys. zł).

## 27. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe

Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W listopadzie 2015 roku jednostka dominująca otrzymała od Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie postanowienie nr UKS14W4P4.421.38.2015.1 o wszczęciu postępowania kontrolnego w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za 2013 rok oraz ustalenie, czy dany podmiot jest instytucją obowiązaną w świetle ustawy z dnia 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz w przypadku uzyskania przez kontrolowanego statusu instytucji obowiązanej kontrola wywiązywania się z obowiązków ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej kontroli, w dniu 30 sierpnia 2016 roku jednostka dominująca złożyła zeznanie korygujące CIT-8 za 2013 rok, w którym wykazała ostatecznie kwotę straty podatkowej w kwocie 15.437 tys. zł (pierwotna strata podatkowa w zeznaniu CIT – 8 za 2013 rok wynosiła 20.745 tys. zł). W dniu 26 września 2016 roku jednostka dominująca otrzymała od Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie pismo kończące prowadzone postępowanie kontrolne.

## XI. INSTRUMENTY FINANSOWE

### 1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość godziwa zgodnie z MSSF 13 to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria wg MSR 39	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		31.12.2017 w tys. zł	31.12.2016 w tys. zł	31.12.2017 w tys. zł	31.12.2016 w tys. zł
<b>Aktywa finansowe</b>		<b>74 467</b>	<b>58 685</b>	<b>74 467</b>	<b>58 685</b>
Należności z tytułu dostaw i usług	PIN	39 487	35 418	39 487	35 418
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	AFWGICD	3 297	18 409	3 297	18 409
Instrumenty pochodne	AFWGWF	3 965	-	3 965	-
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	PIN	4 033	4 446	4 033	4 446
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PIN	23 685	412	23 685	412
<b>Zobowiązania finansowe</b>		<b>135 610</b>	<b>139 476</b>	<b>135 710</b>	<b>139 587</b>
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	1 341	1 707	1 441	1 818
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	ZFZK	15 294	11 767	15 294	11 767
Wyemitowane obligacje (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	118 976	126 002	118 976	126 002

Użyte skróty:

PIN – Pożyczki i należności,

ZFZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu

AFWGWF – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

AFWGICD – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Wartość godziwa pozostałych należności (krótko- i długoterminowych) jest równa wartości bilansowej i została oszacowana jako przyszła należność zdyskontowana (w odniesieniu do należności długoterminowych) bieżącą stopą procentową z uwzględnieniem odpisów aktualizujących. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu leasingu finansowego równa jest wartości przyszłych przepływów zdyskontowanych bieżącą rynkową stopą procentową. W przypadku pozostałych pozycji wartość bilansowa równa jest wartości godziwej danego składnika aktywów bądź zobowiązań finansowych. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu obligacji równa jest wartości przyszłych przepływów zdyskontowanych bieżącą rynkową stopą procentową.



Na dzień 31 grudnia 2017 w kwocie 3.297 tys. zł (akcje Idea Bank S.A.) Grupa posiadała aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, które zostały zaklasyfikowane do poziomu 1 hierarchii wartości godziwej. Są to instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży wycenione w oparciu o notowania rynkowe.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w kwocie 18.409 tys. zł (akcje LC Corp S.A.) Grupa posiadała aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, które zostały zaklasyfikowane do poziomu 2 hierarchii wartości godziwej. Są to instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży wycenione w oparciu o model bazujący na notowaniach rynkowych na podstawie średniej ceny akcji z ostatnich 3 miesięcy powiększonej o średni wzrost ceny akcji zgodnie z oczekiwaniami rynku.

Na dzień 31 grudnia 2017 w kwocie 3.965 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku w kwocie 0 tys. zł) Grupa posiadała aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, które zostały zaklasyfikowane do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej. Są to instrumenty pochodne wycenione w oparciu o różnicę pomiędzy wartością godziwą opcji na akcje popartą modelem wyceny a kwotą zapłaty należnej za te akcje zgodnie z zapisami z umów inwestycyjnych.

W okresie 12 miesięcy 2017 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

**2. Zyski i straty netto w podziale na kategorie instrumentów finansowych rozpoznane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów****Rok zakończony 31 grudnia 2017**

	<i>Kategoria wg MSR 39</i>	Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych	Wynik na sprzedaży akcji	Skutki wyceny do wartości godziwej	Rozwiązanie/ (Utworzenie) odpisów aktualizujących	Razem
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
<b>Aktywa finansowe</b>							
Należności z tytułu dostaw i usług	PiN	77	-	-	-	(890)	(813)
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	PiN	19	-	-	-	-	19
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	AFWGICD	-	-	(220)	-	-	(220)
Instrumenty pochodne	AFWGWF	-	-	-	17 984	-	17 984
Należności z tytułu sprzedaży akcji	PiN	2 634	-	-	-	-	2 634
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	104	-	-	-	-	104
<b>Zobowiązania finansowe</b>							
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	(78)	-	-	-	-	(78)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	ZFZK	(695)	(102)	-	-	-	(797)
Wyemitowane obligacje (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	(6 101)	-	-	-	-	(6 101)
<b>Zyski i straty netto, razem</b>		<b>(4 040)</b>	<b>(102)</b>		<b>17 984</b>	<b>(890)</b>	<b>12 732</b>

**Rok zakończony 31 grudnia 2016**

	<i>Kategoria wg MSR 39</i>	Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych	Wynik na sprzedaży akcji	Skutki wyceny do wartości godziwej	Rozwiązanie/ (Utworzenie) odpisów aktualizujących	Razem
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
<b>Aktywa finansowe</b>							
Należności z tytułu dostaw i usług	PiN	104	-	-	-	(1 941)	(1 837)
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	PiN	23	-	-	-	-	23
Należności z tytułu sprzedaży akcji	PiN	(1 811)	-	-	-	-	(1 811)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	25	-	-	-	-	25
<b>Zobowiązania finansowe</b>							
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tyt. leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	(603)	-	-	-	-	(603)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	ZFZK	(708)	(91)	-	-	-	(799)
Wyemitowane obligacje (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	(6 356)	-	-	-	-	(6 356)
<b>Zyski i straty netto, razem</b>		<b>(9 326)</b>	<b>(91)</b>			<b>(1 941)</b>	<b>(11 358)</b>

*Użyte skróty:*

PiN – Pożyczki i należności,

ZFZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

AFWGICD – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

AFWGWF – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wszystkie przychody i koszty z tytułu odsetek ujęte w powyższych tabelach zostały wyliczone według efektywnej stopy procentowej.

## XII. DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

Działalność operacyjna obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez jednostki Grupy, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. Grupa sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej, oraz pozostałe przychody i koszty związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej.

Działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych.

Działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianami stanu aktywów i zobowiązań wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za lata 2017 oraz 2016:

1.01.2017-31.12.2017 (w tys. zł)	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Różnica
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	(4 069)	(2 195)	(1 874) 1).
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	3 527	965	2 562 2).
Zmiana stanu aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22 311	23 343	(1 032) 3).
Zmiana stanu pozostałych należności długoterminowych	(332)	(332)	-
Zmiana stanu pozostałych należności krótkoterminowych	23 946	845	23 101 4).
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów krótkoterminowych	119	119	-
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	13 260	12 129	1 131 1).
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych (długo - i krótkoterminowych)	(7 300)	238	(7 538) 5).
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów długoterminowych	20	23	(3) 1).
Zmiana stanu rezerw	(3)	(3)	-

1.01.2016-31.12.2016 (w tys. zł)	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Różnica
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	12 486	1 323	11 163 1).
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(5 411)	4 658	(10 069) 2).
Zmiana stanu aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(4 575)	(5 008)	433 1).
Zmiana stanu pozostałych należności długoterminowych	500	500	-
Zmiana stanu pozostałych należności krótkoterminowych	(23 361)	(161)	(23 200) 4).
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów krótkoterminowych	2 861	2 861	-
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	43 162	45 345	(2 183) 1).
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych (długo - i krótkoterminowych)	18 212	17 686	526 3).
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów długoterminowych	18	18	-
Zmiana stanu rezerw	(7)	(7)	-

Objaśnienie różnic (2017 rok): 1). Nabycie Open Brokers S.A. 2). Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych; nabycie Open Brokers S.A. 3). Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych, nabycie Open Brokers S.A. 4). Emisja akcji, nabycie Open Brokers S.A. 5). Nabycie akcji Noble Funds TFI S.A., nabycie Open Brokers S.A., odsetki od odroczonej płatności za akcje Noble Funds TFI.

Objaśnienie różnic (2016 rok): 1). Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A. 2). Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych; dekonsolidacja Open Finance TFI S.A. 3). Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.; odsetki od pozostałych zobowiązań. 4). Wtórna emisja akcji.

Poniżej przedstawiono zmiany zobowiązań wynikające z działalności finansowej zgodnie z MSSF 7

#### Zmiany zobowiązań wynikające z działalności finansowej

	Zmiany wynikające z operacji o charakterze bezgotówkowym						Stan na 31.12.2017
	Stan na 1.01.2017	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	Zmiany wynikające z uzyskania bądź utraty kontroli nad jednostkami zależnymi	Skutki zmian kursów walutowych	Zmiany wartości godziwych	Inne zmiany (*)	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 707	(796)	139	-	-	291	1 341
Wyemitowane obligacje	126 002	(13 127)	-	-	-	6 101	118 976

	Zmiany wynikające z operacji o charakterze bezgotówkowym						Stan na 31.12.2016
	Stan na 1.01.2016	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	Zmiany wynikające z uzyskania bądź utraty kontroli nad jednostkami zależnymi	Skutki zmian kursów walutowych	Zmiany wartości godziwych	Inne zmiany (*)	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 136	(866)	(298)	-	-	1 735	1 707
Wyemitowane obligacje	128 604	(8 958)	-	-	-	6 356	126 002

(\*) inne zmiany dotyczą nabyć środków trwałych w leasingu oraz odsetek od obligacji naliczonych a niezapłaconych.

## XIII. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

## Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z podmiotami powiązаныmi - 2017 rok	Przychody	Zakup	Przychody finansowe	Koszty finansowe	Zakup udziałów	Lokaty i środki na rachunku bankowym	Należności	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
<b>Razem transakcje:</b>	<b>50 228</b>	<b>6 411</b>	<b>9 373</b>	<b>7 889</b>	<b>4 125</b>	<b>1</b>	<b>10 155</b>	<b>143 346</b>
<b>Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi:</b>	<b>16 786</b>	<b>457</b>	<b>7 893</b>	<b>645</b>	-	-	<b>5 922</b>	<b>307</b>
Open Life TUŻ S.A.	13 660	439	-	-	-	-	5 858	303
Open Finance TFI S.A.	234	-	6 521	-	-	-	-	-
Noble Funds TFI S.A.	735	18	1 372	645	-	-	64	4
Open Brokers S.A. (*)	2 157	-	-	-	-	-	-	-
<b>Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązаныmi:</b>	<b>33 442</b>	<b>5 954</b>	<b>1 480</b>	<b>7 244</b>	<b>4 125</b>	<b>1</b>	<b>4 233</b>	<b>143 039</b>
Getin Noble Bank S.A.	23 358	730	29	4 446	-	1	1 000	85 677
Noble Concierge Sp. z o.o.	13	330	-	-	-	-	3	26
Noble Securities S.A.	890	205	-	-	-	-	412	1
Idea Bank S.A.	5 840	242	-	1 066	-	-	1 527	23 650
Development System Sp. z o.o.	209	-	-	1 040	-	-	-	20 329
Veso Investments Sp. z o.o.	-	-	-	293	-	-	-	5 734
Idea Leasing S.A.	206	50	-	-	-	-	47	96
Idea Money S.A.	64	409	-	323	-	-	902	3 093
ZSA Idea Bank	34	-	-	-	-	-	-	-
Tax Care S. A.	-	-	-	-	-	-	-	6
Getin Fleet S.A.	-	272	-	6	-	-	-	61
Getin Leasing S.A.	170	45	-	7	-	-	342	100
SAX Development	-	408	-	-	-	-	-	-
Warszawa Przyokopow a Sp. z o.o.	-	2 199	-	-	-	-	-	-
Arkady Wrocławskie S.A.	-	15	-	-	-	-	-	-
Zielony Złocień sp. z o.o.	85	43	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 1 sp.k.	45	92	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 2 sp.k.	855	61	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 3 sp.k.	-	4	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 4 sp.k.	120	50	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 5 sp.k.	67	29	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 6 sp.k.	262	57	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 7 sp.k.	-	8	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 9 sp.k.	231	60	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 10 sp.k.	232	21	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 11 sp.k.	217	86	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 14 sp.k-a	123	63	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest VIII sp. z o.o.	90	34	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest IX Sp. Z o.o.	49	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest X sp. z o.o.	69	71	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XII sp. z o.o.	213	83	-	-	-	-	-	-
RB Investcom	-	-	823	-	-	-	-	-
LC Corp S.A.	-	-	628	-	-	-	-	-
LC Corp B.V.	-	-	-	28	1 836	-	-	1 864
Yarus Investment	-	-	-	19	1 270	-	-	1 289
Valoro Investment	-	-	-	16	1 019	-	-	1 035
Sky Tower S.A.	-	288	-	-	-	-	-	78

(\*) Transakcje z Open Brokers S.A. za okres, gdy był spółką stowarzyszoną.

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej zaprezentowano poniżej.

Transakcje z podmiotami powiązaniymi - 2016 rok	Przychody	Zakup	Przychody finansowe	Koszty finansowe	Sprzedaż udziałów	Zakup udziałów	Lokaty i środki na rachunku bankowym	Należności	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
<b>Razem transakcje:</b>	<b>61 468</b>	<b>40 085</b>	<b>642</b>	<b>7 172</b>	<b>55 173</b>	<b>39 396</b>	<b>8</b>	<b>4 453</b>	<b>177 512</b>
<b>Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi:</b>	<b>16 493</b>	<b>27 418</b>	<b>400</b>	<b>127</b>	-	-	-	<b>414</b>	<b>352</b>
Open Life TUŻ S.A.	11 412	27 418	-	127	-	-	-	327	142
Open Finance TFI S.A.	-	-	-	-	-	-	-	-	210
Noble Funds TFI S.A.	575	-	400	-	-	-	-	-	-
Open Brokers S.A.	4 506	-	-	-	-	-	-	87	-
<b>Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązaniymi:</b>	<b>44 975</b>	<b>12 667</b>	<b>242</b>	<b>7 045</b>	<b>55 173</b>	<b>39 396</b>	<b>8</b>	<b>4 039</b>	<b>177 160</b>
Getin Noble Bank S.A. (*)	34 096	3 734	242	4 042	-	20 987	8	2 645	106 368
Noble Concierge Sp. z o.o.	13	948	-	-	-	-	-	3	8
Noble Securities S.A.	194	462	-	-	-	-	-	-	58
Idea Bank S.A.	4 194	-	-	1 515	-	-	-	299	22 626
Development System Sp. z o.o.	1 462	2	-	1 025	-	-	-	-	20 315
Veso Investments Sp. z o.o.	-	-	-	289	-	-	-	-	5 730
Idea Leasing S.A.	50	60	-	3	-	-	-	21	8
Idea Expert S.A.	-	-	-	-	18 391	-	-	12	7
Idea Money S.A.	285	809	-	138	-	-	-	664	3 183
ZSA Idea Bank	55	-	-	-	-	-	-	12	-
Tax Care S. A.	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Getin Fleet S.A.	-	233	-	4	-	-	-	-	-
Getin Leasing S.A.	120	190	-	29	-	-	-	145	106
Getin Leasing S.A. s. k-a	-	30	-	-	-	-	-	-	41
SAX Development	-	29	-	-	-	-	-	-	-
Warszawa Przyokopowa Sp. z o.o.	-	3 447	-	-	-	-	-	-	263
Arkady Wrocławskie S.A.	-	689	-	-	-	-	-	-	-
Kraków Zielony Złocięń sp. z o.o.	-	30	-	-	-	-	-	-	-
dr Leszek Czarnecki	-	-	-	-	18 391	18 409	-	-	-
RB Investcom	-	-	-	-	18 391	-	-	-	18 391
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 1 sp.k.	167	239	-	-	-	-	-	9	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 2 sp.k.	205	3	-	-	-	-	-	65	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 3 sp.k.	33	40	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 4 sp.k.	123	18	-	-	-	-	-	-	6
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 5 sp.k.	13	-	-	-	-	-	-	7	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 6 sp.k.	231	96	-	-	-	-	-	24	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 7 sp.k.	31	49	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 8 sp.k.	(6)	12	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 9 sp.k.	428	58	-	-	-	-	-	62	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 10 sp.k.	226	29	-	-	-	-	-	23	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 11 sp.k.	152	48	-	-	-	-	-	12	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 14 sp.k-a	17	34	-	-	-	-	-	7	-
LC Corp Invest III sp. z o.o.	12	36	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest V II sp. z o.o.	37	55	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest V III sp. z o.o.	38	28	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest IX sp. z o.o.	15	-	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest X sp. z o.o.	45	96	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XII sp. z o.o.	320	170	-	-	-	-	-	22	-
GetBACK S.A.	-	717	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Sky Tower Sp. z o.o.	2 419	-	-	-	-	-	-	7	-
LC Corp B.V.	-	-	-	-	-	-	-	-	17
Sky Tower S.A.	-	276	-	-	-	-	-	-	27

(\*) - Przychody od Getin Noble Bank S.A. w kwocie 34.096 tys. zł odnoszą się do przychodów ze sprzedaży produktów inwestycyjnych i produktów kredytowych (32.889 tys. zł) oraz pozostałych przychodów dotyczących refakury kosztów (1.207 tys. zł).

Wspólne przedsięwzięcie, w którym Grupa jest współnikiem

W latach sprawozdawczych 2017 oraz 2016 Grupa nie była zaangażowana w żadne wspólne przedsięwzięcia.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

W latach sprawozdawczych 2017 oraz 2016 wszystkie transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbywały się na warunkach rynkowych. Grupa nie otrzymała w latach 2017 oraz 2016 gwarancji od podmiotów powiązanych.

Pożyczki udzielone członkom zarządu

Grupa nie udzielała w latach sprawozdawczych 2017 oraz 2016 pożyczek członkom Zarządu.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.

Grupa nie zawierała w latach sprawozdawczych 2017 oraz 2016 innych transakcji z członkami Zarządu.

Wynagrodzenie kadry kierowniczej jednostki dominującej

Poniższa tabela prezentuje kwotę wynagrodzeń wypłaconych i należnych Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej za dany okres sprawozdawczy.

Wynagrodzenie kadry kierowniczej jednostki dominującej	1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł
<b>Zarząd</b>		
<b>Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia):</b>	<b>2 637</b>	<b>1 678</b>
Paweł Szałowski	182	-
Paweł Komar	1 046	569
Helena Kamińska	352	345
Przemysław Guberow	1 057	575
Magdalena Łukaszewicz	-	174
Maurycy Kuhn	-	15
<b>Rada Nadzorcza</b>		
<b>Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)</b>	<b>187</b>	<b>138</b>
Tobiasz Bury	26	2
Leszek Czarnecki	27	27
Jacek Lisik	28	2
Izabela Lubczyńska	26	26
Aneta Skrodzka-Książek	26	25
Małgorzata Szturmowicz	26	4
Stanisław Wlazło	28	2
Marcin Dec	-	1
Jarosław Augustyniak	-	22
Remigiusz Baliński	-	26
<b>Razem</b>	<b>2 823</b>	<b>1 816</b>

Wynagrodzenie kadry kierowniczej jednostek zależnych

Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek zależnych	1.01.2017- 31.12.2017 tys. zł	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł
<b>Zarząd</b>		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	597	473
<b>Rada Nadzorcza</b>		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	256	45
<b>Razem</b>	<b>853</b>	<b>518</b>

Świadczenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej z tytułu pełnienia funkcji w spółkach zależnych i stowarzyszonych

<b>Świadczenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej Open Finance S.A. z tyt. pełnienia funkcji w spółkach zależnych i stowarzyszonych</b>	<b>1.01.2017-31.12.2017</b>	<b>1.01.2016-31.12.2016</b>
	<b>tys. zł</b>	<b>tys. zł</b>
Tobiasz Bury	256	45
Przemysław Guberow	12	11
Helena Kamińska	39	-
Paweł Szałowski	5	-
Magdalena Łukaszewicz	-	204
Paweł Komar	12	66

#### XIV. INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie brutto podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i dnia 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

<b>Rodzaj usługi</b>	<b>1.01.2017-31.12.2017 (*)</b>	<b>1.01.2016-31.12.2016 (*)</b>
	<b>tys. zł</b>	<b>tys. zł</b>
Obowiązkowe badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	284	266
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	121	112
<b>Razem</b>	<b>405</b>	<b>378</b>

(\*) - odnosi się do Deloitte Audit spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. oraz BPG Audit Sp. z o.o.

#### XV. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą wyemitowane obligacje, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd jednostki dominującej weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. W okresie sprawozdawczym nie wprowadzono żadnych zmian do zasad zarządzania ryzykiem finansowym. Zasadą stosowaną przez Grupę od początku okresu jej działalności jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

##### Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim faktu, iż poszczególne składniki aktywów i zobowiązań mogą w sposób negatywny reagować na zmiany rynkowych stóp procentowych. Z uwagi na nieposiadanie w swoim portfelu istotnych aktywów bądź zobowiązań finansowych o stałym oprocentowaniu (jedynie zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego) Grupa nie jest obciążona istotnym ryzykiem wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej. Z uwagi na posiadanie zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji, kredytu i pożyczki o zmiennej stopie procentowej Grupa jest narażona na ryzyko przepływów środków pieniężnych. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego netto na możliwe zmiany stóp procentowych, w oparciu o które Grupa kalkuluje odsetki od obligacji, kredytu i pożyczek.



Scenariusze / wpływ na wynik finansowy netto	2017 tys. zł	2016 tys. zł
Scenariusz 1: Wzrost stopy WIBOR 12M o 1 p.p.	(472)	(500)
Scenariusz 2: Spadek stopy WIBOR 12M o 1 p.p.	472	500
Scenariusz 3: Wzrost stopy WIBOR 12M o 2 p.p.	(944)	(1 000)
Scenariusz 4: Spadek stopy WIBOR 12M o 2 p.p.	944	1 000

Narażenie Grupy na ryzyko stóp procentowych dotyczy także sald długoterminowych, które w celu uwzględnienia w ich wycenie wartości pieniądza w czasie podlegają dyskontowaniu.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego netto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przyjętych do dyskontowania sald długoterminowych przy założeniu niezmienności innych czynników.

Aktualny poziom stopy procentowej przyjęty do dyskontowania wybranych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wynosi 2,15%. Poniższa tabela prezentuje zmiany sald i wpływ na wynik finansowy przy zmianie stopy dyskontowej o 1,5 p.p.

Scenariusze - 2017 rok	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł
<b>Zmiana stopy dyskonta</b>	<b>+1,5p.p.</b>	<b>+1,5p.p.</b>	<b>-1,5p.p.</b>	<b>-1,5p.p.</b>
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	(56)	(45)	56	45
Razem	(56)	(45)	56	45

  

Scenariusze - 2016 rok	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł
<b>Zmiana stopy dyskonta</b>	<b>+1,5p.p.</b>	<b>+1,5p.p.</b>	<b>-1,5p.p.</b>	<b>-1,5p.p.</b>
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	(65)	(53)	65	53
Razem	(65)	(53)	65	53

Jednocześnie Grupa na bieżąco monitoruje i analizuje strukturę aktywów oraz strukturę zobowiązań wrażliwych na zmiany stóp procentowych, co znacząco wpływa na optymalizację ponoszonego ryzyka.

#### Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Grupa narażona jest na niewielkie ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji z uwagi na to, że wartość transakcji zawieranych przez Grupę w walutach obcych jest mniejsza niż 1% w stosunku do ogółu zarówno przychodów jak i kosztów.

W ocenie zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku nie istniała koncentracja ryzyka związanego z ryzykiem walutowym.

#### Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, takich jak umowy leasingu finansowego oraz emisja obligacji.

Analizę wymagalności zobowiązań finansowych prezentuje poniższa tabela:

<b>Analiza wymagalności zobowiązań finansowych według umownych terminów pozostałych do zapadalności, jako suma niezdyktowanych przepływów pieniężnych</b>	<b>31.12.2017 tys. zł</b>	<b>31.12.2016 tys. zł</b>
<b>Zobowiązania z tytułu dostaw i usług</b>	<b>15 294</b>	<b>11 767</b>
- do 3 miesięcy	15 294	11 767
<b>Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego</b>	<b>1 403</b>	<b>1 814</b>
- do 3 miesięcy	170	180
- od 3 do 6 miesięcy	156	180
- od 6 do 12 miesięcy	312	349
- od 1 roku do 5 lat	766	1 105
<b>Zobowiązania z tytułu emisji obligacji</b>	<b>126 592</b>	<b>132 662</b>
- do 3 miesięcy	4 629	4 699
- od 3 do 6 miesięcy	2 268	2 323
- od 6 do 12 miesięcy	5 434	7 154
- od 1 roku do 5 lat	114 262	118 485
<b>Razem</b>	<b>143 289</b>	<b>146 243</b>

W ramach operacyjnego zarządzania płynnością Grupa przeprowadza okresową analizę luki płynności, zestawiając na dane okresy zapadalności aktywów i zobowiązań. Ewentualne niedopasowania zapadalności aktywów krótkoterminowych i pasywów krótkoterminowych pokrywane są wypracowywanych na bieżąco środków finansowych i bieżącego zarządzania kapitałem obrotowym. W przypadku zobowiązań z tytułu obligacji, Grupa zamierza odpowiednio refinansować zapadające pozycje.

Poniżej przedstawiono analizę luki płynności na dzień 31 grudnia 2017 roku:

<b>Analiza luki płynności</b>	<b>31.12.2017 tys. zł</b>	<b>Zapadalność</b>			
		<b>do 3 miesięcy</b>	<b>do 6 miesięcy</b>	<b>do 1 roku</b>	<b>do 5 lat</b>
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	3 297	-	3 297	-	-
Pozostałe należności	4 033	-	-	2 016	2 016
Należności z tytułu dostaw i usług	39 487	34 990	265	530	3 703
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 685	23 685	-	-	-
<b>Aktywa razem</b>	<b>70 502</b>	<b>58 675</b>	<b>3 562</b>	<b>2 546</b>	<b>5 719</b>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	15 294	15 294	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 440	170	156	312	803
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	126 592	4 629	2 268	5 434	114 262
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia	58 153	32 244	-	5 170	20 739
Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe	37 267	7 200	4 500	7 538	18 029
<b>Zobowiązania razem</b>	<b>238 747</b>	<b>59 536</b>	<b>6 924</b>	<b>18 454</b>	<b>153 833</b>
<b>Luka płynności</b>	<b>(168 245)</b>	<b>(861)</b>	<b>(3 362)</b>	<b>(15 908)</b>	<b>(148 114)</b>

#### Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na minimalne ryzyko kredytowe związane z posiadanymi aktywami finansowymi. Kontrahentami Grupy są głównie renomowane i wiarygodne instytucje finansowe, a należności z tytułu dostaw i usług realizowanych na ich rzecz są należnościami krótkoterminowymi. Środki pieniężne Grupy ulokowane są w Getin Noble Bank S.A. oraz ING Banku Śląskim S.A. Maksymalna wartość kwoty narażonej na ryzyko kredytowe, jest równa wartości bilansowej.

Dodatkowo Grupa posiada należności długoterminowe z tytułu złożonych kaucji stanowiących zabezpieczenie płatności zobowiązań z tytułu umów najmu. Grupa wynajmuje lokale od wiarygodnych podmiotów gospodarczych, a maksymalna wartość kwoty narażonej na ryzyko kredytowe jest równa wartości niezdyktowanej kaucji. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała należności kaucyjne od 207 podmiotów, z czego należności w stosunku do 4 z nich mieściły się w przedziale 5% - 5,9% wartości salda wszystkich należności kaucyjnych. Pozostałe salda indywidualnie stanowiły mniej niż 3,7% ogółu salda należności kaucyjnych. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała należności kaucyjne od 194 podmiotów, z czego należności w stosunku do 2 z nich

mieściły się w przedziale 5% - 5,4% wartości salda wszystkich należności kaucyjnych. Pozostałe salda indywidualnie stanowiły mniej niż 4,9% ogółu salda należności kaucyjnych.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły renegecje warunków aktywów finansowych.

<b>Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe</b>	<b>31.12.2017</b> tys. zł	<b>31.12.2016</b> tys. zł
<b>Aktywa finansowe:</b>		
Należności z tytułu dostaw i usług	43 985	39 870
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	4 128	4 560
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 685	412
<b>Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe</b>	<b>71 798</b>	<b>44 842</b>
<b>Razem zobowiązania pozabilansowe</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe</b>	<b>71 798</b>	<b>44 842</b>

#### Ryzyko koncentracji

W odniesieniu do ryzyka koncentracji, na dzień 31 grudnia 2017 roku występowały należności od Open Life TUŻ S.A., których wartość przekraczała 10% salda należności z tytułu dostaw i usług. Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie występowały należności, których wartość przekraczałaby 10% salda należności z tytułu dostaw i usług.

## XVI. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej Akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla Akcjonariuszy, zwrócić im kapitał lub wyemitować nowe udziały. W okresie od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku oraz od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Do zadłużenia netto Grupa zalicza następujące pozycje:

<b>Zadłużenie netto</b>	<b>31.12.2017</b> tys. zł	<b>31.12.2016</b> tys. zł
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	1 341	1 707
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	15 294	11 767
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia	58 153	45 418
Pozostałe zobowiązania niefinansowe (część długo- i krótkoterminowa)	37 267	44 567
Wyemitowane obligacje (część długo- i krótkoterminowa)	118 976	126 002
Zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 252	5 355
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(23 685)	(412)
<b>Zadłużenie netto</b>	<b>208 598</b>	<b>234 404</b>

Kapitał własny obejmuje:

<b>Kapitał własny</b>	<b>31.12.2017 tys. zł</b>	<b>31.12.2016 tys. zł</b>
Kapitał podstawowy	743	543
Pozostałe kapitały rezerwowe	314 380	314 817
Zyski zatrzymane	54 082	72 255
<b>Kapitał własny, razem</b>	<b>369 205</b>	<b>387 615</b>

## XVII. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w poniższych okresach sprawozdawczych kształtowało się następująco:

<b>Zatrudnienie (*)</b>	<b>1.01.2017- 31.12.2017</b>	<b>1.01.2016- 31.12.2016</b>
Zarząd jednostki dominującej	3	3
Centrala	272	248
Wsparcie sprzedaży i sprzedaż internetowa	137	151
Doradcy finansowi	3 691	3 282
<b>Razem</b>	<b>4 103</b>	<b>3 684</b>

(\*) przeciętne zatrudnienie w okresie

## XVIII. ISTOTNE ZDARZENIA POMIĘDZY DATĄ, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE A DATĄ JEGO ZATWIERDZENIA DO PUBLIKACJI

Nie wystąpiły istotne zdarzenia pomiędzy datą, na którą sporządzono skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a datą jego zatwierdzenia do publikacji, które wymagałyby ujęcia w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oprócz zdarzeń opisanych w punkcie V niniejszego sprawozdania finansowego.

## XIX. KOREKTY BŁĘDU Z OKRESU WCZEŚNIEJSZEGO

Nie wystąpiły błędy dotyczące lat wcześniejszych wymagające korekty w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

**Podpisy wszystkich Członków Zarządu jednostki dominującej**

27 marca 2018 r.      Przemysław Guberow      Prezes Zarządu      .....

27 marca 2018 r.      Helena Kamińska      Członek Zarządu      .....

27 marca 2018 r.      Paweł Komar      Członek Zarządu      .....

**Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Open Finance S.A.**

27 marca 2018 r.      Marek Chomicki      Główny Księgowy      .....